

**WAT
IS DE
MIENS?**

T. Austin-Sparks

Wat is de mens?

T. Austin-Sparks

Colofon

Oorspronkelijke titel: What is Man?

Auteur: T. Austin-Sparks

Vertaling: mej. A.B. Huiskamp

Uitgave van: Evangelie Drukkerij en Uitgeverij, Postbus 268, Apeldoorn

lay-out: coverdesign onbekend

Ebook: Bijbels perspectief

<http://bijbels-perspectief.nl/>

info@bijbels-perspectief.nl

In dit boek wordt opnieuw naar voren gebracht dat het wezen van de mens drieledig is: geest, ziel en lichaam; en ook hoe de houding van de christen moet zijn ten opzichte van het werk van boze machten.

T. Austin-Sparks was, alhoewel ouder, een tijdgenoot en vriend van Watchman Nee (Ni to-sjeng). Oorspronkelijk Baptistisch predikant, keerde ook hij zich af van 'de systemen' en stichtte vrije op Christus gerichte gemeenschappen.

Inleiding

Hoewel het onderwerp van dit boek - de drieledigheid van de menselijke natuur - zoveel onenigheid met zich mee heeft gebracht, zou ik toch tegen mijn lezers willen zeggen, dat ik niet aan het twistgesprek zal deelnemen. Dat zou in strijd zijn met mijn overtuiging - dat wij de dingen van God alleen kunnen aanvaarden door openbaring en nooit door verstandelijke redenering. Eigenlijk zou ik niet graag willen dat iemand dit boek las, als het hem niet echt om de werkelijkheid gaat en om de geestelijke dingen. Mag ik u vragen om openheid van hart? Dat heeft de Heilige Geest nodig, als Hij dit boek misschien zou willen gebruiken om u meer licht te geven.

Ik ben geen expert. De inhoud van dit boek is eerder de uitkomst van wat ik jarenlang heb gezien en meegemaakt onder christenen in veel plaatsen, dan van een studie van het onderwerp zelf.

Dit boek gaat vergezeld van een gebed dat iemand lang geleden gebeden heeft: 'dat de God van onze Heer Jezus de Vader der heerlijkheid, u geve de geest van wijsheid en van openbaring om Hem recht te kennen: verlichte ogen uws harten' (Efeziërs 1:17).

T. A-S.

1. De hoge bestemming van de mens

‘Wat is de mens?’ Ps. 8:4-7; Hebr. 2:5-8.

Deze nachtelijke overdenking bracht de psalmist ertoe die vraag te stellen en hij beantwoordde hem door de mens in het middelpunt van het heelal te plaatsen. Hij dacht na over alle eeuwen, vanaf de eeuwige raadslagen van God eer de wereld was, tot aan de vervulling daarvan in de toekomstige wereld en daarna. Hij vroeg zich af welke bestemming God had voor die bijzondere schepping die Hij “mens” had genoemd en zijn gedachten doorliepen verschillende stadia: ‘Voor een korte tijd beneden de engelen gesteld’, ‘met heerlijkheid en luister gekroond’, ‘Gij doet hem heersen over de werken uwer handen’. En dan neemt een geïnspireerde apostel de vraag van de psalmdichter over en voegt er aan toe: ‘Niet aan engelen heeft Hij de toekomstige wereld onderworpen’, ‘alle dingen hebt Gij onder zijn voeten onderworpen’.

Maar tussen het goddelijke plan en de verwerkelijking daarvan, ligt de tragiek van de val van de mens, maar ook de heerlijkheid van Gods genade in de verlossing. Nu moeten wij iets zeggen over de ontaarding van de mens, over zijn ontredderde toestand, om dan te ontdekken wat gelijkvormigheid aan het beeld van Gods Zoon betekent, waardoor die ontreddering overwonnen wordt. Het gaat om het wezen van de mens en om de vraag wie eigenlijk het Koninkrijk van God kunnen beërven.

Voor die hoge en heerlijke bestemming is niet alleen een bepaalde geestelijke en morele gesteldheid nodig, maar een bepaald soort mens. Zoals een rups zijn eigen lijkwade moet spinnen en de levensvorm die hij bezit moet opgeven, om te ontwaken in een nieuwe orde, om als een prachtige vlinder binnen te gaan in een nieuwe wereld, zo moet ook de mens nu de ene orde achterlaten en opnieuw en toegerust worden met eigenschappen en vermogens voor een nieuwe, een hogere orde. De mens, zoals God hem gemaakt heeft - en ergens weet hij dat zelf ook, al is het misschien vaag - is voor het heelal geschapen; hij heeft universele rechten. Maar er is iets gebeurd wat de verwerkelijking van Gods plannen in de mens zoals hij nu is onmogelijk maakt. Tegelijkertijd tracht de mens toch, maar tevergeefs, die verwezenlijking te bereiken. Dit ontzettende conflict in het

hart van het heelal was aanleiding voor God om opnieuw tussenbeide te komen in de persoon van zijn Zoon. In Hem zien wij een mens naar Gods gedachte en in Hem doet God de mens, die daarmee in strijd is, weg. In Hem is er een nieuwe schepping en in Hem zien wij wat de mens zijn zal als hij de volwassenheid bereikt, die God steeds op het oog heeft gehad. Die volwassenheid was dus Gods doel en niet de toestand waarin de mens zich bij de schepping - zelfs voor zijn val - bevond. Zoals wij het zien hangt het bereiken van dit doel daarvan af, of de verstoring in de menselijke natuur in orde wordt gebracht, zodat zijn levende band met God geheel kan worden hersteld.

Een levende band met God heeft te maken met onze '*pneuma*' of geest en daar, in onze geest, moet de Heilige Geest ons verlichten.

Een belangrijk verschil

Tweemaal gebruikt de apostel Paulus enkele woorden die speciaal van toepassing zijn op ons onderwerp, namelijk in Romeinen 2:18 en in Philippenzen 1:10. De Statenvertaling geeft ze als volgt weer: 'Beproeft de dingen die verschillen'. Wij geloven dat veel schade zou zijn voorkomen en veel winst verkregen, als het verschil tussen ziel en geest was onderkend.

Dit is niet een zaak die alleen theologen aangaat, maar die het geestelijk leven van Gods kinderen op bijna elk punt raakt. De hele kwestie van leven of dood in geestelijk opzicht is hier in het geding. Haast niets is belangrijker om tot het volle geestelijke leven en tot een doeltreffende dienst aan God te komen. Dit verschil tussen ziel en geest verklaart zoveel van de betekenis van Gods verlossingsplan in en door het kruis van Christus. Vele van de onverklaarbare problemen waar men geen oplossing voor heeft kunnen vinden, krijgen hier een antwoord. Misschien is het goed er enkele te noemen.

In de eerste plaats is daar het wezenlijke en fundamentele verschil tussen de nieuwe schepping en de oude. Het in-verdrietige probleem van geheel of gedeeltelijk onbevredigende bekeringen staat hiermee in verband: mensen die ogenschijnlijk de grote verandering hebben doorgemaakt, maar die - al te spoedig - verschijnselen vertonen die ons doen twifelen aan een echte, radicale wedergeboorte. Grote massa's gaan naar voren onder bijzonder gunstige (?) omstandigheden van een goed georganiseerde evangelisatie-

campagne, waarvoor veel reclame is gemaakt. Maar een zeer groot deel van hen valt spoedig nadat de campagne voorbij is, terug. Zij zijn niet meer te vinden. Anderen worden in leven gehouden door een soort broeikas-evangelisatie, onder een zekere hoogspanning. Van een bepaalde stad in Groot-Brittannië wordt gezegd dat één op de twee mensen, die je daar ontmoet, 'bekeerd' is, hoewel de grote meerderheid er nu natuurlijk niets meer mee te maken heeft. Hierdoor zullen er bij ons zeker ook nog vragen rijzen over Gods wegen en middelen én de onze voor evangelisatie.

Dan is er in de tweede plaats de moeilijke kwestie van de trage geestelijke groei van hen die werkelijk Christus hebben aangenomen. Wij zijn er van overtuigd dat het bereiken van geestelijke volwassenheid ons hele leven in beslag neemt, maar wij spreken nu over een onnodige vertraging van de groei, met de steeds weer voorkomende kenmerken van kinderlijkheid, ja zelfs van kinderachtigheid, onmondigheid. De schrijvers van de brieven in het Nieuwe Testament betreuren dit verschijnsel zeer. Ja, eigenlijk is het grootste deel van het Nieuwe Testament om deze reden geschreven. In de brief aan de Thessalonicenzen, de eerste brief die Paulus geschreven heeft, wordt het verschil van ziel en geest alleen maar genoemd, zonder nadere verklaring (1Thess. 5:23). In de brieven aan de Corinthiërs spreekt hij ook over dit verschil, als wij bedenken dat 'natuurlijk' in 2:14 eigenlijk betekent: 'van de ziel' (Kanttekening St. Vert. 'ziellijk') en dat hij spreekt over 'geestelijk' en 'geestelijke' gaven. Ook de brief aan de Hebreëen moeten wij zien in het licht van het 'scheiden van ziel en geest' (Hebr. 4:12) en van 'de Vader der geesten' (Hebr. 12:9). Het gaat om geestelijke vooruitgang of stilstand.

Er zijn nog veel meer vragen. Bijvoorbeeld waarom er zo weinig blijvend geestelijk resultaat is, terwijl wij ons werkelijk helemaal inzetten. Om maar niet te spreken van het succes van oppervlakkige en tenslotte schadelijke geestelijke bewegingen. En dan moeten wij ook nog de kwestie van de misleiding ernstig onder ogen zien. De misleiding van christenen, zodat zij op een dwaalspoor komen of geheel onbruikbaar worden voor het werk van God en dikwijls in tegenspraak leven met de grondslagen van het geloof. Hiervoor kunnen wij onze ogen toch niet sluiten en wij kunnen die gevallen ook niet *allemaal* medisch verklaren. Hier zouden wij nog heel wat geestelijke moeilijkheden aan toe kunnen voegen en enkele daarvan zullen

straks aan de orde komen. Hoewel er misschien voor ieder geval meer dan één verklaring zal zijn vanwege de bijzondere factoren die in het spel zijn - en niemand zal aannemen dat wij willen beweren de oorzaak en de genezing van alle kwalen te hebben gevonden toch komt het ons voor dat het gebrek aan onderscheid op het punt van de ziel en de geest van de mens veel vaker de oorzaak is van de problemen dan de grote meerderheid van Gods kinderen heeft onderkend. Nu wij hebben aangegeven hoe belangrijk deze zaak is, gaan wij ons eigenlijke onderwerp nader bezien.

Vanwaar deze blindheid?

Als al deze en nog veel meer ernstige moeilijkheden grotendeels te wijten zijn aan gebrek aan onderscheid betreffende een belangrijk verschil, dan moeten wij ons afvragen wat hier de oorzaak van is. Wanneer wij een geestelijke afwijking willen opsporen gaan wij natuurlijk altijd direct terug naar de oorsprong. Satan, die steeds weer heeft geprobeerd Gods werk te bederven en Gods voornemen in de weg te staan, heeft ook hier voordeel willen behalen door *deze zaak* te verbergen. Hij heeft het volk van God onwetend gehouden op dit belangrijke punt. Daarom bidt Paulus om 'verlichte ogen van uw *hart*'.

Maar satan heeft allerlei wegen en middelen en die moeten wij ontdekken, om niet alleen verlost te worden van de Boze, maar ook van het boze. Daarom beginnen wij aan het eind.

De algemeen aanvaarde stelling

Wat het wezen van de mens betreft is er de nagenoeg algemeen aanvaarde stelling, dat hij bestaat uit een niet-stoffelijk en een stoffelijk gedeelte, ziel en lichaam. Zelfs christenen die de terminologie van de bijbel 'geest, ziel en lichaam' wel willen aanvaarden, kunnen toch de geweldige draagwijdte van *deze drievoudige* omschrijving niet inzien. Of ze nemen de moeite niet om er zich in te verdiepen en met alle fatale gevolgen van dien leven ze verder, alsof het verschil niet bestaat. Maar er zijn nog andere, meer positieve factoren, waarmee wij rekening moeten houden.

De leraars van het volk van God hebben gefaald. Waarom? Hoofdzakelijk, omdat zij het Woord van God niet geopend hebben en de verlichting en het onderwijs niet gezocht hebben, die regelrecht van de Heilige Geest komen.

Of zou het ook kunnen zijn dat in veel gevallen de Heilige Geest niet echt de inwonende Leraar was? Dan is er ook nog een derde verklaring mogelijk. Zou het ook de vrees kunnen zijn dat 'men' het vreemd vindt, zonderling, als wij tegen de algemeen heersende gedachte ingaan? Dit brengt ons tot de vraag: vanwaar deze algemeen geldende opvatting? Is die uit de hemel of van de mensen? Let u op, dit is een bijbelse keuze. De algemeen aanvaarde stelling komt uit twee hoeken. Bepaalde heidense wijsgeren hebben de interpretatie van deze zaak beïnvloed, of men zich dat nu bewust is of niet. Wat de psychologen betreft, hun voornaamste opvattingen zijn heidens. De twee die de grondslagen voor de psychologie hebben gelegd waren Plato en Aristoteles. Wij geven hun leer hier weer, en hoewel wij wel zien dat Aristoteles gemakkelijker in overeenstemming gebracht zou kunnen worden met de bijbelse gedachtengang, zij het met de nodige kunstgrepen, toch willen wij er op wijzen dat zij geen van beiden de bijbel erbij hadden. Zij wisten ook niets van een ingrijpende ervaring, waarbij de innerlijke mens door de Heilige Geest vernieuwd en verlicht wordt. Zij hadden het licht van het natuurlijke verstand, de wijsheid van deze wereld, die alleen maar op werelds terrein bruikbaar is.

En dan de kerkvaders, Augustinus en anderen. Zij op hun beurt hebben gespeeld met de leer van die heidense wijsgeren en kwamen zo onder hun invloed. Als wij de onfeilbaarheid van deze 'kerkvaders' op enkele andere meer opvallende punten konden aanvaarden, zouden wij misschien onze houding ten opzichte van hun inzichten in deze veel minder opvallende kwestie kunnen wijzigen, maar dat kunnen wij niet! De kerkvaders zouden verstandiger geweest zijn als zij zich gehoed hadden voor de verwickelingen van een verbintenis met de leer van Plato, een verbintenis die op het eerste gezicht zulke grote voordelen scheen te bieden. Nu moet iemand die het volk van God zal onderwijzen wel enig inzicht hebben in wat de mens is, en met welk doel hij geschapen is. Om die reden heeft men de psychologische werken ter hand genomen, die allemaal op dat heidense fundament gebaseerd zijn. Natuurlijk liggen de dagen van Plato ver achter ons en zijn er veel onderzoeken en experimenten gedaan na het werk van die pioniers; maar toch, de oorspronkelijke formule blijft onveranderd, de mens heet tweeledig te zijn: niet-stoffelijk en stoffelijk, ziel en lichaam. Misschien wordt op sommige bijbelscholen de meer bijbelse gedachtengang geleerd,

maar het is dringend nodig dat het ons door openbaring duidelijk wordt en niet slechts door studie. Het is diep te betreuren dat de verreikende gevolgen van deze zaak niet worden gezien. Wij kunnen haast geen conferentie bijwonen van werkelijk geestelijk gehalte of een speciaal werk voor God aantreffen, of de overheersende invloed van de psychologie, die niet overeenstemt met het Woord van God, is merkbaar, terwijl niemand daar erg in heeft. Wat zouden er geweldige dingen gebeuren - hoewel misschien ongezien (wat wèl zo veilig is) - als er een invloed van de geest heerste en niet van de ziel! Maar wat een verandering moet er plaatsvinden in onze maatstaven, om het zichtbare los te laten voor het onzichtbare, het tegenwoordige voor het eeuwige, het aardse voor het hemelse en het 'succes' voor de werkelijkheid!

Het standpunt van het Woord van God, een vergelijking

'De verborgen mens' is één van de uitdrukkingen die in verband met dit onderwerp wordt gebruikt. Maar laten wij er direct op letten, dat deze woorden een ander onderscheid aangeven tussen de 'innerlijke' en de 'uiterlijke' mens dan wat er meestal, buiten de bijbel om, mee bedoeld wordt. Het is namelijk niet het onderscheid dat psychologen en wijsgeren maken, of ze vroeger leefden of nu, en heidenen zijn of christenen. Voor hen is de 'innerlijke' mens de ziel en de 'uiterlijke' mens het lichaam. In het Woord van God is dat niet het geval. Daar is de 'innerlijke' of 'verborgen' mens de geest, en de 'uiterlijke' mens de ziel of het lichaam, een van beide of beide. Deze twee benamingen hebben dezelfde betekenis als: 'de geestelijke mens' en 'de natuurlijke mens' en deze twee kunnen vaneengescheiden worden door het 'zwaard van de Geest' het Woord van God. Het is net zo gevaarlijk één te maken wat God vaneenscheidt, als vaneen te scheiden wat God één gemaakt heeft. Het enige punt waarop deze drie - geest, ziel en lichaam - één zijn is, dat zij samen één mens vormen. De letterlijke vertaling van 1Thess. 5:23 is 'uw hele persoon' of 'uw hele mens', 'uzelf helemaal, geest, ziel en lichaam'; en er worden in het Grieks drie verschillende woorden gebruikt, zoals ook op andere plaatsen. De Geest van God gebruikt geen woorden lukraak, zo maar voor de variatie. Woorden door God gebruikt spreken van belangrijke geestelijke principes. Wanneer het woord 'natuurlijk' voor de mens gebruikt wordt is dat het Griekse woord *psuchikos*, ons woord: 'psychisch'. Geestelijk is het

bijvoeglijke naamwoord dat afgeleid is van het woord geest en 'ziels' zou het bijvoeglijk naamwoord moeten zijn afgeleid van het woord 'ziel'. In Jakobus 3:15 wordt 'ongeestelijk' (St. Vert. 'natuurlijk') gebruikt, maar 'ziels' of van de ziel, zou nauwkeuriger weergeven wat hier bedoeld wordt en het is veelbetekenend dat er in dit vers gesproken wordt van twee soorten 'wijsheid'.

De mens uniek in de schepping

Wat de mens uniek maakt in de schepping is niet dat hij een ziel is, of een ziel heeft, maar dat hij een geest en een ziel heeft; en misschien is hij door de samenvoeging van geest en ziel in één persoon wel enig in zijn soort tot ver buiten de schepping, in het heelal. God is geest. Engelen zijn geesten. Er zijn veel plaatsen in de bijbel die het verschil aangeven tussen het innerlijke 'ik' van de geest en het uiterlijke 'ik' van de ziel. Paulus zegt bijvoorbeeld: 'Mijn geest bidt, maar mijn verstand blijft onvruchtbaar' (1 Cor. 14:14). Verder (in 1 Cor. 2:14) zegt hij dat 'de ongeestelijke, de natuurlijke (d.i. de zielse) mens niet aanvaardt hetgeen van de Geest Gods is ... en hij kan het niet verstaan, omdat het slechts geestelijk te beoordelen is'. 'Maar de geestelijke mens beoordeelt alle dingen', vervolgt hij.

Dit onderscheid komt ook sterk naar voren als Paulus vertelt, hoe hij zijn bijzondere openbaring ontving: 'Ik zal komen op ... openbaringen des Heren. Ik (de uiterlijke mens) weet van een mens in Christus (de innerlijke mens) veertien jaar is het geleden - of het in het lichaam was weet ik (de uiterlijke mens) niet, God weet het - dat die persoon (de innerlijke mens) weggevoerd werd tot in de derde hemel. En ik (de uiterlijke mens) weet van die persoon (de innerlijke mens) - of het in het lichaam of buiten het lichaam was weet ik (de uiterlijke mens) niet, God weet het - dat hij (de innerlijke mens) weggevoerd werd naar het paradijs, en onuitsprekelijke woorden gehoord heeft, die het een mens (de uiterlijke mens) niet geoorloofd is uit te spreken. Over die persoon (de innerlijke mens) zal ik (de uiterlijke mens) roemen, maar over mijzelf (de uiterlijke mens) zal ik niet roemen' 2 Cor. 12:1-5).

Hier zien wij dus dat de dingen die aan de geest worden geopenbaard, niet kunnen worden weergegeven door de uiterlijke mens, tenzij de Heer hem daar een bijzondere gave voor geeft. Op een andere plaats vraagt de apostel om voorbede, dat hem bij het openen van zijn mond het woord geschonken

zal worden om het 'geheimenis' bekend te maken.

Er zouden nog veel meer voorbeelden gegeven kunnen worden, zoals 'naar de *inwendige mens* verlustig ik mij in de wet Gods' en Romeinen 7 in zijn geheel.

Dan willen wij ook nog uw aandacht vestigen op het volgende: 'Ik verblijd mij over de komst van Stefanus, Fortunatus en Achaïcus ... want zij hebben mijn geest en de uwe verkwikt' (1 Cor. 16:17,18). 'Die Geest getuigt met onze geest' (Rom. 8:16). 'Wij leveren in de naam van de Heer Jezus die man aan de satan over tot verderf van zijn vlees, opdat zijn geest behouden worde in de dag des Heren' (1 Cor 5:5). 'Om heilig te zijn naar lichaam en geest' (1 Cor 7:34), enz.

In het Nieuwe Testament worden zowel de ziel als de geest meerdere malen genoemd, en omdat wij in de eerste plaats onderscheid willen maken tussen ziel en geest, of willen letten op het onderscheid dat de bijbel daartussen maakt, moeten wij een algemene regel vaststellen volgens welke dit onderscheid gemaakt wordt. In de bijbel heeft de ziel (dikwijls vertaald met 'leven') betrekking op het bewuste leven van de mens hier in deze wereld, zijn vermogen om te handelen, om iets te bereiken, om te genieten, om winst te maken en om te leren kennen en te verkrijgen wat van deze wereld is. Ook om te leven als een verantwoordelijk wezen, dat zich van zichzelf bewust is en verantwoording schuldig is aan God voor zichzelf en voor zijn leven. Hij geeft er zich dan ook rekenschap van dat zijn leven de werkelijkheid insluit van een hogere bestemming, die God er aan heeft willen geven, hoger dan het alleen maar voor zichzelf leven en voor de korte tijd op deze aarde. De ziel kan aangeraakt worden door en reageren op hogere dingen, maar heeft geen direct contact met God, wel indirect.

De geest is in de bijbel het instrument waardoor de mens - tenminste *als zijn geest vernieuwd is* - *direct* in contact staat met de dingen van God. Door de geest kan hij contact hebben met geestelijke wezens en geestelijke dingen.

Deze regel geldt zeer in het algemeen en als er passages in de bijbel voorkomen die hier niet mee in overeenstemming schijnen te zijn, dan zal de moeilijkheid meestal verdwijnen, als wij aan de voorwaarde denken dat God de mens enerzijds verantwoordelijk stelt als een redelijk wezen, dat zich van zichzelf bewust is, dat op zijn minst kan kiezen en God zoeken, maar

anderzijds dat wanneer de geest vernieuwd is en in levende aanraking met God gebracht, ook de ziel daardoor wordt beïnvloed en zegeningen van God ontvangt, die hij weer aan Hem teruggeeft, via de geest. Een gedeelte uit de brief van Paulus aan de Corinthiërs is hier van toepassing: 'Wat geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord en wat in geen mensenhart is opgekomen, al wat God heeft bereid voor degenen die Hem liefhebben. Want ons heeft God het geopenbaard door de Geest. Want de Geest doorzoekt alle dingen, zelfs de diepten Gods.

Wie toch onder de mensen weet wat in een mens is dan DES MENSEN EIGEN GEEST, DIE IN HEM IS? Zo weet ook niemand wat in God is dan de Geest Gods. Wij hebben ... de Geest uit God ontvangen ... opdat wij zouden weten ... de dingen (St. Vert.) van God' (1 Cor. 2:9-12).

Elk koninkrijk wordt beheerst en begrensd door zijn eigen aard. Een dier en een mens brengen het niet ver in de omgang met elkaar. Wat heeft een hond aan een oratorium van Händel?

Tot nu toe hebben wij eigenlijk alleen nog maar een grondslag gelegd. Maar voordat wij een nieuw hoofdstuk beginnen herhalen wij nog eens dat wij geen theoretische en ook geen vakkundige beschouwing zullen houden. Daartoe zijn wij niet bevoegd en wij willen dat ook niet. Wij hebben een sterk verlangen om de geestelijke toestand van vandaag te zien veranderen, ons doel is alleen maar geestelijk en is erop gericht dat God zich over zijn kinderen zal kunnen verblijden.

2. De mens, nu een ander wezen dan God geschapen heeft

Deze titel geeft u misschien een schok, maar het is goed ons direct te realiseren dat wij spreken over een zeer ernstige zaak. Het is niet alleen maar zo dat de mens op een bepaald punt een fout heeft gemaakt, een verkeerde weg ingeslagen is, een overtreder, een zondaar werd, of zelfs een zondig schepsel. Dit is allemaal waar, maar het is niet de hele waarheid. De mens is niet slechts op de verkeerde weg, zodat hij terug moet worden gebracht op de goede. Ook is hij niet het slachtoffer van een slechte stemming, of een voortvluchtige die de wet ontlopen wil, die zich moet uitleven en vervreemd is van zijn betere eigen ik. Om de mens terug te brengen tot God en tot de roeping waarmee God hem geroepen had, moet er meer gebeuren dan het omschakelen van zijn belangstelling en zijn energie, die nu op zichzelf, de zonde en de wereld gericht zijn, zodat ze gericht zullen worden op God, het goede en de hemel. Toen Christus over de verloren zoon sprak, zei Hij: 'Hij kwam tot zichzelf'. Daarmee bedoelde Hij niet dat hem iets te binnen schoot en hij daarop een andere weg insloeg. Er is in de bijbel een grote hoeveelheid bewijsmateriaal om aan te tonen dat de verlossing veel ingrijpender is.

Hier ligt het zwakke punt van zoveel werk in evangelische kringen, ja, zelfs van conferenties. Overgave, toewijding, 'alles loslaten' zijn termen die gebruikt worden alsof ze veel meer betekenen dan alleen maar een eerste stap, alleen maar een andere houding. *God wil niet dat de 'oude mens' aan Hem gewijd wordt en dat leert de bijbel ook niet.* De 'oude mens' moet gekruisigd worden. Maar al te vaak worden jonge mensen aangespoord hun talenten, hun krachten, hun vermogens, hun enthousiasme aan God wijden. Maar op de duur ontdekken zij een wanhopig tekort, een mislukking en het beste bewijs daarvan zijn juist de vele conferenties. Zij nemen steeds in aantal toe en jaar op jaar komen in alle delen van de wereld honderdduizenden teleurgestelde *christenen* bij elkaar om het antwoord te zoeken op het probleem van een leven van nederlaag, of van onvruchtbare dienst. Wie dit van nabij heeft gezien, kan niet blij zijn met de zalen vol mensen, alsof die een groot succes betekenden. Integendeel, ze betekenen een grote hartverscheurende tragiek. Wanneer de boodschap die er

gewoonlijk gebracht wordt een aanwijzing is voor het doel dat men zich met deze conferenties stelt, dan bestaat er geen twijfel aan wat wij zojuist gezegd hebben. ^[1]

Dit is echter de negatieve kant van de zaak en wij moeten komen tot de positieve kant. God vraagt ons niet om alleen maar van houding te veranderen, onze belangstelling te wijzigen, een andere richting in te slaan, of onze toewijding te verlevendigen. Niets minder dan een werkelijke verandering van ons wezen kan de problemen oplossen en de nood lenigen. Als wij onze *natuurlijke* vermogens, meegekregen of aangeleerd, of onze krachten gebruiken in de dienst van God, die maken tot de grondslag van ons werk voor Hem, dan brengt dat de werker en het werk in een geheel verkeerde positie. Vroeg of laat loopt dit uit op een of ander compromis, met alle catastrofale gevolgen daarvan.

Voor wij terug kunnen gaan naar het begin om te zien wat er met de mens was gebeurd, moeten wij één ding in gedachten houden. Het is altijd belangrijk om zaken die met de goddelijke waarheid verband houden niet als op zichzelf staand te behandelen, maar zo dat wij de volle draagwijdte en het onderlinge verband steeds in het oog houden. De waarheid is één geheel. Wanneer het over de waarheid gaat, wordt er in de bijbel geen meervoudsvorm: 'waarheden' gebruikt, maar *de* waarheid heeft verschillende 'aspecten', waarvan geen enkel op zichzelf kan staan. Het is belangrijk om er goed op te letten, wat het begin, de aanleiding en het uiteindelijke resultaat was van elk stadium in de openbaring van de waarheid.

Dan moeten wij ook beslist in gedachten houden dat de waarheid in de bijbel geleidelijk toeneemt. In het begin worden de dingen niet volledig en niet nauwkeurig meegedeeld, er moeten dan gevolgtrekkingen gemaakt worden. Pas wanneer wij dichterbij het einde van de bijbelse openbaring komen, treffen wij vollediger verklaringen aan en in het licht van die verklaringen moeten wij al het voorgaande bekijken. Neem bijvoorbeeld het leerstuk van de goddelijke Drieëenheid. Pas als Christus gekomen is wordt dit feit ten volle geopenbaard zoals in Johannes 14-16; en het werd niet eerder een werkelijkheidservaring, dan bij de uitstorting van de Heilige Geest op de Pinksterdag. Zo is het ook met wat wij nu behandelen. Dat de

menselijke natuur uit deze drie bestaat: geest, ziel en lichaam, wordt pas later in het Nieuwe Testament uitdrukkelijk meegedeeld. Maar er wordt al veel eerder voldoende over gezegd, om het er uit te kunnen afleiden. Waarom de uitdrukkelijke mededeling pas zoveel later komt, dat is nu juist een onderdeel van wat wij bespreken, want het betekent dat het pas mogelijk is geworden voor de mens om de dingen van God enigmatische te leren kennen en ook werkelijk te beleven, als de Heilige Geest in hem woont, met alles wat dat inhoudt. Daarom heeft het ook helemaal geen zin om van de bijbel een studieboek te maken, om daaruit bepaalde onderwerpen te bestuderen. Nu wij de openbaring van het Nieuwe Testament die zoveel vollediger is, voor ons hebben, kunnen wij terugwerken naar het begin.

De mens, zoals hij geschapen is

Wanneer wij met verlichte ogen *de Mens*, Christus Jezus zien, en wanneer wij zien wat een kind van God werkelijk is, zoals hij in het Nieuwe Testament beschreven wordt, dan zien wij twee dingen; ten eerste, wat Gods mens is vanaf het begin, en welke fundamentele verandering er heeft plaatsgehad in iemand als hij opnieuw geboren is. Wat zijn wezen betreft zullen wij zien dat hij geest, ziel en lichaam was en is. Maar hiermee geven wij eigenlijk alleen maar de ene kant weer: namelijk de delen waaruit hij bestaat. De andere kant is die van *de orde en de functie* van zijn wezen. Toen de orde werd verstoord, had dat fatale gevolgen, voortaan functioneerde de mens geheel anders en werd hij anders dan God had bedoeld. Wij hebben al even genoemd wat de functie van de menselijke geest is, maar daar moet meer over gezegd worden.

De functie van de menselijke geest

‘God is geest’ (Joh. 4:24), dat feit beheerst alles. Daar vloeien bepaalde dingen uit voort. ‘Want wij zijn ook van zijn geslacht’ (Hand. 17:28). Hij is ‘de Vader der geesten’ (Hebr. 12:9).

Het is een vaste wet dat ‘wat uit het vlees geboren is, vlees is en wat uit de Geest geboren is, geest is’ (Joh. 3:6). De mens is dan ook alleen in zijn geest van Gods geslacht. Vaderschap veronderstelt nageslacht, er is geen vaderschap zonder nakomelingen. De vaste wet van de voortplanting eist een geestelijke oorsprong voor geestelijke nakomelingen. En als Vader - niet

als Schepper - is God alleen de Vader van onze geest.

God is geen ziel. Dit zullen wij duidelijker zien wanneer wij de functie van de ziel bespreken. Daarom is God ook niet de Vader van onze ziel. God is geen lichaam, daarom is ons lichaam ook niet uit God geboren, maar door Hem geschapen. Het Woord van God zegt duidelijk en nadrukkelijk dat alleen de geest, de geest kan kennen (1 Cor. 2:9-11). Daarom kenden de discipelen van Christus Hem niet echt, totdat er iets in hen was gebeurd en de Heilige Geest één was geworden met hun geest. Zo gaat het altijd.

Alleen de geest kan geest aanbidden (Joh. 4:23,24; Phil. 3:3). In deze verzen uit Johannes geven de woorden 'waarachtig' en 'waarheid' een duidelijk verschil aan. Als de ziel, zoals de psychologen terecht leren, de zetel is van het verstand, de wil en het gevoel, dan ontbrak het bij de aanbedding van de Joden en de Samaritanen daar zeker niet aan. Zou het allemaal juist zijn om te zeggen dat het zo mechanisch en zonder betekenis was dat een dier nog meer begrip en gevoel er in zou leggen? Maar met al ons gevoel en al ons verstand en onze hele wil is het nog iets anders dan wat Christus bedoelde met 'waarachtige' aanbedding, want ziel is nog altijd ziel en geest blijft geest! Alleen geest kan geest dienen (Rom. 1:9; 7:6; 12:11). Alleen geest kan openbaring ontvangen van God, die geest is (Openb. 1:10; 1 Cor. 2:10). Hier komen wij later op terug. Het moet ons duidelijk voor ogen staan dat God besloten had om alles wat Hij met de mens deed, te doen door middel van de menselijke geest, die naar zijn eigen beeld geschapen was en zo zijn volle voornemen met de mens uit te voeren. Maar dan moest die geest in levend contact met Hem blijven en nooit de wetten van die eenheid met God op eigen gezag overtreden, door te rade te gaan met de ziel - het verstand, het gevoel of de wil.

Dit raakt de kern van de verzoeken die de Heer Jezus doormaakte, en ook van de verzoeking van Adam. Toen dit gebeurde met Adam, kwam de dood binnen en de dood is volgens de bijbel de verbreking van de eenheid van de menselijke geest met God. Dit betekent niet dat de mens daarna geen geest meer had, maar dat de ziel het overwicht dat de geest moest hebben, aan zich getrokken had. (Dit wordt bewezen door alles wat het Nieuwe Testament leert over de geestelijke mens – 1 Cor. 2:11-16 is daar een voorbeeld van.

Wat was de verzoeking?

Wat was eigenlijk de verzoeking voor Adam? In de geest was de mens verbonden met God en daarom bezat hij alles in afhankelijkheid van God. Zijn kennis en zijn macht zouden geestelijke kennis en geestelijke macht zijn. Daarom moest de absolute heerschappij over zijn leven blijven berusten bij God, die zijn hoofd was. Zijn *geestelijke* verhouding tot God, door de geest die God hem gegeven had en die volmaakt functioneerde, maakte dat mogelijk.

Nu was de verzoeking: onafhankelijk te zijn, alles zèlf te bezitten. Dit was mogelijk, zo werd hem voorgespiegeld. Dan zou hij zelf kunnen beslissen, zelf in bezit kunnen nemen, zichzelf kunnen redden, kortom niemand anders nodig hebben. Nu had het geen zin om met dit doel voor ogen de menselijke geest te benaderen, want dan zou hij de zaak eerst aan God voorleggen. Daarom moest zijn *zelfbewustzijn*, zijn verstand, zijn gevoel en zijn wil benaderd worden.

En in plaats van God te raadplegen in de geest, handelde de mens onafhankelijk van God. De resultaten waren zo erg, dat men het zich nauwelijks erger kan voorstellen. In de eerste plaats werd God opzij gezet als Heer en Hoofd van de mens en satan kreeg die plaats, als iemand naar wie men meer luisteren moet. Dit was wat satan het liefst wilde: de god van deze wereld zijn.

Bovendien was de geest van de mens dermate geweld aangedaan dat hij niet langer de schakel kon zijn tussen de mens en God. De gemeenschap met God, die altijd geestelijk is, was vernietigd en de geest werd onderworpen aan de overheersing van de menselijke ziel. Wat zijn houding tot God betrof was de mens gestorven. 'Dood door overtredingen en zonden' (Eph. 2:1). Zo kwam het dat de ziel de boventoon ging voeren.

En alsof dat nog niet erg genoeg was pleegde de mens geestelijk overspel.

Zijn geest, die als een bruid aan God verbonden had moeten blijven, gebruikte hij om satanische elementen toe te laten. Vanaf de zondeval zijn deze elementen zo zeer met de menselijke ziel verweven, dat God ze in de onwedergeboren mens als één ziet met die ziel. Dat is de betekenis van 'vleselijk' in het Nieuwe Testament. Zo zien wij dus dat de mens een heel ander wezen geworden is dan wat God oorspronkelijk wilde. Het grote

verschil is dat hij zich nu laat leiden door de ziel en niet langer door de geest. Er is niet veel inzicht voor nodig om te weten dat deze schepping nu geheel door de menselijke ziel wordt beheerst. Het is een psychologisch systeem waardoor deze wereld geregeerd wordt. Alles wordt gebaseerd op begeerte, emotie, verstand, beredenering, wil, keus, vastberadenheid. Wat is er een ruimte voor de verschillende activiteiten van de ziel! Daar is vrees, smart, medelijden, nieuwsgierigheid, hoogmoed, vermaak, bewondering, schaamte, verwondering, liefde, spijt, wroeging, opwinding, enz.; maar ook verbeeldingskracht, schroom, fantasie, twijfel, in zichzelf gekeerdheid, bijgeloof, argumentatie, allerlei onderzoeken, enz.; of een verlangen naar bezit, naar kennis, naar macht, invloed, positie, naar eer van mensen, naar vrijheid, enz.; en dan is er ook nog op weer een ander gebied, vastberadenheid, betrouwbaarheid, moed, onafhankelijkheid, volharding, impulsiviteit, grilligheid, onzekerheid, koppigheid, enz.

Deze dingen zijn niet allemaal verkeerd, maar het zijn wel allemaal uitingen van de ziel en daardoor zien wij dat wij leven in een wereld die bijna geheel een wereld van de ziel is. Maar wij willen niet blijven stilstaan bij de wereld. Denkt u zich eens in wat een grote plaats deze dingen hebben in het leven van de christenen en in hun dienst aan God, vanaf de eerste stap die zij gedaan hebben in antwoord op het evangelie en gedurende hun hele 'loopbaan' als christen. En nu hopen wij, dat u de moed hebt om ons te blijven volgen, wanneer wij stellen dat het mogelijk is, dit alles: al het menselijke verstand, zijn gevoel en zijn wil - te gebruiken voor zijn eigen behoud of voor dat van anderen en er toch *niets mee te bereiken*, omdat het *geen enkele waarde* heeft.

Massa's mensen beschouwen zichzelf, en anderen beschouwen hen als christenen, omdat ze de een of andere beslissing hebben genomen of een stap hebben gedaan, onder de invloed van een redenering - er werd een beroep gedaan op hun gedachten of hun gevoel. Zo hebben grote zendingsbijeenkomsten met hun bijzondere sfeer, hun verhalen en de aandrang die er uitgeoefend werd, velen gesuggereerd dat God hen tot zijn dienst geroepen had. Maar in veel gevallen is na verloop van tijd gebleken dat dit niet uit de geest geboren was, maar uit de kracht van de menselijke ziel. Wij zeggen niet dat God bij zulke gelegenheden nooit spreekt, of zijn Woord gebruikt, maar wij moeten deze verdrietige feiten vaststellen en deze

bedrieglijke gang van zaken corrigeren.

De menselijke ziel is een gecompliceerd en gevaarlijk iets, en is tot heel vreemde dingen in staat. Hij kan ons volkomen misleiden en ons op een dwaalspoor brengen zoals wij zullen zien. De mens is een gespleten, gederangeerd schepsel, hij is uit de rails gelopen. Wij moeten in het oog houden dat de schepping en de mens zelf daarom opzettelijk aan de vruchteloosheid onderworpen zijn. De schepping kan haar oorspronkelijke bestemming niet bereiken, zij kan de volle vrucht niet dragen. Voor de niet-wedergeboren mens is het leven inderdaad een paskwil, het is zinloos, want het doel waarvoor hij geschapen is kan hij nooit bereiken. Dit is Gods antwoord op zijn greep naar de onafhankelijkheid (Rom. 8:19-23).

Nu komen er bepaalde vragen naar voren. De eerste is: wanneer is Adam gevallen? Een andere vraag betreft de z.g. scheppingsformule. Een derde vraag gaat over de plaats die de ziel in moet nemen. En een vierde vraag heeft betrekking op de moderne psychologie. Laten wij eens zien of wij deze vier vragen kunnen beantwoorden.

De proeftijd van Adam

Het is belangrijk om te zien dat Adam toen hij geschapen werd, wel zondeloos en onschuldig was, maar hij was nog niet voltooid, God was nog niet klaar met hem. Er moest nog iets met hem gebeuren, wilde hij het volle doel bereiken dat God met hem had. Het contact met God, dat hij had in zijn geest, hield een mogelijkheid in tot eenheid met God, maar het was nog niet een absolute, volmaakte eenheid. Daarom moest hij God gehoorzamen langs de weg van bevelen en opdrachten - meer in de positie van een knecht dan van een zoon; wij kunnen ook het nieuwtestamentische onderscheid gebruiken tussen 'kind' en 'zoon' en het verschil vergelijken met dat van een pasgeboren kind en een volwassen zoon. Wat *voor Adam* de overgang zou zijn geweest van kind tot zoon, van de uiterlijke tot de innerlijke leiding van de Heilige Geest, van het onvoltooide tot de voltooiing, dat was het eeuwige leven door gehoorzaamheid uit geloof.

Op dit punt komt de betekenis van de boom des levens naar voren. Die boom was een beeld van God, die zich in Christus openbaart als het enige leven waardoor de mens zijn bestemming bereiken kan: hij moest deel krijgen aan het goddelijk leven en aan de goddelijke natuur. Door zijn

ongeloof en ongehoorzaamheid, heeft Adam het niet tot het eeuwige leven gebracht; daarom is dat eeuwige leven bewaard voor hen die in de Heer Jezus Christus geloven, die daardoor in Christus zijn zoals Christus in hen is. 'Christus in u, de hoop der heerlijkheid' (Col. 1:27). In het eeuwige leven ligt het geheim opgesloten van Gods eeuwige voornemen in en door de mens.

Wij moeten er wel van doordrongen zijn dat het eeuwige leven een geschenk is. Er zijn namelijk twee opvattingen over de wedergeboorte. De ene is dat geestelijk leven een innerlijke herleving is, veroorzaakt door mystieke machten die rondom de ziel zweven en haar uit een verdoving wekken, zoals de lenteson het slapende zaad wekt. Hierdoor komen reeds aanwezige doch sluimerende krachten tot activiteit - wat wij reeds bezitten wordt opgeheven tot een hoger plan en tot nu toe onbereikte, levenloze gebieden in ons worden als door een golfstroom overspoeld. Zo worden vermogens vrijgemaakt waarvan wij ons dan innerlijk bewust worden en waardoor wij uiterlijk God en onze medemens kunnen gaan dienen. Dit is een mooie leugen, een verdraaiing van de waarheid. De andere, ware opvatting is dat de wedergeboorte het ontvangen is van een geheel nieuw, een geheel ander leven. Het moet van boven worden verwekt door een daad van goddelijke bevruchting - een geheel nieuwe en oorspronkelijke schenking van iets dat nog niet eerder aanwezig is geweest in ons menselijk leven en dat een volkomen ander leven blijft, dat van nature niet in ons is. Het is een unieke, miraculeuze geboorte - zoals de geboorte van Christus was.

Zoals elke dwaling een element van waarheid in zich draagt, dat dient als een klauw waarmee de dwaling tracht zich vast te grijpen, zo is het ook met de verkeerde opvatting die wij zojuist beschreven hebben. De fout schuilt in het niet onderscheiden van drie dingen: de ziel, de geest, en eeuwig leven. Het eeuwige leven wekt de geest uit de dood en geeft de ziel nieuwe kracht. Maar noch de ziel noch de geest heeft enige waarde voor God - om de bestemming te bereiken die God voor de mens heeft - zonder dat geheel andere, eeuwige leven. Dit leven is God zelf in Christus, door de Heilige Geest. De Heilige Geest is 'de Geest des levens' (Rom. 8:2) en het goddelijke leven, zelfs wanneer het aan een gelovige gegeven wordt om in hem te wonen, blijft toch het unieke eigendom van de goddelijke Persoon, van de Heilige Geest. 'God heeft ons eeuwig leven gegeven, en dit leven is in zijn

Zoon' (1 Joh. 5:11). De aanwezigheid van die goddelijke Persoon in een gelovige en in de gemeente maakt zich kenbaar door leven. Adam werd opzettelijk verdreven van de boom des levens, opdat hij zich ook dat leven niet zou toeëigenen, buiten God om. De symboliek is duidelijk. Dit leven is zo totaal anders dan het menselijk leven - het is goddelijk - dat wij het alleen in God kunnen ontvangen, door één te zijn met Hem in de geest.

Dit alles vinden wij terug in het Nieuwe Testament in het leven van Christus, in zijn verzoeking, zijn dood en opstanding en ook in de wedergeboorte en in het leven van de gelovigen.

De onschuld van Adam was eigenlijk alleen maar negatief. Dat kan daarom ook het geval zijn met *zijn* zondeloosheid.

Heiligheid is positief en de onschuld van Adam ging samen met een vermogen tot heiligheid. In het leven van een mens is heiligheid het resultaat van trouw in beproeving. Als de verzoeking hem overkomt is hij misschien onschuldig, maar hij kan alleen echt verzocht worden, als hij het vermogen heeft om te kiezen tussen twee wegen: zijn eigen weg of die van God. Geloof, gehoorzaamheid, trouw aan God, het kwade te weerstaan door zich op God te beroepen betekenen uiteindelijk meer dan onschuld, meer dan alleen maar niet te hebben gezondigd. Het vermogen dat hierbij de leiding heeft en uitmaakt wat wij zullen doen is de geest. De uitkomst is dan ook geestelijke heiligheid, of geestelijke boosheid. Dat wil zeggen: óf een band met God de Heilige Geest, óf met satan en de boze geesten. Zo zien wij wat de uitkomst is van de proeftijd die Adam doormaakte en van de mislukking die volgde.

De scheppingsformule (Gen. 2:7)

Als wij nu Genesis 2 vers 7 lezen, hoe de mens werd gevormd, willen wij u herinneren aan wat wij gezegd hebben over toenemende openbaring. Hier hebben wij een duidelijk voorbeeld van iets wat ons eerst wordt meegedeeld als nog in de kiem, waar dan later meer licht op geworpen wordt. Wij zouden niet willen zeggen dat dit gedeelte een positieve verklaring is, eerder een gevolgtrekking. Latere mededelingen in de bijbel bevestigen die gevolgtrekking. Het zal u opvallen dat wij nu niet spreken over Genesis 1:26. Daar wordt gesproken over het plan dat God met de mens had en niet zozeer over zijn schepping, over de plaats die hij zou

innemen, het ambt dat hij zou vervullen, meer dan over zijn wezen. Nu Gen. 2:7. 'Toen formeerde de Here God de mens van stof uit de aardbodem en blies de levensadem in zijn neus; also werd de mens tot een levend wezen'. St. Vert.: 'also werd de mens tot een levende ziel'. Op het eerste gezicht lijkt het alsof deze woorden alles tegenspreken wat wij gezegd hebben en de bewering bevestigen dat de mens tweeledig is. Als wij nu naar 1 Cor. 15:45 gaan, waar Paulus deze woorden letterlijk aanhaalt, zien wij dat hij dat doet om het verschil aan te geven tussen de eerste Adam en de laatste Adam. De eerste werd 'een levende ziel', de laatste 'een levenmakende geest'.

Dit zal ons straks helpen. Maar laten wij eerst eens nagaan in Gen 2 vers 7 wat er samengevoegd werd. Wij zien daar drie dingen:

1. De materiële bestanddelen: 'stof uit de aardbodem'.
2. De vormgevende factor: 'de levensadem'.
3. Het resultaat: 'de mens werd een levende ziel'.

Het is niet nodig dat wij het eerste punt bespreken; de meeste mensen aanvaarden de materiële zijde van het wezen van de mens. Adam, van 'adamah' betekent 'uit de aarde' (eigenlijk: 'rode aarde').

Het tweede punt brengt ons onmiddellijk tot ons eigenlijke onderwerp. Er zijn twee kanten aan:

- a. 'De Here God': die hier handelt,
- b. 'de levensadem': waardoor Hij handelt.

Schepping en Emanatie moeten wij niet door elkaar halen. Wanneer het gaat over het lichaam van de mens wordt er niets gezegd dat wijst op een eenheid van natuur tussen het schepsel en de Schepper, maar wanneer wij erover nadenken in welk opzicht de mens het beeld en de gelijkenis van God is, dan gaat het om een hogere natuur, die geschonken wordt en niet geschapen. De werkwijze is anders. De geest van de mens is niet ontstaan uit een scheppingsdaad, maar er is eerder sprake van voortplanting. Met deze levensadem, of adem der levens, want het staat er eigenlijk in het meervoud, wordt niet de ziel van de mens bedoeld, maar zijn geest. Wij zullen later zien, dat dit niet alleen maar het abstracte levengevende element is dat de mens als levend organisme onderscheidt van de dode materie, maar iets dat uit God voortkomt, een orgaan, een vermogen en tevens een functie. Wanneer wij alles in het oog houden wat de bijbel

verder leert, komen wij tot de conclusie dat het de Heilige Geest was, de Geest des levens, die de mens de levensadem in zijn neus blies en hem daardoor niet alleen levend maakte, dat wil zeggen het fysiek-psychische leven, het leven van het lichaam en de ziel in hem bracht, maar ook de schakel met God legde, met het oog op het doel dat God met de mens had.

In Zach. 12:1 lezen wij dat de Heer 'de geest des mensen in diens binnenste formeert'. Het woord 'formeren' is het Hebreeuwse woord 'yatsar', dat betekent: vormen, gieten, kneden. God vormde het lichaam van de mens van stof uit de aardbodem en Hij vormde ook de geest van de mens binnenin hem. (Daarvoor moest die mens er dus eerst zelf zijn). Hierop hebben de woorden van Hebr 12:9 betrekking, dat God 'de Vader der geesten' is. In dit opzicht zijn wij Gods nageslacht.

Wij moeten bedenken dat de '*pneuma*' of geest de vermogens van een zelfstandig wezen ontvangen heeft, dat hij een zelfstandig wezen is. Kijkt u maar eens naar de volgende voorbeelden:

'En Jezus doorzag terstond in zijn geest Marcus 2:8.

'En Hij, diep zuchtend in zijn geest' Marcus 8:12.

'Mijn geest heeft zich verblijd' (Lucas 1:47.

'Te die ure verheugde zich Jezus in de geest' Lucas 10:21 (St. Vert.).

'De Vader aanbidden in geest en in waarheid' Joh. 4:23.

'Hij werd verbolgen in de geest' Joh. 11:33.

'Ontroerd in de geest' Joh. 13:21.

'Terwijl Paulus te Athene op hen wachtte werd zijn geest in hem geprikkeld' Hand. 17:16.

'God, die ik met mijn geest dien' Rom. 1:9.

'Wij dienen in nieuwigheid des geestes en niet in de oudheid der letter' Rom. 7:6 (St. Vert.).

'des mensen eigen geest, die in hem is' 1 Cor 2:11.

'hoewel lichamelijk niet, maar naar de geest wèl aanwezig' 1 Cor 5:3.

'opdat zijn geest behouden worde in de dag des Heren' 1 Cor 5:5.

'mijn geest bidt wel, maar mijn verstand blijft onvruchtbaar' 1 Cor 14:14.

'Ik zal bidden met mijn geest' 1 Cor 14:15.

'De geesten der profeten zijn aan de profeten onderworpen' 1 Cor 14:32.

'de geesten der rechtvaardigen, die de voleinding bereikt hebben' Hebr. 12:23.

Er zijn mensen die zeggen dat de geest of *pneuma* alleen maar het leven van de ziel en het lichaam is, de levengevende factor dus. Wij weten dat de woorden 'adem' en 'wind' soms gebruikt worden voor hetzelfde oorspronkelijke woord als 'geest', maar dat gebeurt ook met het woord voor 'ziel'. In dat geval wordt het gedaan om de *onzichtbare* macht, de *onzichtbare* werking weer te geven die uitgedrukt moet worden. Niemand zal in bovenstaande teksten 'wind' of 'adem' gebruiken in plaats van het woord 'geest'; dat zou zowel zinloos als absurd zijn.

De verhouding tussen ziel en lichaam kunnen wij helemaal niet verklaren. De bijbel doet veel duidelijke uitspraken op dit punt, maar geeft er geen enkele verklaring van. De woorden 'ziel' en 'leven' worden bijvoorbeeld dikwijls afwisselend gebruikt en dan wordt daar telkens van gezegd, dat zij in het bloed zijn. 'Want de ziel van het vlees is in het bloed ... het bloed ervan is zijn ziel' (Lev. 17:11,14). De wetenschap heeft ons helemaal niet geholpen om dit te kunnen begrijpen, maar het feit kan niet ontkend worden. Eén ding staat vast - terwijl de eigenschappen, de goede hoedanigheden van het leven zich in het bloed bevinden, zijn zij er na een bepaalde tijd niet meer, hoewel het bloed zelf nog wel aanwezig is. Maar wanneer wij het verschil tussen ziel en geest willen nagaan, dan worden er niet alleen twee duidelijk verschillende woorden gebruikt, maar dan blijkt dat de ziel en de geest gescheiden kunnen worden, zonder dat een van beide ophoudt te bestaan en dat beide een eigen verantwoordelijkheid hebben, eigen vermogens en een eigen bestemming.

Zoals het merg dieper ligt dan de gewrichten, zouden wij kunnen concluderen uit Hebr. 4:12, dat de geest zich dieper in ons innerlijk bevindt dan de ziel. Zoals het gemakkelijker is beenderen te bereiken door het lichaam, door het vlees heen, dan het merg door de beenderen heen, zo is het ook gemakkelijker de ziel te bereiken door het lichaam, dan de geest door de ziel. Er moet heel wat met de ziel gebeuren, voordat de geest werkelijk bereikt wordt en onder Gods hand kan komen. Met andere woorden via de lichamelijke zintuigen is de ziel gemakkelijk te bereiken, maar de geweldige kracht van de Geest van God is nodig om de geest te bereiken. Het verschil tussen ziel en geest komt alleen dan aan het licht als het Woord van God naar binnen dringt door de kracht en de macht van de Heilige Geest.

Maar nu gaan wij het derde punt bespreken - 'alzo werd de mens tot een levend wezen', St. Vert.: 'een levende ziel'. Eerst was er dus een lichaam uit het stof, toen het geestelijke leven door Gods adem en dan wordt de ziel genoemd. Wat werd de mens? Een levende ziel. Was dat *alles*? Als dat alles was vergeten wij dan het lichaam niet? Ja, deze 'levende ziel' heeft een lichaam. Is dat *alles*? Nee! Deze 'levende ziel' met een lichaam heeft een geest. Deze woorden 'een levende ziel', geven heel goed de functie van de menselijke ziel vóór de zondeval weer: de schakel tussen het stof en de geest: 'lager dan de engelen' (die alleen geest zijn), hoger dan het redeloze dier. Wij zeiden al dat 1Kor 15:45 ons helpen zou. Zo is het ook, en wel op twee manieren. 'De eerste mens, Adam, werd een levende ziel'. In het Grieks zijn de laatste vier woorden '*egeneto eis psuchen zosan*'. Het woord 'eis' is interessant; het geeft een plaats aan en houdt in dat het de plaats is waar twee tegengestelde elementen: het lichaam en de geest, elkaar ontmoeten. Wat Paulus er aan toevoegt verduidelijkt of versterkt de conclusie dat de ziel in de eerste Adam de grens is tussen het lichaam en de geest. Ditzelfde vers laat ons ook zien dat in de laatste Adam de geest de doorslaggevende factor is. Zo is de ziel de verbinding tussen het hogere en de lagere natuur en niet slechts het verschil tussen het natuurlijke en het bovennatuurlijke; de ziel is het menselijke 'ik', het ego.

Wij willen in dit boek beslist niets zeggen dat de indruk zou wekken dat de ziel verkeerd is of, dat het voor een mens verkeerd zou zijn zijn ziel te hebben, en dat die ziel zou moeten worden vernietigd. Wat wij wel zeggen is dat de ziel van de mens vergiftigd is, dat hij op zichzelf gericht is, dat hij zich verbonden heeft met de machten die tegen God in opstand zijn gekomen. Dit zijn wij ons niet bewust, wij hebben er zelfs geen idee van, totdat er in onze geest een ontwaken heeft plaats gehad. Het is dan ook fout om helemaal of in de eerste plaats in onze ziel te leven. Echt geestelijke mensen merken dat hun eigen ziel hun grootste vijand is, en de menselijke ziel is ook de grootste vijand van God. Als onze geest vernieuwd is en Christus woont in ons en heerst in ons - als wij, met andere woorden, 'vervuld zijn met de Heilige Geest' - dan kan de ziel de Heer leren dienen als de dienstmaagd van de geest en een bruikbaar instrument worden.

De mens ontwaakte dus als 'een levende ziel'. Hij ontving een drievoudig bewustzijn; hij werd zich bewust van de wereld, een zintuiglijk bewustzijn

door zijn psychisch-fysieke lichaam; hij werd zich bewust van zichzelf in zijn ziel; en hij werd zich bewust van God door zijn - ja, door wat? Leert de mens God, als een Persoon, een levend Persoon kennen door zijn verstand, zijn gevoel en zijn wil? Het Woord van God zegt van niet en als het gaat om de ervaring van een levende eenheid met God, spreekt de geschiedenis van de mens dit ook tegen. 'Kunt gij de Almachtige doorgronden?' (Job 11:7). De wijsbegeerte beweert van wel en is dan ook dodelijk voor het geloof. Wijsbegeerte is een intense ziele-activiteit, vooral in verstandelijk opzicht. Heel veel mensen zijn nooit aan een echte levende ervaring van Christus toegekomen, omdat zij zich in de wijsbegeerte hebben verdiept. Toen God de mens, die Hij gevormd had, de levensadem inblies, was daar iets méér dan lichaam en ziel en dit meerdere was in alle opzichten doorslaggevend, als het ging om het doel dat God door de mens bereiken wilde. De ziel was de plaats waar het lichaam en de geest elkaar ontmoetten. Als de ziel zich overgeeft aan het lichaam is alles verloren, als hij zich overgeeft aan de geest is alles in orde.

En nu de samenvatting. De mens werd een levende ziel en had een geest en een lichaam. Door *zichzelf* - zijn '*ik*' - te laten gelden ten behoeve van het lichaam en niet van de geest, werd hij een zondige ziel. Het gaat om wat hij IS, niet om wat er in hem is.

Hij moet van zichzelf worden verlost. Dit gebeurt op twee manieren. De dood van Christus als onze plaatsvervanger is een machtige zaak. De natuurlijke mens moet zich daarin besloten rekenen, zodat eerst door een crisis en daarna door een proces, de kracht van die dood werkzaam wordt in zijn zieleleven en het voor hem vaststaat dat hij met Christus gestorven is. Dan ontdekt hij dat hij niet leven en handelen mag op grond van het leven uit het eigen '*ik*'.

Maar de opstanding van Christus is ook een geweldige kracht in de menselijke geest en wanneer de Heilige Geest die kracht openbaart in het innerlijk van de mens, dan wordt hij een geestelijk in plaats van alleen maar een natuurlijk mens. Zijn positie vanaf dat ogenblik wordt door de apostel Paulus volmaakt weergegeven als hij zegt: 'Met Christus ben ik (de natuurlijke mens) gekruisigd, en toch leef ik, dat is niet meer mijn ik, maar Christus leeft in mij. En voor zover ik nu nog in het vlees leef, leef ik door het geloof in de Zoon van God, die mij heeft liefgehad en zich voor mij heeft

overgegeven' (Gal. 2:20). Dit bedoelde Christus toen Hij zei: 'Indien iemand achter Mij wil komen die verloochene zichzelf en neme dagelijks zijn kruis op en volge Mij' (Lucas 9:23).

3. Waar de psychologie in gebreke blijft

Velen die dit lezen weten hoe de gedachtengang in de psychologie is. Juist hier komt zo duidelijk het verschil naar voren tussen de natuurlijke mens, die God buitensluit en de geestelijke mens, die God zijn volle rechten geeft. De bijbelse omschrijving van de mens gaat lijnrecht tegen de conclusies van de 'wetenschappelijke' psychologie in. Wij hebben al gezien dat de psycholoog de drievoudige omschrijving van de mens als geest, ziel en lichaam niet aanvaardt, maar alleen als ziel - of bewustzijn - en lichaam. Maar toch moet hij wel toegeven dat er een derde factor aanwezig is. Hij erkent die, zijn diepste belangstelling gaat er naar uit en hij is er het meeste mee bezig. Hij experimenteert er voortdurend mee en noemt dat derde element soms bijna bij de juiste naam. Maar als hij dat deed zou hij te ver gaan en satan, die het denken van de natuurlijke mens goed onder de duim heeft, zorgt er voor dat op dit punt, zoals op zovele andere punten, de juiste naam niet wordt genoemd. Daarom deinst de psycholoog terug en noemt die extra factor: 'het onderbewuste', 'het subjectieve gedachtenleven', of 'het sublieme zelf', of 'de secundaire persoonlijkheid' enz. Luistert u maar eens hoever zulke leraars gaan: 'De ziel bestaat uit twee delen, het ene deel is toegewijd aan de waarheid, aan eerlijkheid en recht; het andere deel is onmenselijk, bedrieglijk en zinnelijk'.

Of: 'Er is een schisma, een scheuring in de ziel'. 'De aanwezigheid van een schisma, een scheuring in de ziel is niet alleen maar een leerstuk van de theologie, het is een wetenschappelijk feit'.

'De mens heeft twee soorten bewustzijn, twee persoonlijkheden, die onafhankelijk van elkaar kunnen handelen en ook gelijktijdig kunnen handelen; maar over het algemeen bezitten zij onafhankelijke vermogens en functioneren zij onafhankelijk van elkaar. De specifieke vermogens van de ene persoonlijkheid houden verband met dit leven, die van de andere zijn speciaal aangepast aan een hoger bestaan. Ik zou ze willen onderscheiden door de ene het objectieve bewustzijn en de andere het subjectieve bewustzijn te noemen'.

'Welke vermogens er ook aangetroffen worden in het subjectieve bewustzijn van een wezen met gevoel, zij moeten al sluimerend aanwezig

zijn geweest in zijn voorgelacht, hetzij kort, hetzij lang geleden. Men kan hieruit concluderen dat, welke vermogens wij ook aan mogen treffen in het subjectieve bewustzijn van de mens, die dan ook mogelijk potentieel aanwezig moeten zijn in de gedachten van God de Vader'.

Wanneer wij dergelijke dingen lezen zouden wij twee dingen willen uitroepen: ten eerste: O, waarom noemt men de juiste naam toch niet! En ook: Wat jammer dat heidense wijsgeren zijn geraadpleegd en dat de bijbel terzijde geschoven is! Misschien denkt iemand dat het er niet veel toe doet, hoe wij de dingen noemen, als wij maar weten waar het om gaat. Maar wij geloven dat het absoluut noodzakelijk is om te weten dat wij hier met twee volkomen verschillende dingen te maken hebben en niet met twee zijden van een en hetzelfde, namelijk van de ziel. Het is een dwaling om te spreken van de eenheid van de ziel met God of ook van gemeenschap van de ziel met God, want zoiets bestaat helemaal niet. Eenheid met God is in de geest, en niet in de ziel. 'Die zich aan de Here hecht is één GEEST met Hem' (1 Cor. 6:17) en hoe hoog ontwikkeld het zieleleven is, er is geen sprake van 'eenheid met God' tot de geest teruggebracht op zijn juiste plaats en in zijn juiste functie.

Hieruit volgt nog een belangrijke vraag:

Wat wordt er eigenlijk wederom geboren?

Christus zegt dat wedergeboorte plaats *moet* vinden (Joh. 3:3,5, enz.).

Nicodemus struikelde over de lichamelijke kant van de zaak, maar kreeg al gauw te horen dat, 'wat uit het vlees geboren is, vlees is, en wat uit de Geest geboren is, geest is'. Allereerst is het dus duidelijk dat het lichaam niet wedergeboren wordt. Maar de ziel ook niet! 'Onze oude mens is medegekruisigd, opdat aan het lichaam der zonde zijn kracht zou ontnomen worden, (opdat het tenietgedaan zou worden, St. Vert.)' Rom. 6:6; en Gal. 5:24 'Wie Christus Jezus toebehoren hebben het vlees met *zijn hartstochten* en *begeerten* gekruisigd'. Er zijn teveel van dergelijke uitspraken in de bijbel om ze allemaal aan te halen maar slaat u in de concordantie de woorden 'vlees', 'oude mens' of 'natuurlijke mens' maar eens op. Het antwoord op de vraag, wat er wedergeboren wordt, luidt nadrukkelijk dat bij de wedergeboorte de menselijke geest weer levend wordt gemaakt door de Geest van God. Dan ontvangt hij goddelijk leven en zo wordt de mens

opnieuw verenigd met God. Dit is natuurlijk alleen mogelijk op grond van de opstanding van Christus, het is de eenheid van de gelovige met Hem in die opstanding. Dan is de volle betekenis van zijn verzoenend sterven in onze plaats door het geloof aanvaard, hoewel misschien niet begrepen. Vanaf dat ogenblik dienen wij 'in de nieuwe staat des geestes' (Rom. 7:6). De ziel is nog zeer wel in staat tot zijn vroegere angst, twijfel, vragen, stemmingen en wat dies meer zij, waaruit blijkt dat er geen sprake is van een nieuwe ziel: maar er is iets aanwezig wat dieper ligt dan dit alles en God is groter dan onze ziel. Het echte bij iemand die wedergeboren is ligt vaak dieper dan het bewustzijn, en hoewel de ziel en zelfs het lichaam kunnen delen in de vreugde van de zegen, zal God ons toch proberen los te maken van de reacties in het gevoel, om ons te leren uit het feit van de wedergeboorte en uit Hemzelf. Mensen die voortdurend waarneembare bewijzen willen hebben van hun nieuwe leven, ja, die bewijzen eisen, zullen geestelijk niet groeien, maar onmondig blijven. Hier zullen wij later meer over zeggen.

Omdat het nu lijkt alsof wij de ziel helemaal op de tweede plaats gezet hebben moeten wij snel nog een derde vraag stellen.

Welke plaats heeft de ziel?

Wat hebben wij gezegd over de ziel? Wij hebben er op gewezen dat Adam zondigde met zijn ziel. Het resultaat daarvan was dat de boze machten zich met de ziel verbonden hebben. Een verder gevolg is dat de mens in de eerste plaats door de ziel wordt beheerst en niet door de geest. De mens is daardoor totaal ontwricht, de goddelijke orde in zijn leven is omvergeworpen. Dit is nog maar een onderdeel van de veel verder reikende ontsporing als gevolg van de zonde van Adam. In de nieuwe schepping in Christus worden de principes van de echte goddelijke orde hersteld. De geest die levend maakt en opgewekt is, waarin Christus nu woont en die met Hem verbonden is, wordt het orgaan waardoor de goddelijke heerschappij zich uitstrekt over de hele verdere mens, over zijn ziel en zijn lichaam. In een echt geestelijk iemand, iemand die wederom geboren is, hebben de ziel en het lichaam niet de eerste plaats, maar het zijn vruchtbare en bruikbare werktuigen van de geest. Door zijn ziel functioneert de mens in twee richtingen - van binnen naar buiten en van buiten naar binnen. De ziel is het orgaan voor de communicatie in het *menselijk* leven, het vlak waarop deze

plaatsvindt. Zelfs goddelijke dingen die de ziel in eerste instantie niet vatten kan, moeten, om in het menselijk leven in *praktijk* te worden omgezet, een orgaan hebben dat gemaakt is om die dingen om te zetten, te vertalen, verstaanbaar te maken voor de mens. Wat alleen de geest met zijn speciale vermogens ontvangen kan, wordt met het oog op de praktische uitwerking door de ziel duidelijk gemaakt, eerst aan de ontvanger zelf, en dan ook aan andere mensen. Dit kan gebeuren door een verstand dat verlicht wordt om de waarheid te verstaan, een hart dat vervuld wordt met vreugde en liefde om te troosten en te versterken, of door een wil die kracht ontvangt om te handelen. Maar wij moeten er steeds op bedacht zijn dat wij *Gods* doel alleen werkelijk kunnen dienen en van *eeuwige waarde* zijn, als deze uitingen niet in de eerste plaats voortkomen uit onze eigen ziel, maar uit God via onze geest.

Het moet waarheid zijn door openbaring (Eph. 1:17,18), niet in de eerste plaats door onze eigen redenering; blijdschap en liefde door de Heilige Geest, niet ons eigen gevoel; energie en kracht in Christus, niet onze eigen wilskracht. Als deze dingen uit onszelf voortkomen, dan is de goddelijke orde weer omvergeworpen, dan bevinden wij ons in een valse positie en de vrucht zal niet blijven, maar vergaan, hoewel hij er voor het ogenblik misschien heel goed uitziet.

En nu de tegenovergestelde richting namelijk van buiten naar binnen. De ziel kan alles van deze wereld herkennen, waarderen, in zich opnemen en verwerken, al naar gelang van zijn vermogen, hetzij natuurlijk, hetzij aangeleerd. Maar daar kan het dan bij blijven en hij kan het alles gebruiken voor zichzelf, òf het kan op een hoger plan worden gebracht, en geordend, om te worden omgezet in geestelijke waarde, (die eeuwig is). Het wordt volledig aan het leven dienstbaar gemaakt, òf het wordt verworpen. Zo zal de geest, door zijn contact met God uitmaken wat goed of slecht is, of alleen ogenschijnlijk goed. *Dit weet de ziel uit zichzelf niet.* Daar is een *geestelijk* orgaan met *geestelijk* waarnemingsvermogen voor nodig, dat goddelijke maatstaven aanlegt.

Waarom waren en zijn ook nu nog zoveel kunstenaars, mensen die sterk door hun zieleleven beheerst worden, zo gedegenereerd, zinnelijk, jaloers en ijdel, en staan zij zedelijk op zo'n laag peil? Waarom zijn dictators, wier ego zo sterk naar voren komt, zo goddeloos en dagen zij God uit? Waarom

zijn zo veel grote geleerden zo hoogmoedig, arrogant en dikwijls ongelovig? Het antwoord ligt voor de hand. Dit alles is van de ziel! Zij weten niets van die geestelijke eenheid met God die ons in evenwicht brengt en die uitmaakt wat goed is en wat niet, daarom heeft hun ziel steeds het laatste woord. Het is niet zo dat zij God allemaal uit het heelal weg willen hebben, soms hebben zij het wel over Hem. Maar er is geen overeenstemming tussen Hem en henzelf en zijn bestaan heeft wat hen betreft geen enkel praktisch zedelijk doel. Maar dit laten wij nu even rusten.

Wij hebben geprobeerd duidelijk te maken dat de ziel als dienaar - niet als meester - heel vruchtbaar en nuttig kan en moet zijn, in dienst van een hoger orgaan. Als wij dus spreken over mensen die door hun ziel beheerst worden, dan willen wij daarmee niet zeggen dat de ziel verkeerd is of altijd slecht, maar dat hij zich niet onderwerpt, dat hij de toon aangeeft. De goddelijke orde is altijd een wet van goddelijke volheid. (zie Aangangsel).

Tegelijkertijd zouden wij er in het bijzonder op willen wijzen dat de ziel een dienaar is die een zware verantwoording draagt. Ja, het menselijk *ego*, als bewust en rationeel leven van het eigen 'ik', moet zich voor God verantwoorden over het zich al of niet onderwerpen aan Hem, of het zijn eigen leven afgelegd heeft of zichzelf verhoogd heeft, zichzelf te veel heeft laten gelden. Daarom was Gods uitspraak in Ezech. 18:4: 'De ziel die zondigt, die zal sterven', en die uitspraak geldt ook nu. Helemaal afgedacht van een nieuwe geest door de wedergeboorte, bestaat er een verantwoordelijkheid ten opzichte van Gods Woord.

In dit verband moeten bepaalde dingen duidelijk of zo duidelijk mogelijk worden gemaakt. Terwijl misschien een niet-wedergeboren mens de geopenbaarde wil van God niet kan doen, omdat alleen de Heilige Geest hem daartoe in staat kan stellen, toch richt die geopenbaarde wil een oproep tot en stelt hij een eis aan die mens. Misschien gaat dit niet verder dan dat hij komt tot een vraag om gewilligheid en ook om de mogelijkheid, die wil te doen. Maar altijd wanneer het Woord van God tot ons komt, rust die verplichting op ons, als zedelijk verantwoordelijke schepsels.

En nu willen wij tegen Gods kinderen nog zeggen dat er niet zoiets bestaat als een buitengewone geestelijke openbaring, die het Woord van God ter zijde zou stellen of er bovenuit gaat. Als God iets zegt in de bijbel dan blijft

dat staan en wij zullen erdoor staande blijven of ten val komen. Door de verlichting van onze geest kunnen wij tot een veel dieper inzicht in de betekenis van de bijbel komen en Gods gedachten en plannen die er achter liggen leren zien. Maar dat heft de praktische verplichtingen die het Woord van God met zich meebrengt niet op, *als wij tenminste leven in het tijdperk waarop zij van toepassing zijn*. Wij hebben bepaalde christenen ontmoet die zich schuldig maakten aan een schandelijke overtreding van de meest voor de hand liggende verplichtingen op het gebied van de eerlijkheid, rechtvaardigheid, goede trouw, betrouwbaarheid en ootmoed, terwijl zij beweerden dat zij naar de geest handelden met betrekking tot de wil van God.

Soms komt een listige, verstandelijke uitvlucht aan het licht door een poging om een weg, die tegen de wil van God ingaat, te rechtvaardigen met: 'Ja, maar de duivel kan zich ook op de bijbel beroepen'. Het is niet te geloven, en als wij het niet tegengekomen waren, zouden wij het te ongelofelijk vinden om het zelfs maar te noemen; maar het houdt verband met ons onderwerp. Hebt u zich wel eens afgevraagd of satan dikwijls probeert iemand die niet wedergeboren is van Christus af te trekken met een bijbeltekst? Hebt u dat ooit gehoord? Dat moet dan wel de grootste uitzondering zijn. Nee, juist tegenover hen die echt Gods kinderen zijn gebruikt hij het Woord van God. Waarom? Hij heeft iets op het oog wat veel dieper ingrijpt. Laten wij eens proberen er achter te komen, door Christus als voorbeeld te nemen.

Toen satan Hem verzocht antwoordde de Heer hem met: 'Er staat geschreven'. Eigenlijk zei satan toen bij zichzelf: 'O, is dat uw uitgangspunt? Goed, dan ga ik daar ook van uit: 'Er staat geschreven, aan zijn engelen zal hij opdracht geven aangaande u', enz. Hij probeerde direct Christus met zijn eigen wapens te verslaan. Waar was zijn aanval in werkelijkheid op gericht? De Heer Jezus nam heel beslist en weloverwogen het standpunt in dat Hij niets voor zichzelf wilde hebben en ook niets ten eigen behoeve doen, maar dat Hij alles in zijn leven altijd zou betrekken op zijn Vader en daarom ook altijd zou wachten op de toestemming van zijn Vader; ja, alle dingen helemaal voor God en alleen voor God, alle eigenbelang, alle bevrediging van de ziel had Hij volkomen opzij gezet. Het enige wat Hem van die volkomen overgave aan God zou kunnen afbrengen zou zijn dat een

bepaalde handeling of een bepaalde weg Hem aanbevolen werd door het Woord van God zelf. Het had geen zin om tegen de Zoon van God, de laatste Adam, te zeggen: 'God heeft zeker wel gezegd ...?' (St. Vert.: 'Is het ook dat God gezegd heeft ...?'). Maar te zeggen 'God *heeft* gezegd', is veel verraderlijker. Het punt van Satan's aanvallen is altijd de geest (die één is met God) of de ziel (die op zichzelf gericht is). Als *Satan* de bijbel aanhaalt, doet hij dat om onze innerlijke eenheid met God te verbreken. Maar het Woord van God zelf doet dat nooit en niemand zou ooit een weg, die tegen het klare Woord van God ingaat, verdedigen met 'de duivel beroept zich ook op de bijbel', of daar zelfs ook maar aan denken, als hij niet vastbesloten was die verkeerde weg te gaan. Onze ziel wil zich altijd verdedigen en zich er uit redden! Maar, om te worden bevrijd van het bedrog van ons eigen hart is het nodig ons zo aan God te onderwerpen dat Hij ons kan laten zien welke val er voor ons wordt opgezet. Hiermee hebben wij de kern geraakt van de vraag, welke plaats de ziel heeft. Er moeten met de ziel twee dingen gebeuren. In de eerste plaats moet hij in de dood van Christus de genadeslag ontvangen hebben, zodat zijn eigen kracht gebroken is en hij niet langer zelf de teugels in handen heeft. Zoals God Jakob op het heupgewricht sloeg, zodat het ontwricht werd en hij voortaan zijn hele leven mank ging, zo moet het ook voorgoed tot onze ziel doordringen dat hij niets kan en niets mag. God heeft aan het kruis zijn kracht gebroken. Daarna moet hij als instrument 'gewonnen', beheerst en door de geest geleid worden, om de hogere wegen van God te leren gaan, die anders zijn dan de onze. Er wordt in de bijbel dikwijls over de ziel gesproken als over *iets* waarover *wij* gezag moeten krijgen en dat ook uitoefenen.

'Bezit uw zielen in uw lijdzaamheid' (St. Vert.), of 'Door uw volharding zult gij uw leven (=ziel) verkrijgen (=winnen)' (Lucas 21:19, NBG Vert.). 'Nu gij uw zielen door gehoorzaamheid aan de waarheid gereinigd hebt' (1 Pet. 1:22). 'Het einddoel des geloofs, dat is de zaligheid der zielen' (1 Pet. 1:9).

Wij moeten voorzichtig zijn om, terwijl wij erkennen dat de ziel misleid is, gevangen, verduisterd en vergiftigd door eigenbelang, hem niet te beschouwen als iets wat in dit leven onderdrukt en vernietigd moet worden. Dat zou ascese zijn, een vorm van boeddhisme. Een dergelijke gedragslijn loopt er meestal op uit dat het zieleleven zich sterk in een andere vorm zal gaan uiten; misschien in het occultisme. Onze hele menselijke natuur

bevindt zich in onze ziel, en *als de natuur in de ene richting wordt onderdrukt, wreekt zij zich in een andere richting*. Dit is de grote moeilijkheid van heel veel mensen, als zij het maar wisten. Er is verschil tussen een leven dat onderdrukt wordt en een leven dat dienen wil. Onderwerping en bereidheid tot dienen, zoals wij die aantreffen in het leven van Christus ten opzichte van zijn Vader, brachten geen onderdrukking of vernietiging van de ziel met zich mee, maar rust en vreugde. Slavernij in de ergste zin van het woord is het deel van hen die door hun eigen ziel worden beheerst. Wij moeten onze opvattingen betreffende dienst herzien, want de gedachte dat dienst gelijk staat met slavernij wint steeds meer veld; terwijl het in werkelijkheid iets van God is. Geestelijk leven is geen leven van onderdrukking. Dat is negatief. Geestelijk leven is positief; het is een nieuw, een ander leven, niet het oude leven dat probeert zichzelf de baas te worden. De ziel moet, onder de hoede van de geest, de nieuwe en hogere wijsheid leren. Of wij het kunnen aanvaarden of niet, het is een feit dat, als wij Gods weg helemaal willen gaan, tot onze verbijstering de kracht en het vermogen van onze ziel om de dingen te weten, te begrijpen, aan te voelen en om te handelen, te enen male te kort zullen schieten, en wij machteloos zullen staan. Dan zal alleen een nieuw, een ander, een goddelijk inzicht, een goddelijke drang en een goddelijke kracht ons verder kunnen helpen. Op zulke ogenblikken zullen wij tegen onze ziel moeten zeggen: 'Mijn ziel, keer u stil tot God' (Psalm 62:6); en 'Mijn ziel...hoop op God' (Psalm 42:6); en 'Mijn ziel volg met mij de Heer'. Maar wat een vreugde en wat een kracht is daar, wanneer de ziel zich aan de geest gewonnen heeft willen geven en de hogere wijsheid en heerlijkheid daardoor zijn deel wordt. Dan zeggen wij met Maria: 'Mijn *ziel* maakt groot de Heer en mijn *geest* heeft zich verblijd over God mijn Heiland' (Lucas 1:46). Let u eens op de tijden van het werkwoord in dit vers: De geest heeft zich verblijd (voltooide tijd), de ziel maakt groot (tegenwoordige tijd).

Om tot volle vreugde te komen is de ziel onmisbaar en hij moet door de duisternis van het sterven aan zijn eigen kracht heengaan, om de hogere en diepere werkelijkheid te leren kennen, waarvoor de geest in eerste instantie het orgaan is en de vermogens heeft.

Nee, u moet uw ziel niet onderdrukken en hem ook niet verachten; u moet sterk zijn in de geest, zodat uw ziel gewonnen en gered kan worden en

dienstbaar zijn aan uw grootste vreugde. De Heer Jezus wil dat wij rust zullen vinden voor onze ziel, en dit kan, zegt Hij, als wij zijn juk op ons nemen - het symbool van verbondenheid en dienst.

De ziel heeft - net als sommige mensen - de grootste waarde wanneer hij dient, niet wanneer hij heerst. Hij wil het laatste doen, maar hij is blind voor de beperkingen die God hem heeft opgelegd. Hij denkt dat hij het kan, maar God zegt: hij 'kan niet'. Op de juiste plaats echter, waar het eigenbelang gekruisigd is met Christus, daar kan hij een zeer bruikbaar dienaar zijn.

4. Wat is de heiligmaking?

Al kunnen wij hier niet uitvoerig op dit onderwerp ingaan, wij weten wel zeker, dat er veel verwarring zou verdwijnen, die door verkeerde opvattingen is ontstaan, wanneer de heiligmaking zou worden gezien in verband met het verschil tussen ziel en geest. Want dit is eigenlijk de kern van de zaak. Omdat de heiligmaking volgt op de wedergeboorte en de wedergeboorte het begin van de heiligmaking is, moet men de heiligmaking in hetzelfde licht zien als die nieuwe geboorte. Wij hebben gezegd dat bij de wedergeboorte niet de ziel, maar de geest van boven geboren of wederom geboren wordt. De ziel blijft tot het einde toe geneigd tot het kwade. Dit feit legt de grondslag voor het hele leerstuk van de heiligmaking. Het Nieuwe Testament is immers één en al aansporing tot geestelijke vooruitgang door geestelijke overwinning. Er is altijd een vijand van heiligheid in onze eigen natuur en heiligheid is niet iets statisch, maar iets wat zich moet ontwikkelen. Alle beproeving, alle moeilijkheden, al het lijden verliezen hun betekenis, als wij niet zouden kunnen falen. Geestelijke groei ging altijd samen en zal ook altijd samengaan met strijd. Er is slechts Eén geweest in wiens natuur geen kwaad en geen zonde aanwezig was. Er bestaat veel verwarring over de heiligmaking, omdat men van bepaalde bijbelgedeelten uitgaat, die niet in de eerste plaats met heiligmaking te maken hebben.

Het probleem van Romeinen 7 en de eerste brief van Johannes, enz.

Daar zijn bijvoorbeeld Romeinen 7 en de eerste brief van Johannes. Wij kunnen de volledige tekst niet opnemen, maar zullen de belangrijkste gedeelten hier noemen:

‘Wij weten immers, dat de wet geestelijk is; ik echter ben vlees, verkocht onder de zonde. Want wat ik uitwerk, weet ik niet; want ik doe niet wat ik wens, maar waar ik een afkeer van heb, dat doe ik ... Want ik weet, dat in mij, dat wil zeggen in mijn vlees, geen goed woont. Immers, het wensende is wel bij mij aanwezig, maar het goede uitwerken, kan ik niet ... want naar de inwendige mens verlustig ik mij in de wet Gods, maar in mijn leden zie ik een andere wet, die strijd voert tegen de wet van mijn verstand en mij tot krijgsgevangene maakt van de wet der zonde, die in mijn leden is. Ik, ellendig mens! Wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods? (of: dit

lichaam des doods). Gode zij dank door Jezus Christus, onze Heer! Derhalve ben ik zelf met mijn verstand dienstbaar aan de wet Gods, maar met mijn vlees aan de wet der zonde. Zo is er dan nu geen veroordeling voor hen, die in Christus Jezus zijn ..., opdat de eis der wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, doch naar de Geest ... zij, die naar de Geest zijn, hebben de gezindheid van de Geest ... de gezindheid van de Geest is leven en vrede ... Gij daarentegen zijt niet in het vlees, maar in de Geest, althans, indien de Geest Gods in u woont ..., indien Christus in u is ..., de geest is leven vanwege de gerechtigheid ...; maar indien gij door de Geest de werkingen des lichaams doodt, zult gij leven' (Rom. 7, 8).

'Indien wij zeggen, dat wij geen zonde hebben, misleiden wij onszelf en de waarheid is in ons niet. Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid. Indien wij zeggen, dat wij niet gezondigd hebben, maken wij Hem tot een leugenaar en zijn woord is in ons niet'. 'Ieder die de zonde doet, doet ook de wetteloosheid, en de zonde is wetteloosheid ... Een ieder, die in Hem blijft, zondigt niet; een ieder, die zondigt, heeft Hem niet gezien en heeft Hem niet gekend ...; wie de zonde doet is uit de duivel, want de duivel zondigt van den beginne ... Een ieder, die uit God geboren is, doet geen zonde; want het zaad (Gods) blijft in hem en hij kan niet zondigen, want hij is uit God geboren' (1 Joh. 1:8-10; 3:4,6,8,9).

Op het eerste gezicht zijn deze laatste verzen in flagrante tegenspraak met elkaar; maar het Woord van God kan zich niet tegenspreken, dus al deze uitspraken moeten waar zijn.

Maar laten wij er eerst weer op wijzen dat deze gedeelten uit de bijbel niet in de eerste plaats in verband staan met heiligmaking. Romeinen 7 werd geschreven met betrekking tot de rechtvaardigmaking en de bevrijding van de wet. 1Johannes werd geschreven met het oog op een waar en een vals christendom, de echte wedergeboorte en de bewering van sommige mensen dat ze christenen waren. Er komen twee uitdrukkingen in voor: 'Wij weten' en 'Hij die zegt'. De eerste uitdrukking geeft een levende ervaring weer, de tweede een ongemotiveerde bewering. In de brief van Johannes is sprake van afval.

Maar zowel in Rom 7 als in 1Joh gaat het over de wedergeboorte en de

uitwerking daarvan in ons leven. Heiligmaking en wedergeboorte zijn gelijksoortig, het ene is de uitkomst van de andere. Daarom kunnen wij Rom 7 niet lezen zonder Rom 8 en wij kunnen de eerste brief van Johannes niet lezen zonder te letten op de belangrijkste woorden daarin, zoals 'wandelen', 'blijven', 'doen'. Daar komen wij straks weer op terug.

Waar hoort Romeinen 7 thuis in onze ervaring?

Wij moeten eerst eens nagaan waar dit hoofdstuk thuishoort. Op welke periode in ons leven en in onze ervaring is het van toepassing? Is het de ervaring van iemand in wie de Heilige Geest nog niet heeft kunnen werken, of is het iemand die geestelijk levend is gemaakt? Wij geloven het laatste, en hebben daar meer dan één reden voor. Ten eerste, de brief werd aan gelovigen geschreven. Onder hen waren Joodse christenen die nog niet helemaal vrij waren van de wet. Zij waren geestelijk onzeker en onrustig, hun ervaring van elke dag was er één van vallen en opstaan en nog eens vallen en opstaan, tot zij tenslotte wanhoopten aan de overwinning. Zij moesten nog ontdekken wat het betekent: 'in Christus Jezus' te zijn. Zij leefden niet in de vrijheid, omdat zij de dood en de opstanding van Christus niet echt begrepen hadden; namelijk, dat Hij niet alleen voor hen was gestorven en opgewekt, maar ook in hun plaats, dus dat zijzelf in Hem gestorven en opgewekt waren. Ten tweede: nadat Paulus in Romeinen 6 had uitgelegd wat éénwording met Christus zeggen wil, toont hij aan dat het gevolg daarvan een scheiding is tussen het vlees en de geest in het leven van de christen, en dat het noodzakelijk is in 'de Geest te wandelen'. Wie dit niet doet komt in Romeinen 7 terecht. En dit was menig christen, zelfs in nieuwtestamentische tijden overkomen, zoals wij in 1 Corinthiërs en in Galaten kunnen lezen. Vandaar dat het overgrote deel van het Nieuwe Testament daarover gaat.

Als wij geestelijk ontwaken

Ten derde (en dit is nogal een sterk argument) zegt Paulus jaren later, dat zijn positie voordat hij wedergeboren werd 'naar de gerechtigheid der wet onberispelijk' was (zie Phil. 3). En in Romeinen 7 zegt hij, dat de wet hem te machtig was, zij sloeg hem, zij doodde hem; hij kon er niet tegenop. Onder haar last riep hij uit: 'Ik ellendig mens', en niet: 'onberispelijk'. Dan moet er iets gebeurd zijn wat zijn gemoedsrust verstoord had, en een burgeroorlog

in zijn binnenste had doe uitbreken. Voor zijn wedergeboorte verstopte zijn geweten zich achter het houden van de wet. Een strenge wetsbetrachting met haar uitwendige vormen en riten maakte dat zijn geweten hem voor de gek hield, door te zeggen: vrede, vrede, terwijl er geen vrede was. Maar toen hij geestelijk was ontwaakt, kon dit niet langer zo blijven. Dan kan het geweten dit bedrog niet langer volhouden en hoewel de ziel nog wel wat flirten kan met de zonde, de geest, die wakker is geworden en tot leven gewekt, haat en verafschuwt wat de ziel doet en gaat zonde zónde noemen! In plaats van de ceremoniële wet te gebruiken als een tegengewicht tegen de morele wet, ontdekt hij dat de laatste de belangrijkste is, en dat 'gehoorzamen beter is dan slachtoffers en luisteren dan het vette der rammen' (1 Sam. 15:22).

Twee verschrikkelijke dingen zijn mogelijk: Romeinen 7 of antinomianisme

Tenzij wij de betekenis en de waarde van de dood en de opstanding van Christus kennen en daarin door het geloof met Hem verenigd zijn, zullen er moeilijkheden komen. Of er zal een toestand ontstaan, zoals die in Rom 7 beschreven wordt, een toestand van strijd, verlangen naar overwinning en toch nederlaag, van angst het geloof in Christus te zullen verliezen en tegelijkertijd diepe teleurstelling over het leven als christen. Zo worden wij steeds neerslachtiger en tenslotte wanhopig. Of dat verschrikkelijke kwaad dat ons geweten toeschroeit en onze geest doodt, het zogenaamde antinomianisme zal vat op ons krijgen. Het is misschien wel goed u te vertellen wat die leer inhoudt.

Het woord betekent: anti = tegen en nomos = wet. Die term werd voor het eerst gebruikt door Luther, om de volgelingen van Johannes Agricola aan te duiden, die beweerden dat de morele wet als zodanig niet bindend was voor christenen.

Maar deze gedachte bestond lang voor Luthers tijd en lang voordat deze naam er aan gegeven werd. Vanaf de vroegste christelijke tijden zijn er mensen geweest die ontkenden dat de wet nog zin had of bindend was, nu het tijdperk van het Evangelie aangebroken was. Uit verschillende passages in het Nieuwe Testament zouden wij kunnen opmaken dat deze gedachte zelfs al post had gevat toen de apostelen nog leefden. Bv. Romeinen 3:8,31; 6:1; Epeziërs 5:6; 2 Petrus 2:18,19. In die gedeelten waarschuwen de apostelen

hun bekeerlingen namelijk tegen verdraaiing van wat zij hun geleerd hadden, als excuus voor losbandigheid. In het hart van deze leer schuilt een foutieve opvatting van de rechtvaardiging door het geloof. Er zijn er zelfs geweest die leerden dat, omdat zij geestelijk waren, hun natuur niet meer verdorven kon worden, hoe zij zich moreel ook gedroegen; of dat iemand die uitverkoren was niet zondigde, zelfs als hij slechte dingen deed. En al zou niemand opzettelijk zo'n leer voorstaan, dan kan het principe toch doorwerken. De rechtvaardiging door het geloof, volmaakt zijn *in Christus*: éénmaal genade is altijd genade en zulke opvattingen, kunnen - hoe vreemd het ook klinkt - als ze uit de verkeerde hoek komen, een hard en wettisch christendom voortbrengen en uitlopen op positief slechte of op twijfelachtige dingen, die niet overeenstemmen met een leven uit de genade van Christus.

Twee opvattingen over de heiligmaking

Men kan twee opvattingen over de heiligmaking tegenkomen, die lijnrecht tegenover elkaar staan en toch beide op de bijbel gegrond worden. De ene is dat onze heiligmaking in Christus volmaakt is. Wanneer wij Hem hebben aanvaard als onze heiligmaking, dan hoeven wij alleen maar te vertrouwen dat Hij voldoet aan alle eisen die God aan ons stelt. Wij zelf zijn niet heilig en het zou in strijd zijn met het geloof en van ongezonde introspectie getuigen als wij teveel bezig zijn met persoonlijke heiligheid. Wij moeten geloven dat Zijn kruis iets heeft tot stand gebracht dat geldig is in het oog van God, ondanks de toestand waarin wij ons bevinden. 'Zien op Jezus', de geloofshouding, is de enige weg om vrij te zijn van ongerustheid of wanhoop. Wij aarzelen niet om te zeggen dat dit een verward en onzeker standpunt is. Enige heerlijke feiten worden gebruikt om andere, even heerlijke feiten te verbergen. Mensen die er zo over denken moeten voortdurend op hun hoede zijn dat hun verdedigingslinie niet doorbroken wordt. Zij moeten er altijd op letten of hun stellingen intact zijn. En wanneer zij in zonde vallen met de daaruit voortvloeiende moeilijkheden, of wanneer zij horen van een andere, begerenswaardiger opvatting en van mensen die daaruit leven, dan weten zij daar geen raad mee. Zij menen geen ander standpunt te kunnen innemen, uit vrees in het andere uiterste te zullen vervallen en daarom moeten zij zich wel verschansen in iets wat niet geheel voldoet.

De andere opvatting is dat heiligmaking het uitroeien, reinigen en vernietigen van alle zonde is, zodat iemand die geheiligd is niet zondigt en niet kan zondigen; met de zondige natuur is volledig afgerekend. Voor hen die hiervan uitgaan is de heiligmaking een eenmalige gebeurtenis, de ervaring van een ogenblik, net als de wedergeboorte; en zo moet het dan ook in het geloof aanvaard worden.

Ook hier is weer sprake van een vermenging, die al veel gelovigen in verwarring en tot wanhoop heeft gebracht.

Wij zeiden reeds dat beide opvattingen op de bijbel worden gegrond en op het eerste gezicht *schijnt* dat mogelijk te zijn.

De gedeelten die wij lazen uit de eerste brief van Johannes zijn ogenschijnlijk met elkaar in tegenspraak: 'Indien wij zeggen, dat wij geen zonde hebben misleiden wij onszelf en de waarheid is in ons niet'. 'Wie de zonde doet is uit de duivel'. 'Een ieder die zondigt heeft Hem niet gezien en heeft Hem niet gekend'. 'Ieder die in Hem blijft zondigt niet'. 'Een ieder die uit God geboren is, doet geen zonde: ... hij kan niet zondigen'.

Wij *moeten* al deze woorden zien als gericht tot christenen. Het bewijs hiervoor is wel hoofdstuk vers 7: 'Indien wij in het licht wandelen, reinigt het bloed van Jezus zijn Zoon ons van alle zonde' (Grieks: blijft voortdurend reinigen).

Dit is dus het standpunt: Een kind van God moet in het licht wandelen, zijn zonden belijden, zijn zondige neigingen erkennen en *als hij dat doet*, blijft het bloed hem reinigen. Maar er staat tevens: 'Wie de zonde doet is uit de duivel', en ook: 'Een ieder die uit God geboren is doet geen zonde ... hij kan niet zondigen'.

De gewone manier om uit dit schijnbare dilemma te komen is om de vertaling te corrigeren en dat helpt wel, maar een afdoende oplossing brengt het niet. Laten wij het eens proberen en deze verzen dus nauwkeuriger vertalen.

1 Joh. 2:29: 'Ieder die de rechtvaardigheid beoefent is uit Hem geboren'.

1 Joh. 3:4: 'Ieder die de zonde beoefent, beoefent ook de wetteloosheid'.

1 Joh. 3:6: 'Ieder die in Hem blijft dwaalt niet van het goede pad af'; of:

'Ieder die in Hem blijft mist het doel niet'.

1 Joh. 3:7: 'Wie de rechtvaardigheid beoefent is rechtvaardig'.

1 Joh. 3:9: 'Een ieder die uit God geboren is beoefent de zonde niet (of: mist het doel niet), omdat het zaad Gods in hem blijft en hij de zonde niet beoefenen kan (zedelijke misstap)'.

De eigenlijke betekenis van de Griekse woorden te kennen maakt de zaak wel duidelijker en dat ligt hoofdzakelijk aan het woord 'beoefenen', wat zowel een gewone gang van zaken, als een regelmatig gedrag betekent.

De sleutel tot de heiligmaking

Maar hiermee hebben wij de oplossing nog niet gevonden. Daarom zouden wij willen opmerken dat de sleutel tot de heiligmaking het verschil tussen de ziel en de geest is. Wij hebben gezegd dat wat er bij de wedergeboorte begint in de heiligmaking wordt voortgezet. De verzoening met God brengt een heiligmakende kracht met zich mee. De wedergeboren geest kent niet alleen een nieuw verlangen naar God maar strekt zich ook uit naar heiligheid. Wanneer de geest vernieuwd wordt en levend gemaakt, gebeurt er iets. De geest van de mens is het beeld en de gelijkenis van God, die immers geest is. De geest is dood geweest - dat wil zeggen: hij was afgesneden van zijn leven in God, en functioneerde niet langer zoals God dat wilde. Dan vernieuwt de Heilige Geest hem uit kracht van de verzoeking, door hem te reinigen en levend te maken. Maar daarna geeft Hij hem ook goddelijk leven, eeuwig leven in Christus. Zo maakt Hij hem deelgenoot van de goddelijke natuur en geeft hem gemeenschap met God.

Wanneer dat is gebeurd is de geest dat zaad, of heeft de geest dat zaad van God, waarvan de apostel zegt dat het 'niet kan zondigen'. Deze nieuwe innerlijke mens kan niet regelmatig blijven zondigen. De moeilijkheid van veel mensen is dat er twee naturen of twee bronnen zijn in het leven van een gelovige. De ene brengt zoet water voort en de andere bitter water, en de bijbel zegt dat *één en dezelfde* bron dat niet doen kan. 'Kan een Ethiopiër zijn huid veranderen - of een panter zijn vlekken?' (Jer. 13:23). Dan moeten er *twee* bronnen zijn. De ziel, de bron van het natuurlijke leven is vergiftigd en onrein. Altijd geneigd tot het kwade, net als het vlees. De ziel moet voortdurend in bedwang gehouden en tenslotte gered worden (Hebr. 10:39 en 1 Petrus 1:8,9).

De vernieuwde geest wil graag het goede doen, hij is naar boven gericht. Het

leven dat in hem is wordt aangetrokken door God, de bron van dat leven. Hij veroordeelt alles wat het vlees wil doen. Hij wil, bekrachtigd door de Heilige Geest, die in hem woont, de hele mens op God richten. Zijn *nieuwe natuur* is goddelijk, hoewel hij niet de goddelijke *Persoon* wordt. Hier, in de geest is: 'een nieuwe schepping' (2 Cor 5:17), die 'wordt vernieuwd ... naar het beeld van zijn Schepper' (Col 3:10).

Dit alles is een diepere werkelijkheid dan het leven en de bewegingen van de ziel en gaat voortdurend tegen ons *eigen natuurlijke leven* in. Er zijn verschillende stadia in ons geestelijk leven; bij de een komt dat om verschillende redenen duidelijker naar voren dan bij de ander. Het eerste stadium kan er een zijn van een geweldige, overstromende vreugde, en een heerlijk gevoel van bevrijding. Dan worden er vaak veel te sterke dingen gezegd over een totale bevrijding en een volledige overwinning. Dikwijls geeft de Heilige Geest ons aan het begin een voorsmaak, een onderpand, van wat uiteindelijk volgen zal. Hij is zelf dat onderpand en zijn komst in de menselijke geest is een feestelijke gebeurtenis, die met heerlijkheid gepaard gaat. Daarna kan er, en dat gebeurt dikwijls, een periode volgen die gekenmerkt wordt door innerlijke strijd. Het kan veel lijken op de ervaring van Romeinen 7. Dit zal onder Gods hand leiden tot verschillende dingen; in de eerste plaats tot een diepere kennis van wat het betekent één te zijn met Christus, zoals in Romeinen 6. Gelukkig hij of zij, die vanaf het begin heeft mogen leren.

Heiligmaking gaat samen met onze geestelijke opvoeding

Dit is duidelijk te lezen in Hebr. 12:1-13. Wanneer de geest pas levend gemaakt is kan hij zich eerst nauwelijks uiten en heeft hij zeker nog geen overwicht over de ziel en het lichaam. De heiligmaking wordt echter gekenmerkt door de groei van de geest. Deze begint zich te laten gelden en grenzen te stellen aan het leven van de ziel en van het lichaam. Dan moeten die beide zich onderwerpen en God gehoorzamen. Hoe verder de heiligmaking vordert, des te duidelijker is het geestelijk inzicht, de geestelijke kracht en het geestelijk leven, totdat eindelijk de volwassenheid bereikt wordt, bij 'het openbaar worden der zonen Gods' (Rom. 8:19,29). Deze opvoeding en heiligmaking is de uitkomst van een wandel 'niet naar het vlees, maar naar de Geest'. Zo'n wandel laat het vleselijke, de

onmondigheid achter zich, zoals 1 Cor. 3 ons laat zien.

In een levensloop als deze doet zich meermalen een crisis voor, waarbij wij bepaalde ingrijpende dingen meemaken. Maar zo'n crisis is nooit het doel: de uitkomst van elke crisis moet een grotere mate van volheid zijn. Het is helemaal fout om alles in ons leven terug te voeren op één crisis of één ervaring van jaren geleden en daar tevreden mee te zijn.

Dus het verschil tussen de ziel en de geest is de sleutel tot de heiligmaking. Heiligmaking is immers niet negatief, zoals onschuld, maar positief, omdat zij samengaat met geestelijk inzicht en geestelijke verantwoordelijkheid. Zoonschap, dat hetzelfde betekent als heiligmaking (zie Rom 8) is een zaak van geestelijke en zedelijke verantwoordelijkheid in Gods huis. Wij worden geboren als 'kinderen'; wij worden aangenomen als 'zonen'. Adopteren, aannemen is in het Nieuwe Testament niet een buitenstaander in het gezin opnemen, maar het meerderjarig worden van een lid van het gezin, dus van iemand die in het gezin geboren is. Bij die gelegenheid stelt zijn vader hem verantwoordelijk als lid van dat gezin en geeft hem bepaalde 'rechten'. Rom 7 gaat over de veroordeling door de wet. De grote vraag is: hoe kunnen wij bevrijd worden van de dood die zo reëel, zo verschrikkelijk en ondraaglijk geworden is, omdat wij geestelijk ontwaakt zijn. Rom 6 laat ons zien dat die bevrijding van de dood en het oordeel plaats vindt door de éénwording met Christus in zijn dood en opstanding. En Rom 8 brengt de wet over van de buitenkant, waar zij ons als een verplichting werd opgelegd, naar de binnenkant, als een kracht die ons geschonken wordt. Zo wordt - *in onze geest* - het nieuwe verbond geschreven door de Geest van de levende God (zie 2 Cor. 3 en 4).

Het wordt ons duidelijker als wij zien waar Paulus aan dacht, toen hij Romeinen 7 schreef. Hij dacht aan de gladiatoren in de arena. De brief was immers aan de Romeinen gericht en er worden dan ook beelden in gebruikt uit het leven in Rome. Wanneer de gladiator die gewonnen had het teken van de scheidsrechter kreeg dat betekende: doden, dan was hij daarna verplicht het dode lichaam van zijn slachtoffer de arena rond te slepen, onder het applaus van de toehoorders. Dat was een afschuwelijke opdracht en wie dat doen moest wilde zo gauw mogelijk de uitgang bereiken. Paulus hoorde zo iemand als het ware bij zichzelf zeggen: 'Ik, ellendig mens! Wie zal mij verlossen van dit dode lichaam?', en dan als hij een uitgang ziet, roepen:

‘Goddank, daar kan ik door!’ Dit bracht hij over op de christelijke waarheid en de ‘uitgang’ voor de ‘ellendige mens’ is ‘door onze Heer Jezus Christus’. Hij had in Romeinen 6 al helemaal uitgelegd dat het door Zijn dood, door Zijn begrafenis en opstanding was. Daarom moet de dood van Christus waar gemaakt worden in het leven van de gelovige door de Heilige Geest, door een welbewuste éénwording met Hem in het geloof. Dan wordt de opstanding van Christus ook waar als een altijd aanwezige, sterke, bevrijdende kracht: de kracht, waarmee hij die gelooft door de Geest de werken van het vlees doodt.

5. Waar de christenheid bedrogen wordt

Een van de ernstigste gevolgen van het niet onderscheiden van ziel en geest is misschien wel, dat men ook het verschil tussen mystiek en echt geestelijk leven niet onderscheidt. Hier vergist de wereld zich niet alleen, maar ook de christenheid. Ja, de overgrote meerderheid van hen die zich christenen noemen weten het verschil niet tussen de zin voor schoonheid in de godsdienst, het esthetische en de praktijk van de zelfverloochening, de ascese aan de ene kant en echt geestelijk leven aan de andere kant. De eerste twee horen heel ergens anders thuis dan het laatste. Het Woord van God maakt hier een scherp onderscheid.

Als wij het over Kaïn hebben en over 'de weg van Kaïn', dan denken wij er onmiddellijk aan dat hij uit jaloersheid zijn broer vermoord heeft, en een dwarse, brutale houding aannam tegen God. Maar wij moeten eerlijk zijn wat Kaïn betreft, anders ontgaat ons wat hier aan de hand was. Kaïn negeerde God niet. Hij was niet goddeloos in de gebruikelijke zin van het woord. Hij erkende God, hij bouwde immers een altaar voor Hem. Ongetwijfeld koos hij de beste produkten van zijn arbeid om God daarmee te eren en offerde die. Hier ziet u de godsdienstige toewijding. Kaïn aanbad met zijn hele esthetische gevoel en ... hij vermoordde zijn broer! De Joden deden hetzelfde met Christus. Het christendom is grotendeels gebaseerd op het esthetische - de architectuur, het ritueel, de muziek, de versiering, de verlichting (of geen verlichting, dus het schemerdonker), de toon, de sfeer, de gewaden, enz. Het is alles van de ziel. Maar Kaïn kon God niet bereiken! De Joden ook niet! Godsdienst uit de ziel wordt gekenmerkt door geestelijke dood. En hoewel ze gepaard kan gaan met diepe emoties, allerlei voornemens, verheven gedachten en verlangens, er vindt geen werkelijke verandering plaats in het leven van hen die erbij betrokken zijn. Men moet telkens een nieuwe dosis nemen om de ziel te bevredigen en enigszins het gevoel te hebben dat alles wel in orde is.

Alle godsdiensten hebben dit in meerdere of mindere mate gemeen en hier maken veel *godsdienstige* mensen dan ook de grote fout van te beweren dat men mensen met een andere godsdienst met rust moet laten, ze menen het immers oprecht. Men moet het goede in de godsdiensten erkennen en waarderen. Hier wordt godsdienstigheid verward met wat de bijbel

geestelijk leven noemt. Godsdienstigheid kan geweldige hoogten bereiken en tot verschrikkelijke diepten afdalen. Godsdienstigheid is tot *alles* in staat. Maar het komt nooit boven het menselijke vlak uit, het kan God niet bereiken. Godsdienstigheid kan de grootste vijand zijn van wat God werkelijk wil, omdat het satans beste bedrog is. Ascetisme is net zomin geestelijk als de zin voor schoonheid in de godsdienst. Men bereikt bij God ook niets met strenge regels, allerlei onthouding, vasten, puriteinse koelheid enz., op zichzelf. Eenvoud geeft God misschien een kans, maar het hoeft nog niet geestelijk te zijn. Het kan een kwestie van smaak zijn. Wat gaan er op het gebied van de kunst niet een prachtige gedachten en ideeën vaak hand in hand met zedelijk verval en losbandigheid.

Wat kan de mystiek in waarneming en verklaring dicht bij de waarheid zijn! Wat kan de menselijke verbeeldingskracht geweldige dingen zien, zelfs in de bijbel! Wat kan een begaafd spreker niet een indruk maken, verwondering wekken, ja, extase oproepen bij zijn gehoor! Maar dat alles kan een valse wereld zijn zonder eeuwige, goddelijke waarden. Het kan dit leven hier op aarde misschien wat opheffen, de saaiheid ervan wegnemen, maar daar blijft het bij. Wat leven wij toch in een kunstmatige wereld! Als er maar muziek wordt gemaakt en de romantiek doet een duit in 't zakje - de gewaden en het klatergoud - en de mensen kunnen paraderen, wat steekt er dan een trots en een afgunst de kop op, en wat is er valse schijn! Ja, een kunstmatige, een onechte wereld! Wij hebben er in verkeerd en wij herinneren ons nog de nasmaak. Wat hol, wat leeg; de vrucht van de Dode Zee! De tragiek ervan is dat het voor velen het 'echte leven' is. Deze wereld van de ziel is een imitatie van de duivel. Het is allemaal vals, waar wij het ook aantreffen, op godsdienstig terrein of elders.

Diegenen onder ons die gedronken hebben uit de bronnen van deze wereld, hebben de verwantschap ontdekt tussen wat er van de ziel in de wereld is en wat er daarvan in de godsdienst is. Het is alleen een verschil van terrein, niet van wezen. Wat de muziek en het drama van de wereld produceren - de bewogenheid van de ziel, het pathos, de tranen, de verachting, de haat, de woede, de droefgeestigheid, het vermaak enz. - zijn alle hetzelfde, alleen onder andere auspiciën, met een andere achtergrond; en het gaat alles voorbij, wij komen er niets verder mee. Een beetje mooiere muziek, een andere predikant, een nieuwe omgeving, nog wat meer sensatie kunnen

onze ziel misschien weer eens stimuleren, maar wat blijft er tenslotte van over? Wat zal de Satan lachen achter zijn masker! O, waar blijft de werkelijkheid, de werkelijkheid van het eeuwige? Zagen de mensen toch maar in, dat hoewel een beschaafde persoonlijkheid met een sterk gevoel voor schoonheid, wat *deze wereld aangaat*, wel zeer te verkiezen is boven een laag bij de gronds iemand, dit toch niet betekent dat de eerste een persoonlijke, levende kennis van God heeft en werkelijk wederom geboren is! Occultisme, het vermogen om meer te zien dan de gemiddelde mens ziet, om aan te voelen wat de meesten niet aanvoelen; om met het diepzinnige om te gaan en onzichtbare machten aan te raken - is geen geestelijk leven in de goddelijke zin. Het zieleleven is zeer gecompliceerd en gevaarlijk en de meeste mensen kunnen er helemaal door meegesleept worden, om dan terecht te komen in morele, psychische en lichamelijke ellende, zonder enige hoop op herstel. Als wij om 'opwekking' bidden, laten wij dan voorzichtig zijn met wat wij bedoelen en met de middelen die wij gebruiken om zo'n opwekking te bevorderen en in stand te houden.

Nu wij wat dieper in zijn gegaan op de functies van de ziel, moeten wij dat ook doen met die van de geest.

De eigenschappen van de menselijke geest

Zoals de ziel een drie-eenheid is van verstand, gevoel en wil, is ook de geest een drie-eenheid: geweten, gemeenschap (aanbidding) en intuïtie. 'De geest van de mens is een lamp des Heren' (Spreuken 20:27). 'Wanneer toch heidenen die de wet niet hebben, van nature doen wat de wet gebiedt, dan zijn deze ofschoon zonder wet zichzelf tot wet; immers zij tonen dat het werk der wet in hun harten geschreven is, terwijl hun geweten medegetuigt en hun gedachten elkander onderling aanklagen of ook verontschuldigen' (Rom. 2:14,15).

Toen Adam zondigde deed hij dat op grond van - naar hij dacht - een gezonde redenering, op grond van wat hij goed en wenselijk vond. Maar zodra hij zo gehandeld had, werd hij zich bewust dat er iets in hem was dat hiertegen in opstand kwam en dat zijn redenering, zijn argument en zijn goede (?) motieven veroordeelde. Voortaan leefde hij met het bewustzijn dat hij verkeerd had gehandeld, hij leefde onder overtuiging van zonde. Het geweten dat hem beschuldigde en hem ertoe aanzette zich te

verontschuldigen, kon hem niet met God verzoenen, maar maakte wel dat hij steeds aan God moest denken. Daarom kennen wij dan ook geen rust en geen waarachtig leven, zolang wij in de ziel leven en door onze ziel beheerst worden. Het is mogelijk om onze wil zo sterk achter ons verstand en onze gedachten en verlangens te stellen, of om onze wil zo aan onze emoties, aan ons gevoelsleven te onderwerpen, dat wij de stem van ons geweten smoren, zodat wij weinig of geen innerlijke strijd hebben. Maar zou God 'in de avondkoelte in de hof komen' of met andere woorden, zouden wij te eniger tijd een levende kennis van God zoeken, dan krijgen wij het erg moeilijk met onze vroegere mentaliteit en met ons gevoelsleven. Wij willen echter niet zeggen dat het menselijke geweten onfeilbaar is en het altijd bij het rechte eind heeft. Zeer zeker niet! Wij kunnen een volkomen verkeerd besef van goed en kwaad hebben en satan kan het geweten om de tuin leiden. Wij geven alleen aan wat het geweten is als een functie van de geest. Zal het geweten helemaal beantwoorden aan het doel dat God ermee had - niet alleen om de mens te doen beseffen dat er nog iets buiten hem bestaat - dan moet het (evenals de geest in zijn geheel) worden vernieuwd in God en verbonden met de Heilige Geest. Christus is Gods volmaakte maatstaf voor het geweten en verbonden zijn met Christus is de enige grond voor het leven in de geest. 'Christus ... die ons van God is geworden: wijsheid, rechtvaardigheid, heiliging en verlossing' (1 Cor. 1:30). Wanneer wij Christus door het geloof aannemen, zodat wij staande voor God, vertrouwen op wat Hij is en niet op wat wij zijn, dan vinden wij in dit 'juk' (Matt. 11:29) 'rust voor onze *ziel*', want dan hebben wij 'ons hart gereinigd van een kwaad geweten' (Hebr. 10:22, Staten Vert.). Met de menselijke geest in zijn geheel moet het geweten vanuit de hemel levend gemaakt, opgewekt, verlicht, aangepast en ingevoegd worden.

Wij hebben al gesproken over aanbidding in geest en in waarheid, daarom kunnen wij nu verder gaan om de geestelijke functie die intuïtie genoemd wordt te bezien. Hier is het verschil tussen ziel en geest heel duidelijk. De geest is het orgaan van geestelijke kennis en geestelijke kennis is heel iets anders dan natuurlijke kennis. Hoe weet God de dingen en hoe komt Hij tot zijn conclusies en besluiten? Op grond van welke kennis houdt Hij het heelaal in stand? Redeneert Hij inductief (door waarneming), of deductief (door gevolgtrekking), wijsgerig, logisch of vergelijkend? Al deze moeizame

hersenaarbeid heeft God niet nodig. Zijn kennis en conclusies zijn intuïtief. De intuïtie is het vermogen van alle geestelijke wezens om geestelijk te kennen. Engelen dienen de wil van God door het intuïtief onderscheiden van die wil, niet door een overtuiging die berust op redenering. Als menselijke redenering, natuurlijk inzicht en ons 'gezonde verstand' het hadden mogen uitmaken, dan waren de meeste, zo niet alle grote dingen die door goddelijke inspiratie tot stand zijn gekomen, nooit tot stand gebracht. Mannen die dicht bij God leefden en een levende geestelijke gemeenschap met Hem oefenden, werden intuïtief tot zulk werk geleid en zij kregen gelijk, niet doordat het natuurlijke verstand er zijn goedkeuring aan hechtte, maar meestal dwars tegen dat verstand in. 'Dwaasheid' - dat was wat de wijsheid van deze wereld er meestal van zei. Wanneer zij te eniger tijd, net als Abraham eens deed, meer letten op wat het natuurlijk verstand zei dan op hun geestelijk inzicht, raakten zij het spoor bijster en zochten een weg naar 'Egypte', om daar hulp te krijgen. In al deze dingen worden wij 'gerechtvaardigd in de geest', niet in het vlees. De geest en de ziel handelen onafhankelijk van elkaar, en totdat het geestelijk inzicht een volledig overwicht heeft gekregen over het natuurlijk inzicht, zijn zij voortdurend met elkaar in conflict. In alle dingen die van God uitgaan en dus geestelijk zijn, is 'de gezindheid van het vlees de dood; maar de gezindheid van de geest is leven en vrede' (Rom. 8:6). Dit is dus het wezen van geestelijke kennis.

De enige kennis van God waar wij of anderen door ons, wat aan hebben, is de kennis die wij in onze geest ontvangen door openbaring van de Heilige Geest. God geeft in eerste instantie nooit uitleg aan het menselijk verstand van wat Hij is of wat Hij doet en de mens kan God dan ook nooit primair door het verstand leren kennen. Het christendom is een openbaring of het is niets, en dat moet het zijn voor elk nieuw kind van God, anders rust het geloof op een fundament dat in de beproeving geen stand houdt.

'Het christelijk geloof' aanvaard als een godsdienst, een filosofie of als een systeem van waarheid, een morele of ethische leer, kan de tijdelijke stimulans van een geweldig ideaal zijn, maar zal geen levensvernieuwing of geestelijke wedergeboorte met zich mee brengen. Er zijn menigten van zulke 'christenen' in de wereld vandaag, maar geestelijk betekenen zij niets.

De apostel Paulus maakt het heel duidelijk dat het geheim van alles in zijn

leven en zijn dienst was dat hij zijn evangelie 'door openbaring' ontvangen had (Gal. 1:15,16). Het is zelfs mogelijk dat wij de bijbel heel goed kennen, als boek en toch geestelijk dood zijn. De bijbel zegt veel over de kennis van God en van de waarheid als grondslag van het eeuwige leven, waardoor wij vrij worden en grote daden doen, maar hij zegt ook dat de mens God niet doorgronden kan (Job 11:7) en hij maakt het heel duidelijk dat het om geestelijke kennis gaat, niet om natuurlijke.

Een degelijke kennis van de bijbel, een nauwkeurig inzicht in de christelijke leer, het verrichten van christelijk werk met alle hulpmiddelen die de natuurlijke mens door zijn wijsheid en zijn kunde ter beschikking staan, een knappe hantering en een interessante presentatie van de inhoud en de onderwerpen van de bijbel - het kan zijn dat dit alles niet verder reikt dan het natuurlijke leven van de mens en onder de ban blijft van de geestelijke dood. Wij kunnen de mensen niet het koninkrijk der hemelen binnen redeneren, fascineren, interesseren of emotioneren, hoe enthousiast wij het ook aanpakken; zij kunnen alleen daarin *geboren* worden en dat gebeurt als zij geestelijk levend gemaakt worden. De nieuwe geboorte brengt allerlei nieuwe vermogens met zich mee en daaronder is wel het belangrijkste een nieuwe en geheel andere kennis van, begrip voor en inzicht in de goddelijke dingen. Zoals wij al eerder gezegd hebben wordt het menselijk verstand niet uitgeschakeld, maar het krijgt de tweede en niet langer de eerste plaats. De functie van het menselijk verstand is om aan geestelijke dingen een vorm te geven die voor onszelf en voor anderen verstaanbaar is. Het intellect van Paulus gaf hem niet zijn kennis van de waarheid, maar het werd door de geest gebruikt om die waarheid aan anderen door te geven. Hij gebruikte zeker zijn verstand om de bijbel te bestuderen en te leren kennen; maar zo ontving hij zijn geestelijk inzicht niet. Het was *die extra factor*, zonder welke zelfs zijn bijbelkennis, (die van het O.T.), hem niet had kunnen bewaren voor een geheel verkeerde weg. Door zijn geest komt de mens in aanraking met het eeuwige, het onzichtbare. De intuïtie is dus het verstandelijke orgaan van de geest. Omdat de geest dood is voor die band met God en men maar doorgaat met allerlei vormen van godsdienst op het natuurlijke vlak, zegt God: 'Want mijn gedachten zijn niet uw gedachten en uw wegen zijn niet mijn wegen' (Jesaja 55:8). En zoveel hoger als de hemel is dan de aarde zo groot is het verschil, het verschil tussen het hemelse en het aardse.

Een van de belangrijkste lessen die wij moeten leren, en God doet veel moeite om het ons te leren, is dat wij om een geestelijk doel te bereiken ook geestelijke middelen moeten gebruiken. De afbraak van het natuurlijk leven, het natuurlijk denken en de natuurlijke kracht, *wanneer het gaat om de dingen van God*, met al de daarmee gepaard gaande bitterheid van de teleurstelling over ons falen, over de mislukkingen en over het uitblijven van geestelijke vrucht duurt een leven lang: maar de zojuist genoemde waarheid is de verklaring: een geestelijk doel wordt alleen bereikt met geestelijke middelen.

Wat is het belangrijk dat iedere nieuwe onderneming voor God voortkomt uit openbaring aan hen die Hij daarvoor uitgekozen heeft. Maar omdat God gesproken heeft tot en openbaring gegeven heeft aan een instrument van zijn keus en er daarna een echt geestelijk werk werd gedaan, hebben anderen dat als voorbeeld genomen en het op andere plaatsen na willen doen. Het resultaat was en is dat zij er zelf de verantwoording voor op zich hebben moeten nemen - medewerkers hebben moeten zoeken, geld verzamelen en alles wat er verder nodig was. Dit loopt er dan weer op uit dat betreurenswaardige, meelijwekkende of zelfs slechte en wereldse methoden worden aangewend en de mensen die er bij betrokken zijn in en valse positie komen. Bevruchting, geen imitatie is de goddelijke wet van de voortplanting; zalving en geen menselijke keus, die van de opvolging. In het werk van God laten zoveel *natuurlijke* elementen zich gelden. De mens *moet* iets doen, iets zien, iets bezitten. Ambitie, talent, succes zijn overgebracht in christelijk werk en zo is het dikwijls (wij willen eerlijk zijn) '*ons* werk' geworden, '*onze* actie', '*ons* arbeidsterrein', '*onze* mensen'; en naijver, concurrentie, verbittering en veel andere dingen van het vlees tieren welig.

Het is erg moeilijk voor de natuurlijke mens, en een echte ervaring van het kruis om niets te doen en niets te hebben en vooral om niets te *weten*. Maar voor de mensen die Hij het beste heeft kunnen gebruiken was dit een zeer reëel onderdeel van hun scholing. Een volkomen opdrogen van alle eigen hulpbronnen, een totale ontleding van onszelf is de enige manier waarop '*alles* uit God is' (2 Cor. 5:18). Zelfs Christus heeft een leven op deze grondslag gekozen. En het is nodig om u te herinneren aan wat Mozes zei: 'Ik ben geen man van het woord' (Exod. 4:10) en Jeremia: 'Ik kan niet spreken want ik ben jong' (Jer. 1:6) en Paulus: 'opdat wij niet op onszelf

vertrouwen zouden stellen' (2 Cor. 1:9). Zij waren op een school geweest, waar de grote les van het verschil tussen de natuurlijke en het geestelijke door de ervaring geleerd werd.

Waar het God vooral om te doen is

Dit zal ons helpen om te zien dat het God vooral gaat om de geest in de gelovige. In de eerste plaats zoekt Hij zonen van zijn Geest. Wat aan de gelijkenis van de verloren zoon ten grondslag ligt is de overgang van zoonschap op grond van de wet, naar dat op grond van de genade; van het vlees naar de geest. Er bestaan een zoonschap van God door de schepping op grond van de wet. In die zin stammen alle mensen van God af en dat zei Paulus dan ook tegen de Atheners (Hand. 17:28,29). Maar door de zondeval - doordat wij afgedwaald, afgeweken zijn - zijn de goddelijke mogelijkheden van deze verhouding vervallen en heeft ze nu geen waarde meer. 'Hij is vlees' (Gen. 6:3) en daarom gescheiden van God - 'vervreemd' (Ef 4:18), in een 'ver land', 'verloren' en 'dood'. Hier komt de genade binnen en de Geest door genade. De Geest begint te werken in die toestand van dood en vervreemding en te overtuigen van zonde 'tegen de hemel' (Luk 15:21) - de enige echte overtuiging van zonde - en zo eindigen de werken van het vlees in wanhoop en ondergang. Hij brengt tot berouw en tot belijdenis van zonde en tenslotte brengt Hij ons naar de plaats waar wij vergeving kunnen ontvangen, waar God ons aanneemt. Dan gaan wij over uit de dood in het leven, maar niet in hetzelfde leven als vroeger. 'Wat uit de Geest geboren is, *is geest*' (Joh. 3:6). Deze mens is voortgebracht door het werk en door de levengevende kracht van de Heilige Geest en voortaan is alles nieuw; een kleding, het beste kleding, het kleding van de goddelijke gerechtigheid; 'schoenen', een wandel in de Geest (Rom. 8:2,4); 'een ring', het symbool van gezag, van het recht van een zoon (Joh. 1:12,13); 'het gemeste kalf', voedsel zoals hij het eerder niet kende, het beste van het huis van zijn vader.

De nieuwe geboorte vindt plaats in de geest van de mens, die de zetel is van dit enige echte zoonschap (Gal. 4:5,6) en die daarom dan ook 'de nieuwe mens' is. Wij moeten immers leven 'in de nieuwe staat des geestes' (Rom. 7:6 enz.). En hier, in de geest, vindt al het werk van God plaats met het oog op onze geestelijke groei. Na die 'nieuwe geboorte' kende de verloren zoon zijn vader zoals hij hem eerder nooit gekend had. Hij kende zijn vader niet

echt, totdat de genade zijn intrede deed. Zijn geest was teruggebracht uit de dood, de duisternis, het verre land, de verlatenheid en de chaos, en toen had hij niet alleen een objectieve kennis van iemand die hij 'vader' noemde, maar een subjectieve, proefondervindelijke waardering van die vader, want de geest van het zoonschap was in hem geboren of aan hem gegeven, waardoor hij riep: 'Abba, Vader'. Er is geen levende verhouding tot God of een levende kennis van God mogelijk, dan door genade en door wedergeboorte.

Wanneer wij door de wedergeboorte 'kinderen van God' geworden zijn, 'kleine kinderen' in de geestelijke dingen (Matt. 18:3, 1 Cor. 3:1) - dat is niet verkeerd, als wij het maar niet *blijven* - dan moeten wij alles opnieuw leren, want 'alle dingen zijn nieuw geworden' (2 Cor. 5:17,18). Wij moeten 'nieuwe kennis' opdoen, uit een nieuw leven leren leven, 'in nieuwheid des levens' leren wandelen (Rom. 6:4). Paulus zegt dat wij moeten handelen als mensen 'die dood zijn geweest maar nu leven' (Rom. 6:13). Wij moeten leren dat ons leven, ons natuurlijke leven Gods wil niet kan doen en Gods werk niet kan volbrengen. Dit is alleen mogelijk door zijn opstandingsleven. Voor ons is het dan wel een struikelblok dat wij onze eigen zwakheid moeten erkennen. Wij moeten belijden dat wij zelf niet bij machte zijn om Gods doel te bereiken, dat ons natuurlijke leven waardeloos is en dat wij van onszelf *niets* kunnen doen. Christus behaalde de overwinning over overheden en machten toen Hij 'gekruisigd werd uit zwakheid' (2 Cor. 13:4). God in een toestand van onmacht! Dat is een harde klap voor de natuurlijke mens, die niets zo vereert als kracht, bekwaamheid, gezondheid en begaafdheid. En 'wat zwak is heeft God uitverkoren om wat sterk is te beschamen' (1 Cor. 1:25,29). Het roemen in zwakheid, opdat de kracht van Christus over hem zou komen, was wel het laatste wat de oorspronkelijke Saulus van Tarsen had willen doen; maar wat een geweldige verandering maakte hij door! God heeft altijd een brede scheidslijn getrokken tussen natuurlijke 'kracht' en 'geweld' aan de ene kant en 'zijn Geest' aan de andere kant (Zach. 4:6) en dat verschil blijft altijd bestaan.

Dit 'pasegeboren kind' moet opnieuw leren lopen, het moet een wandel in de Geest leren en die is anders dan de natuurlijke wandel. Hij glijdt misschien wel eens uit en soms struikelt hij en valt, maar dat is niet erg als het kwam doordat hij een stap deed in het geloof. Dat is beter dan stilzitten uit

ongehoorzaamheid of vrees. Wij hebben al gezien dat het natuurlijke verstand, de wil en de natuurlijke voorkeur niet langer beslissend zijn in het leven van een geestelijk mens. Daarom vinden er in zijn leven vaak botsingen plaats tussen de ziel en de geest. Het verstand geeft een bepaalde koers aan, het gevoel wil een bepaalde richting uit en de wil is geneigd zich hierdoor te laten leiden, maar - innerlijk is er ergens een weerhouding - een dof, zwaar, levenloos iets binnenin ons, dat alles in de war stuurt, dat zich verzet en *eigenlijk* voortdurend *née* zegt! Of het kan ook andersom zijn. Er is een *innerlijke* drang, een verlangen om een bepaalde weg te gaan, maar ons natuurlijk verstand, ons eigen verlangen, wat wij graag zouden willen is daarmee in strijd. In dit geval is het dus niet zo dat ons verstand tegen ons verlangen ingaat, wat dikwijls gebeurt, maar ons verstand, ons verlangen en onze wil verzetten zich samen tegen onze intuïtie. Dat betekent een crisis! Nu moet blijken wie er in ons leven de overhand heeft! Nu moeten de 'natuurlijke', de 'uiterlijke' mens en de 'innerlijke' mens het samen uitmaken.

Leren wandelen in de Geest is een levensles voor de nieuwe mens en als hij gelijk krijgt - en op de duur krijgt hij dat altijd - zal hij de overhand krijgen over de 'natuurlijke' mens en over diens gezindheid. Door de kracht van de Heilige Geest in de geest van de nieuwe mens zal het kruis toegepast worden. De gezindheid van het vlees, die altijd de dood tengevolge heeft in de geestelijke dingen, zal krachteloos gemaakt worden en de gezindheid van de Geest, die leven en vrede is, zal gaan heersen (Rom. 8:6). Dit is de wandel in de Geest. Maar wij moeten er aan denken dat de regel van deze wandel het geloof is. Wij wandelen *in* de Geest, maar 'wij wandelen *door* het geloof' (2 Cor. 5:7 St. Vert.). Om door het geloof te kunnen wandelen moeten wij alles wegdoen waar de uiterlijke mens zich aan vastklampt, wat hij hebben wil, waarmee hij zich veilig wil stellen.

Wanneer wij een krachtig geestelijk leven hebben worden wij niet uit het veld geslagen doordat menselijke hulpbronnen ontbreken en ook niet wanneer wij tegenover een geweldige overmacht komen te staan.

Dit wordt bewezen in de geschiedenis van Gods volk in de bijbel. Maar het is ook waar dat zij, als zij geestelijk zwak waren en achterop geraakt, een tastbaar, zichtbaar steunpunt zochten om zich daaraan vast te grijpen. Egypte komt in de plaats van God, altijd wanneer en overal waar het

geestelijk leven verflauwt en achteruit gaat. Geloven in en vertrouwen op de intuïtieve leiding van de Heilige Geest in onze geest, zelfs al is die leiding zo heel anders dan de wegen die andere mensen gaan en zelfs al brengt zij ons in een Kanaän dat voorlopig nog boordevol afgoderij is en waar een zware hongersnood heerst: waar alles in tegenspraak is met wat wij ons hadden voorgesteld van een leven onder de leiding en uit de belofte van God; ons oude leven in de 'wereld' te verlaten, te breken met onze familie en ons ouderlijk huis en dan *daar* te moeten leven, *daar* ...! en te moeten wachten, terwijl de dingen, die gewoonten en die opvattingen die juist het eigenlijke leven van de natuurlijke mens uitmaken ons telkens weer worden afgenomen - dat is de wet van het geestelijk leven, maar het is ook de weg die God gekozen heeft om zijn kinderen op overweldigende wijze te rechtvaardigen. Geestelijke nakomelingen en rijkdom, vruchtbaarheid en dienst, stabiliteit en de vriendschap van God, zijn voor zulke geestelijke kinderen van Abraham weggelegd. God heeft een geloofsfundament gelegd voor zijn gebouw van geestelijke heerlijkheid en alleen wat op dat fundament gebouwd wordt, kan dienen tot dat geestelijke doel. Laten wij onze wandel daaraan toetsen, thuis, in zaken en in de gemeente. Als dit principe werd toegepast, zou het een ware revolutie ten gevolge hebben. Een enorme hoeveelheid vleeselijke, natuurlijke en wereldse elementen in onze hulpbronnen en in onze manier van werken zouden moeten worden opgeruimd. 'Het geloof zonder werken is dood' (Jacobus 2:26). Dat is waar, maar de werken van het geloof - van de geest - zijn niet die van het vlees; deze twee zijn niet met elkaar te vergelijken. De wandel in het vlees is iets anders dan de wandel in de geest. De dingen van de geest zijn dwaasheid voor het vlees. Een gelovige ziet wat een ander niet ziet en handelt in overeenstemming daarmee. Omdat dit ook geldt voor mensen die hun verstand verloren hebben, worden deze twee dikwijls met elkaar verward. De kinderen van het vlees denken dat de kinderen van de geest hun verstand verloren hebben. Zij weten zelfs het verschil niet tussen de krankzinnigheid van de mens en 'de dwaasheid van God', die wijzer is dan de mensen (1 Cor 1:25).

Abraham werd gesterkt door zijn geloof, maar zijn wandel door het geloof was intens praktisch en heel anders dan de wandel in het vlees. Een schrijver heeft eens gezegd dat het geloof ons in moeilijkheden brengt; moeilijkheden

die mensen die in het vlees wandelen of die nooit iets in het geloof wagen, niet kennen. In zulke moeilijkheden kan de kracht van het vlees ons niet helpen, dan is er bijzondere goddelijke openbaring nodig. Die gelegenheden grijpt God dan ook altijd aan om onze geest nieuwe dingen te leren, zo ontvangen wij het nodige geestelijke onderwijs. Zo leren geestelijke mensen God kennen zoals geen ander Hem kent. Dus het geloof is de wet voor de levenswandel van de nieuwe mens - de innerlijke mens - die hem stap voor stap in het hart van God binnenleidt. Dan bekroont Hij deze geestelijke groei met die ongeëvenaarde benaming: 'Mijn vriend'! (Jesaja 41:8).

Nu moeten wij nog iets noemen. De nieuwe geestelijke mens moet een nieuwe spraak leren: de taal van de geest. Hij zal steeds meer ontdekken dat 'meeslepende woorden van menselijke wijsheid' of 'schittering van woorden' niets waard zijn in geestelijk werk. Als alle godsdienstige woorden en preken en alle gesprekken over het evangelie van één enkele week werkelijk de uitingen van de Heilige Geest waren, wat zou er dan een geweldige invloed van God uitgaan in deze wereld! Maar dat is kennelijk niet het geval, die invloed is er niet. Het is namelijk onmogelijk in en door de Heilige Geest te spreken zonder dat er iets gebeurt in verband met de eeuwigheid. Dit vermogen hebben alleen zij die 'uit de Geest' geboren zijn, wier geest met de Heer verbonden is. Maar ook zij moeten leren om niet langer hun eigen woorden te spreken.

Zij moeten leren alleen dan te spreken, wanneer de Heilige Geest hen daartoe dringt. De innerlijke mens moet leren wat het is dat zijn uiterlijke mens wat zijn spreken betreft - wordt gedood en gebracht tot dat punt, waar Jeremia was toen hij zei: 'Ik kan niet spreken, want ik ben jong' (Jer. 1:6). Niet alleen als zondaars moeten wij met Christus gekruisigd worden, maar ook als predikers, sprekers of praters. De besnijdenis van Christus, die Paulus het afsnijden van het hele lichaam van het vlees noemt (Col. 2:11), moet ook op onze lippen worden toegepast. Onze geest moet zo sterk de overhand hebben dat in alle dingen, waarin God niet verheerlijkt kan worden, wij 'niet kunnen spreken'. Een natuurlijke aanleg tot spreken is op zichzelf geen kracht tot geestelijke dienst - het kan zelfs een positieve bedreiging daarvan zijn. Het wijst op echte geestelijke groei, als wij bang zijn om te spreken, behalve dan met woorden 'die door de Heilige Geest geleerd zijn' (1 Cor. 2:13). Aan de andere kant hoeft een natuurlijke onmacht tot

spreken geen handicap te zijn. Ergens aanwezig te zijn 'in zwakheid, en met veel vrezes en beven' (1 Cor. 2:3) kan een toestand zijn die past bij een apostolische bediening, of eigenlijk bij een bediening van de Heilige Geest. Het spreken van God is in alle opzichten iets totaal anders dan dat van een mens. Wat wordt er in de bijbel niet veel gezegd over 'het spreken', 'de tong', 'woorden' enz., en altijd wordt er de nadruk op gelegd dat de geest daarover de leiding moet hebben en dat het niet zonder meer uitingen van de ziel, van het verstand, het gevoel of de wil mogen zijn!

Als het waar is dat alleen een levendgemaakte geest goddelijke openbaring kan ontvangen, dan is het ook waar dat God het vermogen moet schenken om deze openbaring onder woorden te brengen, wil het geestelijke doel dat Hij ermee heeft, bereikt worden. Het is mogelijk waarheid te prediken zonder enig *geestelijk* inzicht te hebben; dus alleen met *het verstand*. Deze prediking kan een kwestie zijn van natuurlijke gaven; maar het verdrietige daarvan is dat hij die spreekt en zij die luisteren niets ervaren van de levende en werkende kracht van die waarheid. De geestelijke resultaten zijn de inspanning en de kosten nauwelijks waard. Zal er blijvende vrucht zijn tot eer van God, als resultaat van prediking, onderwijs, gesprekken of gebeden, dan is dat niet afhankelijk van een helder betoog, welsprekendheid, spitsvondigheid, schrandereheid, geestigheid, suggestiviteit, hartstocht, ernst, zeggingskracht, pathos enz., maar het moeten uitingen van de Heilige Geest zijn.

'Uw spraak maakt u openbaar' kan op veel manieren toegepast worden, want of wij in het vlees leven of in de geest, in de natuurlijke of in de geestelijke mens, het zal altijd blijken uit wat wij zeggen en uit de geestelijke uitwerking van de vrucht van onze lippen.

O, hadden Gods kinderen maar gekruisigde lippen en hadden zijn gezanten meer lippen die aangeraakt zijn met de in bloed gedrenkte en met vuur geladen kool van het grote altaar van Golgotha!

6. De ziel en de misleiding

De bijbel maakt het heel duidelijk dat de mens misleid is, bedrogen. Gods handelwijze met de mens was steeds gebaseerd op dit feit. Vanaf de zondeval ziet de bijbel het menselijk geslacht als een misleid geslacht. Niet alleen oorspronkelijk in Adam, maar ook na hem zijn de mensen steeds verder en grondiger misleid. In plaats dat de zogenaamde 'verlichting', de beschaving, de ontwikkeling en de cultuur de mensen vrijmaken van deze misleiding, wordt die er juist sterker door. Dit wordt bewezen door het feit dat de meest 'verlichte' en 'ontwikkelde' volken op dit late uur van de wereldgeschiedenis in de greep zijn van een macht die hen dwingt om hun verlichting te gebruiken tot het produceren van de middelen tot wederzijdse vernietiging, op zulk een schaal en langs zulke duivelse en barbaarse wegen, als nooit tevoren het geval is geweest. Laten wij nu eens luisteren naar wat de bijbel zegt: "De slang nu was het listigste van alle dieren des velds ... en zij zeide tot de vrouw: God heeft zeker wel gezegd ...?" (Gen. 3:1). 'Maar de Geest zegt nadrukkelijk, dat in latere tijden sommigen zullen afvallen van het geloof, doordat zij dwaalgeesten (St. Vert. *verleidende* geesten) en leringen van boze geesten volgen' (1 Tim. 4:1). 'Dat is niet de wijsheid die van boven komt, maar zij is aards, ongeestelijk (dat is: *van de ziel*), duivels' (Jac. 3:15). En de grote draak werd op de aarde geworpen, de oude slang, die genaamd wordt duivel en satan, die de gehele wereld verleidt; hij werd op de aarde geworpen en zijn engelen met hem' (Openb. 12:9). 'En hij wierp hem in de afgrond ... opdat hij de volkeren niet meer zou verleiden' (Openb. 20:3). 'En de duivel die hen verleidde werd geworpen in de poel van vuur' (Openb. 20:10).

In deze verzen zien wij dat satan de verleider, de bedrieger is, eerst van de vrouw en tenslotte van alle bewoners van deze aarde. Bedrog was zijn voornaamste werkwijze en bedrog was het wezen van de val. De mens is nu van nature een bedrogen schepsel. Bedrog IS bedrog, en wie bedrogen zijn weten het niet, tot zij het ontdekken en bevrijd worden. Het is net als met een ziekte. Er zijn psychische afwijkingen waarbij de patiënt bepaalde dingen gelooft die voor het gezonde verstand belachelijk en onmogelijk zijn. Het heeft geen zin hem deze dingen uit het hoofd te praten, hem te willen overtuigen dat het niet waar is wat hij denkt. Ja, soms is het zelfs wreed om

er tegenin te gaan. Als je enigszins in vrede met zulke mensen leven wilt en hen wilt helpen, moet je doen alsof je het met hen eens bent en de situatie van een andere kant benaderen. Anders zijn er voortdurend botsingen. Om tot andere gedachten te komen moeten zij van hun ziekte genezen worden.

Zo is het ook met de mens. Hij gelooft allerlei dingen over zichzelf, over zijn kunnen, over de mogelijkheden die er in hem zijn, over zijn bestemming, over God en de wereld, die niet waar zijn. Hij verwacht de dingen met elkaar, maar hij ziet niet dat hij bedrogen is. Het heeft geen zin om een blinde man dingen voor te houden die hij moet bekijken en het is dwaasheid om verbaasd te zijn of je te ergeren, als hij dat niet doet. De bijbel zegt dan ook: 'Een ongeestelijk mens (een mens van de ziel) aanvaardt niet hetgeen van de Geest Gods is: want het is hem dwaasheid; en *hij kan het niet verstaan*' (1 Cor. 2:14), en 'ongelovigen, wier overleggingen de god dezer eeuw met blindheid heeft geslagen' (2 Cor. 4:4).

En als wij nu doordringen tot de oorsprong van deze blindheid, dan ontdekken wij dat alles is begonnen in de ziel. De bedrieger viel de ziel aan - de verlangens, het verstand, de wil - en hij maakte die de grondslag voor een leven buiten God om, onafhankelijk van Hem. Het motief was alles voor onszelf te bezitten, in plaats van voor God, in afhankelijkheid van Hem. Toen het hem gelukt was het menselijke 'ik' zo in de hoogte te steken dat de mens zich onafhankelijk en superieur ging voelen, nam hij hem in bezit als een instrument dat nu bruikbaar was voor zijn doel. De mens was niet langer bruikbaar voor het doel van God, want zijn natuur was veranderd. Deze mens, veranderd door zijn medeplichtigheid met satan, is een onwaarachtig mens, niet een waarachtig mens zoals God hem had bedoeld. Hij past nu in het onwaarachtige koninkrijk van satan. De geschiedenis van de mens, zoals hij van nature is, is de geschiedenis van een leugen, een valse natuur, een valse verwachting, een valse hoop, een vals geloof en een valse wereld. Het einde van *die* mens en van *die* wereld is een verdrietige, tragische ontgoocheling. Door zijn geest die, hoewel nog aanwezig, niet langer een levende gemeenschap heeft met God, leeft er bij de mens nog een vaag besef van een hoger doel van zijn bestaan. Maar hij kan het niet vatten, het ontglipt hem, hij kan het niet bereiken; en zo spot het leven met hem. Dan zoekt hij bevrediging in nog meer bedrog en weer andere illusies. Zo maakt hij deel uit van een schepping, waarvan het Woord van God zegt dat zij 'aan

vruchteloosheid onderworpen is' (Rom. 8:20). Het geweten is nog in mindere of meerdere mate werkzaam, maar altijd om te beschuldigen of te verontschuldigen, nooit om goed te keuren.

Zoals wij al gezegd hebben was de verleiding een werk dat de vijand in de eerste plaats in de ziel van de mens verrichtte; vandaar uit zet hij zijn werk voort. Overal waar hij deze gunstige positie heeft kunnen veroveren, zoekt hij daardoor zijn heerschappij en macht te versterken. Zoals wij zien zullen, hoe sterker het zieleleven in iemand is, des te meer gevaar loopt hij en des te groter zijn de kansen voor satan en de boze machten. De satan zoekt zijn doel langs veel wegen te bereiken, altijd aangepast aan de mensen waar hij mee te maken heeft. Bij ongelovigen past hij de ene methode toe, bij godsdienstige mensen die God erkennen een andere. Bij geestelijke mensen kiest hij nog andere wegen, voor hen bestaat zijn hele systeem van bedrog in het nabootsen van Gods waarheid. Hij bootst God zelf na. Hij 'doet zich voor als een engel des lichts' (2 Cor. 11:14). Hij bootst de gemeente van God na met zijn 'synagoge van Satan' (Openb. 2:9). Hij bootst het werk van God na met zijn 'tekenen en bedrieglijke wonderen' (2 Thess. 2:9). Er is een onecht leven en er zijn valse 'gaven' (zogenaamd van de Heilige Geest). Er is zogenaamde goddelijke (?) macht. Er zijn onechte bekeringen, onechte geestelijke (?) ervaringen, valse leiding. Hij gebruikt de bijbel op een valse manier, om de bedoeling die God ermee heeft tegen te werken. Er is een valse aanbidding van God, er bestaat valse leer, 'leringen van boze geesten' (1 Tim. 4:1). Er is een namaakdoop van de Heilige Geest met 'tongen' enz. Voor hen die het Woord van God kennen zijn al deze dingen niet vreemd, zij worden daarin ontmaskerd.

Maar nu komt er een belangrijk punt: satan, de misleider, kon dit niet allemaal van buitenaf over de mens brengen. De mens moest eerst zo worden ingesteld dat hij op het bedrog van Satan in zou gaan. Daarom moest er een orgaan in de mens zijn dat gebruikt kon worden. En Satan beïnvloedde de menselijke ziel zo dat hij die kon gaan gebruiken als instrument voor zijn doel. De ziel hield zich niet aan de grenzen die God hem gesteld had en daar maakte Satan misbruik van. Zo ontstond er een verbintenis tussen de menselijke *ziel* en de boze machten, 'verleidende geesten'. Het doel werd bereikt - het kennen van goed en kwaad - en God gaf dit toe: 'Zie de mens is geworden als Onzer een door de kennis van goed

en kwaad' (Gen. 3:22). Maar tot welk een prijs! Kennis op zichzelf is niet kwaad, hoewel het beter zou zijn voor de mens als hij sommige dingen niet wist. Maar kennis *buiten God om* heeft de mens tot een gevangene gemaakt, een slaaf en het heeft hem die kennis gekost die het eeuwige leven is. 'Dit is het eeuwige leven dat zij U kennen de enige, waarachtige God en Jezus Christus, die Gij gezonden hebt' (Joh. 17:3). De prijs was 'een verduisterd verstand' (Eph. 4:18). De apostel Paulus, die gezegd heeft: 'het heeft God behaagd ... zijn Zoon *in* mij te openbaren' (Gal. 1:15), heeft ook vastgelegd dat God die openbaring gaf om van hem een instrument, een werktuig te maken om 'ogen te openen ter bekering uit de duisternis tot het licht en van de *macht* van de *satan* tot God' (Hand. 26:18). Hierover zegt hij verder nog: 'De God die gesproken heeft: Licht schijne uit het duister ... heeft het doen schijnen in onze harten, om ons te verlichten met de *kennis der heerlijkheid Gods* in het aangezicht van Christus' (2 Cor. 4:6).

Telkens als God in Christus aan de innerlijke mens geopenbaard wordt, worden het bedrog en de macht van satan vernietigd en is de mens vrij! Op alle mogelijke manieren tracht de satan te verhinderen dat dit licht in de mensenharten gaat schijnen. Soms gaat hij openlijk tot de aanval over om de boodschappers van God te vernietigen, of hij vervangt de waarheid door een prachtig uitzierende leugen.

Om zijn werk van bedrog uit te breiden en te versterken en zijn valse koninkrijk te bouwen moet de bedrieger gebruik maken van het menselijk ego, de ziel of het ik-gevoel. Hierin schuilt een groot gevaar voor gelovigen die sterk uit hun eigen 'ik' leven, want daarmee geven zij satan een grote kans in zijn strijd tegen God. Hierin ligt ook de verklaring van veel andere dingen, zoals het zogenaamde 'spiritualisme' of 'spiritisme', dictatorschap enz.

Kinderen van God die in enig opzicht of in alle opzichten door hun zieleleven worden beheerst - hun verstand, hun gevoel of hun wil voeren de boventoon zijn een gemakkelijke prooi voor het bedrog van Satan. Zulke mensen zijn zelf al in tegenspraak met hun nieuwe natuur, de *geestelijke* natuur, die zij door de wedergeboorte gekregen hebben. Het is direct al duidelijk dat zij in zichzelf opgesloten zijn, gevangenen van hun eigen 'ik', zij zijn zichzelf tot wet. Hun weg is de enige weg, zij zien geen andere. Voor meer licht staan zij niet open, aan verdere ervaring hebben zij geen

behoefte, een andere weg kunnen zij zich niet indenken. Christenen die zich door hun eigen verstand laten beheersen zijn dikwijls bezig met het een of andere probleem. En als het is opgelost, hebben zij er al gauw weer een, want zij kunnen niet leven zonder een dergelijk probleem. Zo blijven zij in een kringetje ronddraaien en komen weer bij hun uitgangspunt terug, zonder enige geestelijke vordering te hebben gemaakt. Als een paard in een renbaan, zo worden zij voortgezweept en opgejaagd en hun leven heeft geen enkel uitzicht. Soms zwepen zij ook anderen voort met hun ideeën en proberen het gedachtenleven van anderen aan het hunne te onderwerpen. Dit kan tenslotte uitlopen op heel zonderlinge, ongezonde en onware opvattingen. Uiteindelijk zal er in deze occulte toestand - want dat is het en niets minder - bedrog aan de dag treden en de hand van Satan zal zichtbaar worden. Ditzelfde geldt van christenen die zich door hun gevoel laten leiden. Dan zoeken zij ervaringen, tekenen, manifestaties. Als wij ons gevoel de vrije teugel laten, kunnen wij elke ervaring hebben die maar denkbaar is. Het hele lichaam en het gedachtenleven kan daarbij betrokken worden. De stembanden en de maag kunnen worden ingeschakeld. Het gelaat kan verwrongen zijn, er kan verstijving optreden, 'helderziendheid', visioenen, buitengewone vermogens, wonderbaarlijke kracht, vrolijkheid, extase enz. Al deze dingen kunnen via een eenvoudig begin uit het zieleleven voortkomen, wanneer dit zich daar met een intens verlangen naar uitstrekt.

Als dit waar is van het verstand en van het gevoelsleven, dan is het zeker waar van de wil. Een sterk overheersende wil, die niet door de Heilige Geest wordt beheerst, is een vreselijke bedreiging voor de belangen van God. Besluiten worden genomen, wegen ingeslagen, het beoogde doel wordt bereikt, een positie wordt veroverd, naar het heet uit toewijding aan God - het zijn torens van Babel, piramiden van Egypte en Ismaëls van Abram (niet van *Abraham*). Later zal men veel berouw hebben over wat er tot stand werd gebracht en wensen dat het maar nooit was gebeurd. De uitkomst berust geheel op bedrog en velen kunnen daarbij betrokken raken.

Als er de combinatie is van een sterk zieleleven met een uiterst scherp verstand, dan is het grote gevaar aanwezig van een doordringen tot de diepere betekenis van de goddelijke waarheid, zodat het op openbaring lijkt. Zo is er door de ziel schijnbare openbaring mogelijk. In werkelijkheid is het een scherp natuurlijk inzicht. Meestal, wanneer de ziel zich in één bepaald

opzicht sterk ontwikkeld heeft, is hij ook sterk op andere punten en dan zal de zucht naar macht zich ook niet onbetuigd laten. Dit scherpe inzicht, dit snelle begrip van de dingen, zoekt ter completering een gelegenheid om op de voorgrond te treden en ook anderen zullen beïnvloed worden. Of wij met echte openbaring te doen hebben, blijkt als de betrokken persoon werkelijk gekruisigd is voor het verlangen naar macht, positie en invloed. Kan men hem weerstaan, aanvallen, dwarszitten, verwerpen, zonder dat hij ook maar enigszins probeert het te winnen of gelijk te krijgen? Een element van persoonlijke overheersing of van zich willen rechtvaardigen, zal de bediening van zo iemand bederven en de 'openbaring' ongeloofwaardig maken. Wat is het gevaarlijk de waarheid van God in bezit te nemen om er voor onszelf *gebruik* van te maken!

In zijn eigen werk heeft God tegen deze dingen een afdoende beveiliging gegeven. In de gemeente, die zijn lichaam is, zijn gemeenschap, onderlinge verbondenheid en afhankelijkheid van elkaar niet alleen voorrechten of extra factoren die gelden voor de christen: het zijn wetten die God neergelegd heeft om zijn belangen te beveiligen tegen de gevaren van onafhankelijkheid en persoonlijke overheersing. Daarom moet iemand die zich in een twijfelachtige positie bevindt 'luisteren naar de gemeente' (Matt. 18:17). Dit betekent tenslotte het onderwerpen van eigen oordeel en eigen wegen aan het geestelijk oordeel van een geestelijke (!) gemeente. En dit betekent weer - tenminste wanneer de gemeente in het licht wandelt - zich stellen onder Christus die 'gegeven is aan de gemeente als hoofd boven al wat is' (Eph. 1:22,23). 'Elkander onderdanig zijn in de vreze van Christus' (Eph. 5:21) neemt satan de grond onder de voeten weg. Daarom heeft *de Heilige Geest nooit de leiding van een gemeente aan één persoon gegeven*. Er werden ouderlingen aangesteld in *iedere* stad en in *iedere* gemeente en niet één ouderling. God wil niet dat er iemand is die de baas speelt over zijn erfdeel. Hieruit vloeit de hele zaak van de goddelijke orde voort, maar daarvoor zouden wij nu te ver moeten afwijken van ons eigenlijke onderwerp. Wij willen er echter de nadruk op leggen dat de wet van elkander wederkerig onderdanig te zijn slechts de uitwerking is van de onderdanigheid van Christus aan zijn Vader, die leidde tot de nederlaag en de volledige vernietiging van satan. Elke verzoeking waar satan Christus mee tegenkwam was erop gericht om Hem door bedrog te verleiden, zelfs door

het gebruik van bijbelteksten. Als Christus zichzelf had laten gelden, in plaats van zich te beroepen op zijn Vader, dan zou Satan het gewonnen hebben. Wat is het belangrijk de dingen aan God over te laten!

Wat wij besproken hebben was hoofdzakelijk de actieve kant van het zieleleven. De ziel kan ook passief zijn, wat echter alleen maar een andere uitingsvorm van het zieleleven is. Er bestaat een slappe lijdelijkheid die het voor satan gemakkelijk maakt om met zo iemand te doen wat hij wil of die de betrokken persoon geestelijk helemaal uitschakelt. Dan is het mogelijk dat satan hem vroeg of laat zijn vertrouwen op God ontnemt door hem een minderwaardigheidscomplex te bezorgen. Aan de andere kant is er ook de meer positieve lijdelijkheid - als wij die twee woorden tenminste samen kunnen gebruiken. Dat is die instelling van het gedachtenleven en van de wil, waardoor een mediamieke toestand ontstaat. Het is niet nodig te zeggen wat de resultaten hiervan zijn als het om bedrieglijke misleiding gaat.

Nu wij zoveel gevaren van een leven uit de ziel hebben gesignaleerd, moeten wij wel goed beseffen dat het einde de *dood* is. Het gedachtenleven, het zenuwstelsel, het geestelijk leven en het werk van God moeten er onder lijden. Wanneer een onechte geestelijke ervaring voorbij is, ontmaskerd of door de satan weggenomen, kan dat uitlopen op de diepe duisternis en de wanhoop van 'de zonde tegen de Heilige Geest' te hebben bedreven. Daar is het satan in die gevallen juist om te doen, want dan wordt zelfs het reinigende bloed van Christus krachteloos gemaakt, omdat de betrokken persoon het geloof mist om zich onder dat bloed te stellen. Wat is het dan noodzakelijk om te weten dat niet alleen onze zonden, maar ook *wijzelf* met Christus aan het kruis genageld zijn! Dit geweldige feit geeft Paulus weer met de woorden van Gal. 2:20: 'Met Christus ben ik gekruisigd, en toch leef ik, dat is niet meer mijn ik maar Christus leeft in mij'.

Wilskrachtig te zijn wordt misschien beschouwd als iets prijzenswaardigs, maar het is oneindig gevaarlijk als die wilskrachtige persoon niet gekruisigd is aan zichzelf. 'Arglistig is het hart boven alles, ja, verderfelijk is het; wie kan het kennen?' (Jer. 17:9).

Heel wat bewegingen zijn door de wereld gegaan, waaraan de naam van Christus verbonden werd. Men zei dat het voor Hem was en menigten werden erdoor meegesleept. 'Bekeringen' en ervaringen en

bovennatuurlijke verschijnselen zijn ermee gepaard gegaan. Maar hun grondslag ligt in het zieleleven. Mensen van vlees en bloed met sterke zielekrachten en ervaringen in de ziel en met een abnormale, geheimzinnige persoonlijke invloed stonden er achter; en als dan bepaalde methoden algemeen worden aanvaard, ontwikkelt zich een cultus. Dit wordt gedaan om bepaalde uitingen van de ziel tevoorschijn te roepen. Het kan een religieuze vorm van psychotherapie of psychoanalyse zijn en het heeft een merkwaardige uitwerking op hen die zich eraan overgeven.

Wanneer wij zulke dingen tegenkomen moeten wij altijd onderzoeken welke plaats zij geven aan dat fundamentele aspect van het kruis van Christus, waardoor de mens zoals hij van nature is, geheel wordt weggedaan. Het kruis betekent immers niet alleen de vergeving van zijn zonden, maar ook de dood van die mens zelf.

Toets zulke bewegingen aan deze waarheid, dan blijft er niets van over en lopen wij er niet meer achteraan. Wij moeten geestelijk onderscheidingsvermogen hebben om het verschil te weten tussen wat wij zojuist beschreven hebben en wat echt van de Heilige Geest is.

Geestelijk inzicht

Paulus bad voor de heiligen dat zij 'vervuld mochten worden met de rechte kennis van zijn wil, in alle wijsheid en geestelijk inzicht' (Col. 1:9). Inzicht hebben is de diepere betekenis begrijpen van de dingen die men weet en het vermogen om die kennis toe te passen. Het is een intuïtief onderscheiden van de verborgen achtergrond van de dingen. Het is iets anders dan de alleen maar uiterlijke indruk die gemaakt wordt op de zintuigen, waarover moet worden nagedacht en geredeneerd. Mensen met een scherp natuurlijk verstand hebben dit intuïtieve onderscheidingsvermogen soms ook, maar geestelijk inzicht gaat verder. Het is een vermogen van de vernieuwde geest - een inzicht in, een onderscheiden en een juiste waardering van de goddelijke dingen - door de Heilige Geest gewerkt. Wanneer het om het fijne onderscheid gaat en de dingen zo voor het oog helemaal niet duidelijk zijn, laat dit vermogen hem of haar die het bezit, toch met zekerheid zien wat van God is en wat niet. Dit 'inzicht', deze 'beoordeling' kan niet altijd dadelijk uitgelegd of met redenen omkleed worden, het is er gewoon en dat heel reëel voor hen die het

hebben. Geestelijk inzicht is een van de belangrijkste dingen die een christen nodig heeft om verantwoordelijkheid te kunnen dragen. Iemand een verantwoordelijke positie te geven in de dingen van God, zonder deze toerusting betekent: het werk van God aan groot gevaar blootstellen. Ook allen die erbij betrokken zijn komen daardoor in een gevaarlijke situatie. Er is in de eeuwige, de geestelijke dingen heel wat meer nodig dan een goed 'gezond verstand' en een scherp natuurlijk oordeel. Het enige doel van dit geestelijke vermogen is God te kennen. Hoe groot en volledig de natuurlijke kennis van iemand overigens ook zijn mag, de ene onmisbare eis om verantwoordelijkheid te kunnen dragen in geestelijk werk is het kennen van God in een mate die alle natuurlijke vermogens en mogelijkheden overtreft. Geestelijk inzicht is niet te vervangen, door welke bekwaamheid ook!

Het moet voor hen die luisteren en toezien mogelijk zijn in hem die spreekt en werkt een persoonlijke, levende en waarachtige kennis van God op te merken, een diep geestelijk inzicht. Het is veelbetekenend dat bij sommige vormen van christelijk werk *mensen* sterk op de voorgrond worden geschoven; maar dat is niet het christendom van Romeinen 6! Elke beweging die de mensen zich van henzelf bewust maakt, is op een dwaalspoor. Zich van zichzelf bewust zijn, of dat nu het 'slechte' of het 'goede' 'ik' is, het 'grote' of het 'kleine' 'ik', betekent zwakheid, het deugt niet. Wat wij hier schrijven is naar onze mening noodzakelijk om een belangrijk feit te ontdekken, maar het mag ons niet introspectief maken. Dat zou fataal zijn! Christus is de enige met wie wij in een gezond geestelijk leven bezig mogen zijn; Hij bevrijdt ons van onszelf! Er moet aan ons geestelijk leven een crisis ten grondslag liggen, zodat wij, door een wet die in ons is vastgelegd en door de heerschappij van de Heilige Geest, innerlijk weten wanneer wij in onze ziel de grens overschrijden van Christus naar onszelf. Een eenvoudige, nederige, onzelfzuchtige weg te gaan, dat is veilig; laten wij daarom *niet aarzelen ons in bewuste zwakheid aan de Heer toe te vertrouwen, uit vrees iets te doen in de ziel en niet in de geest.*

7. Wereldoverheersing of wereldheerschappij?

Tijdens ons leven hebben wij een nieuw verschijnsel kunnen waarnemen of de terugkeer van een oud: hoe dictators als een meteor opkwamen. In enkele maanden, vanuit het niets, vanuit verbanning, algemene minachting en argwaan bereikten zij een plaats, waarop zij niet alleen hun eigen volk in hun macht hadden, maar alle volkeren hielden hun adem in als die dictators spraken. Hoe is dat te verklaren? Welk principe ligt hieraan ten grondslag?

Dit verschijnsel vindt zijn oorsprong in de eeuwige raadslagen van God. Daarin heeft God vastgelegd dat de heerschappij over deze wereld gegeven zal worden aan zijn Zoon, die haar hoofd zal zijn. (Adam was 'een beeld van de komende' Rom. 5:14). '... Hij heeft een dag bepaald, waarop Hij de aardbodem rechtvaardig zal oordelen DOOR EEN MAN, die Hij aangewezen heeft, waarvan Hij voor allen het bewijs geleverd heeft door Hem uit de doden op te wekken' (Hand. 17:31). '... en Hij heeft ons geboden het volk te prediken en te betuigen, dat Hij het is, die door God is aangesteld tot rechter over levenden en doden' (Hand. 10:42). 'Want er één God en ook één middelaar tussen God en mensen, de MENS Christus Jezus' (1 Tim. 2:5). (Zie ook Eph. 1:9,10 en 4:10; Col. 1:16-19; Hebr. 1:8 en 2:6-10.)

Het is dus bekendgemaakt dat de heerschappij over deze wereld en over alles wat daarmee samenhangt voor eeuwig berust bij *een Mens*: bij Hem van wie wij weten dat Hij de Zoon van God is, bij Hem die de Zoon des mensen werd. Hij is 'de erfgenaam van alle dingen'. De erfenis is 'de toekomstige wereld' (Hebr. 2:5). Maar er is iemand anders die zich de rol van mededinger van Gods Zoon heeft aangematigd. Zijn ambitie is dan ook altijd wereldheerschappij geweest.

De achtergrond van de geschiedenis van deze wereld, dat wil zeggen, de geestelijke en onzichtbare achtergrond van de kosmos, kan in een paar verzen uit de bijbel worden samengevat. '... niet gelijk Kaïn: hij was uit de boze en vermoordde zijn broeder' (1 Joh. 3:12). 'Gij hebt de duivel tot vader ... Die was een mensenmoordenaar van den beginne' (Joh. 8:44). 'Wie van de profeten hebben uw vaders niet vervolgd? Zelfs hebben zij hen gedood, die geprofeteerd hebben van de komst van de Rechtvaardige, van wie gij nu verraders en moordenaars geworden zijt' (Hand. 7:52). 'Een mens plantte

een wijngaard en zette er een heg omheen en groef een wijnpersbak en bouwde een toren en hij verhuurde die aan pachters, en ging buitenslands. En hij zond op zijn tijd een slaaf naar de pachters om van hen (zijn deel) der vruchten van de wijngaard in ontvangst te nemen. En zij grepen hem, sloegen hem en zonden hem met lege handen weg. En weder zond hij tot hen een andere slaaf en die sloegen zij op het hoofd en behandelden zij smadelijk. En hij zond een andere en die doodden zij, en nog vele anderen, die zij òf sloegen, òf doodden. Toen had hij nog één over, zijn geliefde zoon. En ten laatste zond hij deze tot hen, zeggende: Mijn zoon zullen zij ontzien. Maar die pachters zeiden tot elkander: *Dit is de erfgenaam*; komt, laten wij hem doden en *de erfenis zal aan ons komen*. En zij grepen en *doodden hem* en wierpen hem buiten de wijngaard' (Marc. 12:1-8).

(De cursivering hebben wij aangebracht om het verband aan te tonen). Het gaat om de erfenis die bestemd is voor de Zoon van God. De uitkomst is een lange geschiedenis van afgunst die uitloopt op moord, overal waar die Zoon naar voren komt, in type, in de profetie of in werkelijkheid.

Nu komen wij tot het middel of het instrument waardoor de satan heersen wil. Dat is ook *de mens*. Zoals de Zoon van God de Mens naar Gods hart is, de Mens zoals God hem bedoelt, (wij gebruiken menselijke woorden als wij spreken over God) zo heeft satan geprobeerd en het is hem ook gelukt, zoals wij al aangetoond hebben, om de mens geschikt te maken voor *zijn* doel. De geschiedenis van de mensheid is één langdurige poging om de hemel te bereiken, onafhankelijk van God. Dat is de weg van Kaïn: macht, heerschappij, de heerlijkheid van deze wereld, reputatie enz. Het is het verhaal van de mens die op de voorgrond treedt en de ereplaats inneemt. Zo werkt de hoogmoed van satan door in het, van Gods standpunt uit gezien, armzalige, waardeloze, verdorven menselijke geslacht. O, wat een aanklacht tegen zoveel middelen die gebruikt worden in christelijk werk, om het te doen slagen, zelfs door hen die zo toegewijd willen leven! Wat wordt er een waarde gehecht aan een graad of een titel bij de propaganda van christelijke organisaties. Wij moeten indruk maken, invloed uitoefenen, aandacht trekken, daarom wordt er koortsachtig gezocht naar mensen met een universitaire graad, met een titel, mensen die naam hebben gemaakt en als wij die titels en bevoegdheden aangekondigd zien in de advertenties en programma's van christelijk werk, mogen wij ons wel afvragen wat dat te

maken heeft met het werk van God en van de Heilige Geest. Er is niets tegen een graad of een titel of een eredoctoraat, als ze echt verdiend zijn en het resultaat van werkelijke bevoegdheid naar de maatstaven van eerbare mensen; maar het behoort tot het wezen van de antichrist om er munt uit te willen slaan in de dingen van God! Dit zijn sterke woorden, maar wij zullen ons standpunt verklaren. Het zou goed zijn als alle mensen die God dienen hun graad en hun bevoegdheid wegdeden en verborgen hielden, wanneer zij in aanraking komen met heilige dingen en in de tegenwoordigheid van een heilig God. Hij erkent alleen geestelijke bevoegdheden.

Satan heeft altijd de wereld willen overheersen door een mens en de volgroeide uitdrukking daarvan zal de antichrist zijn. Laten wij eens nagaan wat er over de antichrist wordt gezegd: 'Kinderen, het is de laatste ure; en gelijk gij gehoord hebt, dat er een antichrist komt, zijn er nu ook vele antichristen opgestaan'.

'Wie is de leugenaar dan wie loochent dat Jezus de Christus is? Dit is de antichrist' (1 Joh. 2:18,22). '... en iedere geest die Jezus niet belijdt, is niet uit God. En dit is de geest van de antichrist' (1 Joh. 4:3).

'Laat niemand u misleiden, op welke wijze ook, want eerst moet de afval komen, en de mens der wetteloosheid zich openbaren, de zoon des verderfs, de tegenstander, die zich verheft tegen al wat God of voorwerp van verering heet, zodat hij zich in de tempel Gods zet, om aan zich te laten zien dat hij een God is'. 'Diens komst is naar de werking des satans met allerlei krachten en tekenen en bedrieglijke wonderen ..'. (2 Thess. 2:3,4,9).

Hieruit leren wij vier dingen: 1. De antichrist is in de eerste plaats een geest. 2. De antichrist is de uitwerking van een principe. 3. De antichrist is een bepaald soort mens. 4. De antichrist heeft een koninkrijk, ja, de wereldheerschappij op het oog.

Het eerste punt verbindt de antichrist onmiddellijk met de boze machten, die niet van God zijn. Het tweede punt houdt in, dat menselijke eer altijd de allesbeheersende factor is. Het derde punt betekent dat deze geest en dit principe werkzaam zijn door middel van een overheersend 'ik', een enorme zielskracht. Het vierde punt geeft aan waar het de antichrist om te doen is.

Nu kunnen wij de tijd waarin wij leven en de gebeurtenissen in de wereld begrijpen. Langzamerhand komt de macht in handen van enkele dictators.

Waarschijnlijk zullen zij elkaar verdragen, totdat andere vormen van wereldregering tanen. Maar tenslotte zullen zij elkaar moeten vernietigen, totdat één van hen overblijft als alleenheerser. Dat wil zeggen als vertegenwoordiger van een menselijk systeem. Wij laten de profetie rusten, omdat dit op het ogenblik ons onderwerp niet is, maar wij moeten wel enkele dingen noemen om alles samen te vatten.

In de eerste plaats dit: zou het niet veelbetekenend kunnen zijn dat er juist nu geen grote geestelijke leiders zijn, geen geestelijke reuzen in het werk van God? Wij willen geen namen noemen, maar aan het eind van de vorige eeuw waren zij er wel, mannen die het Woord van God konden onderwijzen, grote leiders in de zending en machtige predikers; en er waren er niet weinig. Hun werk houdt nu nog stand. Maar wij hebben de laatsten van hen zien heengaan en er zijn weinig of geen opvolgers. Soms schreeuwen wij bijna tot God of Hij geen mannen wil verwekken die tegen de huidige geestelijke nood opgewassen zijn. Waarom is de toestand zoals hij is? Zou het niet kunnen zijn dat nu satan zijn antichrist zo duidelijk ten tonele gaat voeren, volgens de principes van menselijke macht en heerlijkheid, God in zijn werk de mens als mens verborgen houdend, op de achtergrond, hem niet in tel doen zijn, omdat Hij zijn Mens gaat openbaren met hemelse heerlijkheid? Zou de dictatuur niet een van de sterkste tekenen der tijden kunnen zijn?

Maar nu het verschijnsel zelf. Als wij alleen met menselijke factoren rekening houden, kunnen wij de macht van dictators, hun invloed en overheersing niet helemaal verklaren. Er zijn sterkere machten aan het werk, ondanks de wil van het volk. Dat doet ons huiveren. En toch, is het niet volkomen waar dat de schakel tussen het menselijke instrument dat gebruikt wordt en de bovennatuurlijke machten een intense en ontzaglijke zielekracht is? Er komt een wil naar voren, die geen tegenstand duldt en een lenig, listig denkvermogen, onvermoeid tot het uiterste. Een emotionele kracht breekt zich baan als een golfstroom die alles met zich mee voert en de mensen opzweept tot een razernij, waarover men geen macht meer heeft. Ja, het is de volkomen manifestatie van het 'eigen ik' dat de dingen uit Gods handen nam en zijn Zoon uit de wereld wierp. Dit alles gaat vergezeld van een mensverheerlijking, die grenst aan aanbidding. Is dit niet genoeg om een christen huiverig te doen zijn voor alles wat hem ook maar enigszins zelf

op de voorgrond zou doen treden voor het oog van de mensen?

Maar, 'zie de Mens!' Hoe heeft Hij de wereldheerschappij verworven? - want Hij heeft die verworven. Het antwoord vinden wij in de bijbel: '... die gezindheid, welke ook in Christus Jezus was, die in de gestalte Gods zijnde, het Gode gelijk zijn niet als een roof heeft geacht, maar zichzelf ontledigd heeft en de gestalte van een dienstknecht heeft aangenomen en aan de mensen gelijk geworden is. En in zijn uiterlijk als een mens bevonden, heeft Hij zich vernederd en is gehoorzaam geworden tot de dood, ja, tot de dood des kruises. Daarom heeft God Hem ook uitermate verhoogd en Hem de naam boven alle naam geschonken, opdat in de naam van Jezus zich alle knie zou buigen van hen die in de hemel en die op de aarde en die onder de aarde zijn en alle tong zou belijden: JEZUS CHRISTUS IS HEER, tot eer van God, de Vader' (Phil. 2:5-11).

Wat voor God waarde heeft en in zijn werk meetelt is niet wat de mens bereikt heeft of wat hij kan, maar welke plaats Christus inneemt. Wat zouden wij christenen een oneindig veel krachtiger geestelijk leven kennen, wanneer wij Christus als norm stelden bij het kiezen van onze leiders en bij de bediening van het Woord. Men verlangt in onze tijd sterk naar een opwekking. Grote namen uit de geschiedenis van de opwekking zijn in ieders gedachten en op ieders lippen en worden gebruikt om de mensen te stimuleren uit te zien naar een opwekking. Maar het kan zijn dat God *nu* geen namen van mensen gaat verbinden aan een groot werk dat Hij doen zal. Hoe wij ons ook inspannen, wij zullen niets tot stand kunnen brengen dat aan zijn maatstaven voldoet en dat levend is, wanneer God dat niet doet. Het moet *zijn* werk zijn, en wel alléén zijn werk! De betekenis en de waarde van Pinksteren voor àlle tijden tekenen zich af tegen de achtergrond van het kruis - het kruis, waardoor de discipelen en de apostelen van Christus alles van deze wereld kwijtraakten. Zij verloren hun Christus *naar het vlees*; zij verloren hun koninkrijk Gods *naar het vlees*. Zij verloren hun eigen leven, hun goede naam, hun hoop en verwachting en hun geloof, voor zover Gods zaak voor hen nog verband hield met deze aarde. En ze kregen alles alleen terug op een hemelse, geestelijke grondslag. Hun *ziel* werd gekruisigd, toen Christus stierf. Maar wat een geweldige beloning in de geest!

Misschien is er bij ons te veel van de ZIEL aanwezig zodat God zich niet aan

ons kan toevertrouwen en dat zal Hij ook niet doen, voordat wij ons meer ontledigd hebben en meer wanhopen aan onszelf.

Er is nog iets wat hiermee in verband staat en waardoor nog een aantal Bijbelverzen naar voren komen: 'En Hij heeft alles onder zijn voeten gesteld en Hem als hoofd boven al wat is gegeven aan de gemeente die zijn lichaam is, vervuld met Hem die alles in allen volmaakt' (Eph. 1:22,23).

'Want Hij is onze vrede, die ... de vijandschap weggebroken heeft, om in zichzelf ... één nieuwe mens te scheppen ... en de twee tot één lichaam verbonden, weder met God te verzoenen' (Eph. 2:15,16).

'Hem zij de heerlijkheid in de gemeente en in Christus Jezus tot in alle geslachten, van eeuwigheid tot eeuwigheid' (Eph. 3:21).

Deze woorden uit de bijbel en andere maken het duidelijk dat 'de gemeente die zijn lichaam is', 'de éne nieuwe mens' is, die bestemd is om het instrument te zijn waardoor Christus de wereld zal regeren.

Deze 'mens' is de vrucht van zijn kruis. Deze gemeente is voortgekomen uit zijn moeitevol lijden. Dit is een gemeente die samen met Christus gekruisigd en begraven is en met Hem opgestaan. Welke heerlijkheid kan zij zoeken dan de heerlijkheid van haar Hoofd? In deze gemeente is geen plaats voor het principe van de antichrist. Door de gemeente die zijn lichaam is zal de volheid van Christus openbaar worden en God zal ontvangen waar Hij recht op heeft. 'Hem zij de heerlijkheid in de gemeente *en* in Christus Jezus van eeuwigheid tot eeuwigheid'.

In de bijbel wordt veel gesproken over afmetingen als er sprake is van de gemeente. Dat wordt uitgebeeld in te tempel van Salomo, maar nog meer in die van Ezechiël. Daar wordt alles nauwkeurig gemeten met een hemelse meetroede. Wat met deze beelden wordt bedoeld, vinden wij terug in de brief aan de Epheziërs, waar het gaat over de geestelijke werkelijkheid van de gemeente. Daar lezen wij van: 'De breedte en lengte en hoogte en diepte' (Eph. 3:18), en van: 'De maat van de wasdom der volheid van Christus' (Eph. 4:13), en van: 'de mate waarin Christus haar (de genade) schenkt' (Eph. 4:7), en dat 'het gehele lichaam ... naar de werking van ieder deel in zijn mate de wasdom bekommt' (Eph. 4:16 St. Vert.). In dit geestelijke lichaam, de gemeente, geeft de 'mate van Christus' de doorslag. Wij lezen dat er in dit lichaam geen aardse factoren een rol spelen. Er is geen sprake

van Jood of Griek, en niet: er zijn zowel Joden als Grieken; geen nationaal onderscheid dus en ook geen verschillende kerkgenootschappen. Zo maken wij mensen immers onderscheid. Christus is anders en als Hij de Eerste is worden al die natuurlijke elementen aan Hem onderworpen. Christus op de eerste plaats, dat is de enige weg naar eenheid en geestelijke kracht. In deze 'éne nieuwe mens' zal 'de overweldigende rijkdom zijner genade' in 'de toekomstige eeuwen' zichtbaar worden (Eph. 2:7).

Wij hebben opzettelijk de woorden 'heerschappij' en 'overheersing' gebruikt. Het laatste spreekt van geweld, zelfbewustheid, despotisme en wat dies meer zij. Deze dingen horen bij de antichrist. Heerschappij berust op goddelijk recht en tenslotte zal het heelal zich daar van harte aan onderwerpen en alle medewerking verlenen. 'Zijn heerschappij zal zich uitstrekken van zee tot zee, en van de Rivier tot de einden der aarde' (Zach. 9:10). 'Hem zij de heerlijkheid en de kracht tot in alle eeuwigheid' (Openb. 1:6).

Geestelijke kracht is iets heel anders dan zielekracht, zij horen thuis in twee totaal verschillende rijken: het koninkrijk der hemelen en het koninkrijk van de mensen. Wil de mens zijn bestemming bereiken dan moet hij, omdat God het zo heeft gewild, uit de Geest geboren worden, in de Geest wandelen en *geestelijk* volwassen worden.

8. Het kruis en de nieuwe mens

De geschiedenis van de mens, zoals God die ziet en zoals hij die zelf ziet.

Door de eenvoudige schets die wij achterin dit boek hebben opgenomen, hebben wij geprobeerd de geschiedenis van de mens weer te geven zowel van het standpunt van God uit gezien, als van 's mensen eigen standpunt.

Eerst zien wij de mens 'ten dage dat God hem schiep' (Gen. 5:1). Zijn drievoudige natuur wordt omschreven:

1. De geest. deze heeft drie verschillende vermogens, namelijk het geweten, de gemeenschap en de intuïtie. Zijn grootste waarde ligt in het geestelijk waarnemingsvermogen.
2. De ziel: met het verstand, het gevoel en de wil. De functie van de ziel is die van vertolking van de geestelijke dingen in het leven van de mens.
3. Het lichaam: van vlees, bloed, beenderen; om de opdrachten die door de geest en de ziel gegeven worden uit te voeren.

Dan zien wij de verhouding tot God in de geest. Die is vijfvoudig:

1. Gelijkenis (in wezen: geestelijk; Joh 3:6 en 6:63)
2. Gemeenschap (1Kor 6:17)
3. Kennis (openbaring aan de geest door intuïtie; 1Kor 2:14)
4. Samenwerking (1Kor 3:9)
5. Heerschappij (Hebr 2:6)

In de tweede zien wij: de zondeval. De uitwerking, het gevolg daarvan:

1. De menselijke geest werd onderworpen aan de ziel.
2. De ziel is de plaats waar satan aangevallen en overwonnen heeft en is nu aan boze machten onderworpen.
3. Het lichaam, het werktuig van de ziel, onder beïnvloeding van Satan, die voortplanting op het oog had 'naar de gelijkenis en als het beeld' van de mens zelf (Gen. 5:3).

Toen, omdat de geest van God gescheiden was - want dat wordt bedoeld met geestelijke dood - was die verhouding tot God verbroken - de gelijkenis geschonden, de gemeenschap vernietigd, de kennis verduisterd, de samenwerking onmogelijk geworden, de heerschappij verspeeld. Zo is de mens van God gescheiden, vervreemd, zijn geest is verduisterd, hij is

geestelijk verlamd en aan de 'vruchteloosheid onderworpen' (Rom. 8:20).

Vanaf dit punt wordt hij 'vlees' genoemd: 'Mijn Geest zal niet altoos in de mens blijven, nu zij zich misgaan hebben; hij is vlees' (Gen. 6:3). Wij weten uit het Nieuwe Testament dat dit niet alleen op de sterfelijkheid duidt, maar op de aanwezigheid van een actief element dat vijandig staat tegenover alles wat van de geest is en tegenover God. Bovendien wordt hij voortaan de 'natuurlijke mens' genoemd, de mens van de ziel. En tenslotte: hij wordt nu gedreven door 'de god van deze wereld'. Hij heeft immers uit vrije wil gekozen satan te geloven in plaats van God.

Vanaf dit punt wordt de geschiedenis in tweeën gesplitst. Dit wordt in onze schets aangegeven door een dubbel stel lijnen, lijnen die toelopen en lijnen die uiteenlopen. De toelopende lijnen laten ons de menselijke geschiedenis vanaf dat tijdstip zien, zoals God er over denkt. Hoewel de mens de kroon van Gods schepping was, heeft God hem om zijn ongeloof onder de zonde 'besloten' (Rom. 11:32). Daarom brengt God dan in type en symbool de principes van het kruis van Christus naar voren. Langs deze lijn aanvaardt God nooit iets van de mens zelf. Bepaalde dingen - en wel hoofdzakelijk drie dingen - worden altijd duidelijk in het oog gehouden:

1. Het feit dat de mens zondig is - hij ligt onder het oordeel.
2. De dood, het einde van de natuurlijke mens, treft allen en moet worden aanvaard.
3. De volmaaktheid van Christus is de enige grond waarop verdere gemeenschap met God mogelijk is.

Dit is de diepe inhoud van de geschiedenis van Kaïn en Abel. Daarom neemt de dood zo'n grote plaats in in het goddelijk bestel. En - o, de wijsheid, de kracht en het wonder van God! - hierin grijpt Hij de slang bij de staart, Hij neemt juist de prikkel van de dood, de werken van de duivel op en maakt van de dood de weg naar een nieuw leven, de doorgang naar zijn voornemen in de opstanding van Christus en de geestelijke opstanding van de gelovigen in Hem. Daarom moet dan ook elk offer, wil het aanvaardbaar zijn voor God om de mens tot Hem te doen naderen, onberispelijk en vlekkeloos zijn. De priester met zijn geoefend oog moet na een zeer nauwkeurig onderzoek kunnen zeggen: 'Het is volkomen'. (Dit is het wat Christus werkelijk uitriep aan het kruis. Hij sprak van de voltooiing van alle

beproevingen, van de vuurproef, die Hij had doorstaan - 'Het is volkomen', niet alleen maar volbracht).

Uit kracht van een onveranderlijk besluit leiden Gods gedachten altijd weer naar het kruis van Christus, zonder daar ooit van af te wijken. Steeds wanneer een mens of een groep mensen onder de directe heerschappij van God komt, in verband met zijn eeuwig voornemen, dan zullen zij één ding moeten leren, namelijk: dat in henzelf 'geen goed woont' (Rom. 7:18). Zij zullen moeten leren dat God hen alleen heeft aangenomen op grond van de gerechtigheid van een Ander, niet op grond van hun eigen gerechtigheid, niet uit werken, maar door het geloof. Deze wetenschap slaat de natuurlijke mens op het heupgewricht, zodat het ontwricht wordt. Dan komt er uit deze ontmoeting met God een mens voort op wie God acht kan slaan, 'een ellendige, een verslagene van geest' (of 'hart').

Het kruis van Christus laat ons zien wat God denkt van de natuurlijke mens. Aan het kruis heeft de Zoon des mensen niet alleen onze zonden op Zich genomen, maar ook wijzelf waren daarbij inbegrepen. Daar is Hij gestorven onder Gods oordeel in onze plaats, als onze Plaatsvervanger (Rom. 6:2-10; Col. 2:12; 2 Cor. 5:14,15, enz.). Dit kruis werpt zijn licht terug tot op het uur van Adams zonde. Zoveel christenen zijn vleselijk, ze proberen zèlf voor God te leven, omdat ze niet echt weten wat het kruis betekent. Dit raakt ten diepste de oorzaak van het altijd aanwezige verschijnsel van een zwak en armoedig geestelijk leven. Er wordt veel om een opwekking gebeden en er wordt veel gedaan voor de verdieping van het geestelijk leven. Het enige antwoord hierop is een nieuwe ontdekking van de betekenis van het kruis, niet alleen wat de *zonden* betreft en de overwinning *daarover*, maar wat Christus betreft, die daar, aan het kruis, de plaats ingenomen heeft van de natuurlijke mens.

De toestand in Corinthe, waardoor Paulus genoodzaakt was te schrijven: 'Ik kon niet tot u spreken als tot geestelijke mensen, maar slechts als tot vleselijke, nog onmondigen' (en dat onnodig!), was volgens de eerste hoofdstukken van zijn eerste brief het gevolg van hun leven uit de ziel, uit de natuurlijke mens. Het enige geneesmiddel dat Paulus kende was: 'Jezus Christus, en die gekruisigd' (1 Cor. 2:2). Ja, gelovigen, 'geroepen heiligen' (1 Cor. 1:2) kunnen leven uit de ziel en kunnen zelfs geestelijke gaven overbrengen naar een terrein waar ze dienen tot bevrediging van de ziel,

waar de ziel ze gebruikt voor zichzelf. Het moet ons tot nuchtere bezinning brengen, als wij ontdekken dat wat de 'doop' met de Heilige Geest genoemd wordt, waar 'tongen' en andere 'gaven' op volgen, niet noodzakelijk de kennis van de *hoogste* dingen van het geestelijk leven met zich meebrengt. Daarom moest Paulus mensen die deze ervaringen hadden de werkelijke betekenis nog leren van de doop, het kruis, de tafel des Heren, het lichaam van Christus en van het zoonschap. Openbaring is meer dan gaven en ervaringen. De uiterlijke gaven zijn geen kenmerk van geestelijke rijpheid; dikwijls het tegengestelde. Dit is de listigste valstrik van Satan. Oprechte kinderen van God die zulke ervaringen aanzien voor kenmerken van een diep en echt geestelijk leven, bieden hem de zo zeer begeerde gelegenheid hen een valse ervaring te doen beleven. Wanneer het kruis diep in kan snijden in ons zieleven, dan is dat de enige beveiliging tegen een prachtig nagebootste, zogenaamd geestelijke ervaring, die in werkelijkheid op het psychische vlak ligt, in de ziel dus.

Nu nemen wij onze schets weer op en bekijken de andere (rechter) kant. De mens heeft altijd geweigerd het oordeel dat God over hem uitspreekt te erkennen en te aanvaarden. Vandaar dat hij een weg gaat van zelfexpressie en zelfverwerkelijking. Vanaf het begin, zelfs toen de weg van God in het offer van Abel zo duidelijk werd bekend gemaakt, volgde hij zijn eigen weg. Hij bouwde een wereld, riep een beschaving tot aanzijn en vestigde een rijk, waarvan de naam Babel of Babylon is. Het is de uitdrukking, het monument van menselijke macht, menselijk kunnen en menselijke heerlijkheid. 'Laten wij *ons* een *naam* maken' (Gen. 11:4). 'Is dit niet het *grote* Babylon dat IK gebouwd heb?' (Dan. 4:30). Zo opgeblazen is hij, zo breidt hij zijn gebied uit en laat hij zich gelden. Ja, het *is* een geweldige wereld die de mens heeft voortgebracht en nu kan hij die wereld niet meer aan. Hij kan haar niet meer hanteren. Vol geweldige dingen, ja - maar ook vol tragiek! Deze wereld zal eerdaags de ondergang van de mens met zich meebrengen, zijn eigen voortbrengselen zullen zijn beschaving vernietigen. De mens heeft iets op gang gebracht wat zo'n vaart heeft, dat het hem uit de hand gelopen is. God zal tussenbeide moeten komen en deze gang naar de vernietiging een halt toeroepen door 'die dagen in te korten, anders zal geen vlees behouden worden' (Matt. 24:22). Dat staat onmiddellijk voor de deur. Wat zouden wij hier veel over kunnen schrijven! - maar dat doen wij niet. Alleen dwazen,

blinde dwazen, die door de satan bedrogen zijn, zien Utopia als de natuurlijke uitkomst van de weg die deze wereld gaat. De beschaving heeft alleen het bewustzijn van de ziel, de gevoeligheid van de ziel versterkt en wij weten er al iets van wat het betekent 'dat mensen bezwijmen van *vrees* en *angst*' (Luc. 21:26).

Toch blijft Gods standpunt ongewijzigd. De mens mag dan zijn koninkrijk bouwen en hij mag het bouwen tot aan de wolken, maar de hemel is voor hem gesloten. Het kruis van Christus zegt dat God aan dat alles reeds lang een eind heeft gemaakt. Daarom is het kruis *het nulpunt!* Wanneer het gaat om het eeuwige voornemen van God, dan is er geen weg om het kruis heen. Gods weg gaat door de dood, waarin wij door het geloof één worden met Christus. Wanneer wij die plaats ingenomen hebben en alle gevolgen daarvan hebben aanvaard, dan wordt daar een nieuwe mens naar voren gebracht die één is met Christus in zijn opstanding. 'Zo is dan wie in Christus is een nieuwe schepping' (2 Cor. 5:17). Vanaf dat punt begint er weer een tweeledig proces. Er moet een definitieve crisis zijn, waarin wij Gods bedoeling volkomen aanvaarden, of wij die *helemaal begrijpen of niet*. Die crisis houdt alles in wat daarna volgen zal.

Dat tweeledige proces is - aan de ene kant - het overwicht van de nieuwe, de geestelijke mens en - aan de andere kant - de onderwerping van de natuurlijke, de oude mens. Dit is een proces dat een leven lang duurt. Het is nodig om dat te begrijpen. Als God *werkelijk* de oude mens zou uitroeien, hem zou vernietigen, dan zou de hele grondslag van geestelijke opvoeding daarmee wegvallen. Wij hebben al aangetoond wat 'nieuwheid des levens' zeggen wil: alles opnieuw te leren in een andere wereld, met nieuwe geestelijke vermogens. Deze nieuwe mens is wat Petrus noemt: 'de verborgen mens uws harten' (1 Petr. 3:4). Zijn opvoeding door 'de Vader der geesten' (Hebr. 12:9) zal geheel in overeenstemming zijn met wat er eerder in deze zelfde brief gezegd wordt: het 'vaneenscheiden van ziel en geest' (Hebr. 4:12). Als u de schets verder bestudeert, zal de betekenis daarvan duidelijk worden; want hier is een nieuwe, geheel andere wet - 'de wet van de Geest des levens' (Rom. 8:2). Dit leven heeft zijn eigen wet of wetten, die wij moeten leren kennen. Het is een leven uit geloof. 'En voor zover ik *nu* nog leef, leef ik door het geloof ..'. (Gal. 2:20). Dus kennis is de vrucht van geloof. Het is niet nodig dat wij hier nu verder op ingaan, maar wij moeten

terug om voor het laatst te wijzen op de crisis van het kruis. God heeft nergens anders iets tot de mens te zeggen dan daar. Elke nieuwe ontwikkeling in het leven van een kind van God zal voortkomen uit een nieuwe ontdekking van de betekenis van het kruis. Een diepere dood leidt tot een vollere mate van leven. God houdt de weegschaal krachtig in de hand en tenslotte zal de laatste fase van onze zelf-ontleding hier beneden uitlopen op onze troonsbestijging met Christus daarboven.

9. Het opstandingslichaam, een geestelijk lichaam

De oorsprong van het leven van een kind van God is geestelijk - 'wat uit de Geest geboren is, is geest' (Joh. 3:6). Het levensonderhoud van een kind van God, zijn voedsel is ook geestelijk. 'Gelijk de levende Vader Mij gezonden heeft en Ik leef door de Vader, zo zal ook hij die Mij eet, leven door Mij. Dit is het brood dat uit de hemel nedergedaald is, ... wie dit brood eet zal in eeuwigheid leven ... de woorden die Ik tot u gesproken heb, zijn geest en zijn leven' (Joh. 6:57,58,63).

Zo is ook de voltooiing van dit leven geestelijk; het einddoel is een geestelijk lichaam. Wij mogen de opstanding van Christus niet zien als een beeld van onze lichamelijke opstanding, maar wij mogen ons opstandingslichaam wel zien als gelijkvormig aan zijn opstandingslichaam. Zijn opstanding was anders dan elke andere opstanding. Zijn lichaam was zonder zonde en daarom heeft het geen ontbinding gezien. 'Gij zult mijn ziel niet aan het dodenrijk overlaten, noch uw heilige ontbinding doen zien' (Hand. 2:27). Zijn lichaam werd geheel bewaard en toen in het leven teruggeroepen, zodat het na de opstanding herkenbaar was als hetzelfde lichaam, dat de littekens van de kruisiging droeg. En toch was het zo anders! Ons lichaam zal wel ontbinding zien, want het is nu al aan verderf onderhevig. 'Dit vergankelijke moet onvergankelijkheid aandoen' (1 Cor. 15:53). Maar er is een verschil tussen ons lichaam vóór de opstanding en daarna, een verschil dat in overeenstemming is met het hele levensbeginsel van een gelovige. Dit komt tot uitdrukking in de volgende bekende woorden: 'Als gij zaait, zaait gij niet het toekomstige lichaam, maar slechts een korrel; maar God geeft er een lichaam aan, gelijk Hij dat gewild heeft, en wel aan elk zaad zijn eigen lichaam. Er wordt een natuurlijk lichaam gezaaid, en een geestelijk lichaam opgewekt. Is er een natuurlijk lichaam, dan bestaat er ook een geestelijk lichaam. Doch het geestelijke komt niet eerst, maar het natuurlijke en daarna het geestelijke ... En gelijk wij het beeld van de stoffelijke gedragen hebben, zo zullen wij het beeld van de hemelse dragen' (1 Cor. 15:37-49).

Eerst zijn wij door de Geest geestelijk levend gemaakt. De Geest des levens heeft ons vrijgemaakt van de wet van zonde en dood. En de voltooiing is ook het werk van de Geest des levens, wanneer het sterfelijke door het leven verslonden wordt.

Het zieleleven van de mens hangt op de een of andere wijze samen met het bloed, waardoor het lichaam en de ziel op een bijzondere manier met elkaar verbonden zijn. Het Oude Testament zegt meerdere malen met nadruk: 'Het leven (of de ziel) is in het bloed'. Dit komt ook naar voren in het afwisselende gebruik van 'leven' en 'ziel' in het Nieuwe Testament, vooral in het Evangelie van Johannes (bv. Joh. 12:25). Zo is het tegenwoordige lichaam van de mens een fysiek-psychisch of psychisch-fysiek lichaam, dat een geest heeft. Maar de bijbel zegt dat 'vlees en bloed het koninkrijk Gods niet kunnen beërven en het vergankelijke beërft de onvergankelijkheid niet' (1 Cor. 15:50). Elke arts zal zeggen dat ziekte in het bloed zetelt. Dit bewijst opnieuw wat wij gezegd hebben: het verderf bevindt zich in de ziel. In het opstandingslichaam van Christus is geen bloed aanwezig. 'Betast Mij en ziet, dat een geest geen vlees en *beenderen* heeft, zoals gij ziet dat Ik heb' (Luc. 24:39). Dit is in de eerste plaats het bewijs van zijn Zoonchap en de rechtvaardiging daarvan, het bewijs dat Hij in de geest geleefd en overwonnen heeft, zonder te hebben toegegeven aan de ziel, aan het eigen ik. 'Naar de Geest der heiligheid door zijn opstanding uit de doden verklaard Gods Zoon te zijn in kracht' (Rom. 1:4). Het opstandingslichaam is daarom dan ook geen lichaam met bloed en een ziel, maar een geestelijk lichaam. Dit is de voleindiging, de voltooiing van het geestelijk leven. Daar denkt Paulus aan als hij zegt: 'Want die hij tevoren gekend heeft, heeft hij ook tevoren bestemd tot gelijkvormigheid aan het beeld van zijn Zoon, opdat Hij de eerstgeborene zou zijn onder vele broeders' (Rom. 8:29). Dit volgt op wat hij eerder zegt: 'Want met reikhalzend verlangen wacht de schepping op het openbaar worden der zonen Gods ... ook wijzelf, wij, die de Geest als eerste gave ontvangen hebben, (St. Vert.: die de eerstelingen des Geestes hebben) zuchten bij onszelf in de verwachting van het zoonchap (d.i. ons meerderjarig worden): de verlossing van ons lichaam' (Rom. 8:19,23). Wij kunnen onmogelijk begrijpen wat een geestelijk lichaam is, maar wij zien dat het vrij is van veel beperkingen die onze tegenwoordige vorm van bestaan met zich meebrengt. Wij willen nu niet proberen een beschrijving te geven van het leven buiten de tegenwoordige orde, maar alleen wijzen op het principe. Er is een groot verschil tussen een geest zonder lichaam en een vergeestelijkt lichaam. Hier staat ons denkvermogen stil.

Ook is alle opstanding niet *deze* opstanding. Onze Heer heeft gezegd dat

sommigen zullen opstaan ten oordeel, anderen ten leven. De opstanding ten leven is die van een geestelijk lichaam, de climax of de volle vrucht van een geestelijk leven. Wat is het in het licht hiervan belangrijk om het verschil te weten tussen ziel en geest; tussen godsdienst als een uiting van de ziel, en echt geestelijk leven als een uiting van de Christus in ons, die alleen de 'hoop der heerlijkheid' is.

'Zie, ik deel u een geheimenis mede. Allen zullen wij niet ontslapen, maar allen zullen wij veranderd worden ..'. (1 Cor 15:51).

Het is inderdaad een geheim hoe een fysiek lichaam kan bestaan zonder al de kenmerken van het tegenwoordige lichaam, waarin het bloed een grote rol speelt. Maar wij lezen dat het zo is en bepaalde andere verklaringen in dit verband wijzen er ook op. Bijvoorbeeld in de opstanding 'huwen zij niet en worden niet ten huwelijk genomen' (Lucas 20:35). Hiermee vervalt veel van het zieleleven en van het lichamelijke leven. Het vermogen tot voortplanting en de wijze waarop die in de tegenwoordige levensorde plaats vindt zullen geheel verdwenen zijn.

Maar wij hebben gezien dat de geest zijn eigen vermogens en functies heeft om te kennen en te handelen, om in leven te houden en kracht te geven.

Eén ding is heel duidelijk: Satan haat opstanding. Hij wilde de opstanding verbergen door een vals gerucht te verspreiden over de opstanding van Christus. Het allerbelangrijkste en sterkste getuigenis van God is opstanding. Het hoofdthema van de prediking der apostelen was: 'God heeft Hem opgewekt!' De belangrijkste ervaring van een gelovige is opstanding. Daarom wordt het satan toegestaan om een dienstknecht van God 'menigmaal in doodsgerevaren' te brengen, of zoals een Engelse vertaling het zegt: 'dikwijls in de dood' te brengen. God laat het toe dat wij 'ons als ter dood verwezen achten, opdat wij ... ons vertrouwen zouden stellen op God, die de doden opwekt' (2 Cor. 1:9). Hierover kan de ziel zich niet verblijden. Die heeft liever succes, die wil graag iets bereiken, vooruitgang boeken, naam maken enz., alles naar menselijke maatstaven gemeten. Maar de hemelse maatstaf van kracht is de opstanding van Christus. Daarom roept Paulus uit: '(Dit alles) om Hem te kennen en de kracht zijner opstanding' (Phil. 3:10). 'De gemeenschap aan zijn lijden' en 'het gelijkvormig worden aan zijn dood' zijn de achtergrond waartegen deze alles overtreffende kracht van zijn opstanding wordt gedemonstreerd. Maar iemand moet geestelijk

zijn om dat te zien en nog veel meer om dat te begeren! Wij hebben het 'onderpand van de Geest' (2 Cor. 1:22) of 'de Geest tot onderpand in onze harten', dat is het onderpand van ons opstandingslichaam.

Ja, dit onderpand hebben wij in ons sterfelijk lichaam. 'En indien de Geest van Hem die Jezus uit de doden heeft opgewekt, in u woont, dan zal Hij, die Christus Jezus uit de doden heeft opgewekt, ook uw sterfelijke lichamen levend maken, door zijn Geest, die in u woont' (Rom. 8:11). Er is zelfs nu in ons sterfelijk lichaam een getuigenis van de opstanding mogelijk, een getuigenis dat heenwijst naar de toekomstige opstanding van dat lichaam.

10. De ziel, de geest en de boze machten

Dit is geen verhandeling over bezetenheid, hoewel wij dat verdrietige feit wel zullen noemen.

Wij hebben gezegd dat de boze machten met de ziel van de mens in verbinding zijn getreden, toen hij in de zonde viel, want vanaf dat ogenblik ging hij met satan samenwerken. Daarna hebben wij willen aantonen hoe die boze machten een ruim gebruik weten te maken van elke overtrokken uiting van het zieleleven, om zo de belangen van het valse koninkrijk van satan te dienen. Wij hebben echter ook getracht om duidelijk te maken dat de diepe werkelijkheid van de wedergeboorte en de geestelijke eenheid met God veel dieper is dan het zieleleven. Hier willen wij nu wat verder op ingaan.

Dan moeten wij in de eerste plaats wijzen op de zeer reële en smartelijke ervaring waar velen - zelfs Gods kinderen - doorheen moeten, door lichamelijk of psychisch letsel. Een overspanning of zenuwzwakte, bloedarmoede of hoge bloeddruk, dikwijls grijpt de vijand deze perioden van ziekte aan om ons op wrede wijze aan te vallen. Daar is dat verschrikkelijke, - of druk ik mij te sterk uit - duivelse gevoel *van binnen*. De slechtste mens ter wereld kan niet slechter zijn dan zo iemand zich soms voelt. En zij voelen dit niet alleen, maar er zijn momenten waarop hun hele gedrag volkomen in strijd is met hun christen-zijn. Dan is er ook nog, tenminste bij één van deze kwalen, een extra factor, namelijk die van een tweede persoonlijkheid - het gevoel dat er voortdurend nog iemand aanwezig is, heel dichtbij. Hier hoeven wij niet nader op in te gaan. Velen weten hier, jammer genoeg, alles van; en als iemand die dit leest zo iets nog nooit heeft meegemaakt en zulke patiënten ook niet, laat hij God dan danken, maar hen niet veroordelen. En wat moeten wij aan met het *feit*, dat wij niet graag noemen, maar wel onder ogen moeten zien: de drang tot zelfvernietiging, die helaas niet altijd overwonnen is? Het is *niet* waar, als wij zeggen dat een echt kind van God niet in deze omstandigheden zal geraken. Wij hebben de vroomste en meest geheiligde mensen zo zien lijden.

Welnu, in de eerste plaats, de ziel *blijft* de ziel, en de naakte werkelijkheid is dat deze dingen in het zieleleven mogelijk zijn, ja, dat de neiging daartoe

aanwezig is. Op zulke tijden en in die omstandigheden, als de steun van een goede gezondheid en een evenwichtige lichamelijke conditie niet langer aanwezig is, zien wij wat er met *iedere* sterveling gebeuren kan, die in die omstandigheden verkeert. Er kan veel gedaan worden om deze toestand te verlichten en de mensen te helpen prettiger te zijn in de omgang en blijer te zijn, door lichamelijke aanpassing en vernieuwing; maar een goede gezondheid met de daarmee gepaard gaande goede levenshouding is niet hetzelfde als een geheiligde levenswandel. Iemand wordt immers in wezen niet méér aan Christus gelijkvormig gemaakt, als hij verlost wordt van bepaalde nerveuze en psychische klachten of van een druk die op hem ligt. Misschien bestaat de grootste waarde van een dergelijke bevrijding wel daarin dat hij ook de ziekelijke opvatting over zijn *geestelijke* toestand kwijtraakt. *Maar wat wij onder bepaalde omstandigheden van onszelf denken, kan mijlenver van de waarheid verwijderd zijn.* De satan heeft veel kinderen van God tot uiterste wanhoop gedreven, ja, zodat zij zichzelf kwaad zouden willen doen, door de leugen dat hun eigen zieleleven het criterium, de maatstaf is; maar voor een kind van God *is Christus de maatstaf*. Al is iemand de meest zelfverzekerde, de rustigste, de meest beheerste persoon die maar denkbaar is, dan hoeft hij daarom nog geen kind van God te zijn. Of iemand is zo terneergeslagen, zo geplaagd, gekweld en vervolgd door de duivel als maar mogelijk is, toch hoeft dat niets te veranderen aan het feit dat hij een kind van God *is*.

Overheersing door boze geesten en bezetenheid

Maar voor wij hiermee verder gaan, moeten wij letten op een andere kant van de zaak. Er is verschil tussen overheerst worden door boze geesten en bezetenheid. Dit verschil zou voor menigeen de redding kunnen betekenen, als zij het op tijd zouden zien. Wij denken er niet aan en het is ook in de verste verte onze bedoeling niet om door iets van wat wij gezegd hebben de indruk te vestigen als zou ieder mens van nature bezeten zijn door een boze geest. Een verbintenis is nog geen inbezitneming en het hoeft ook geen overheersing met zich mee te brengen in de volle zin van het woord. Wanneer twee volken een verbond hebben gesloten, zou geen van beide partijen met zoiets akkoord gaan. Wij hebben nu meer op het oog dan alleen maar een verbintenis. Het gaat echter niet zover als bezetenheid; de toestand waar wij over spreken ligt daar tussenin. Er zijn mensen die zich zo

door de sterke zijde van hun zieleleven laten leiden, door hun verstand, hun gevoel of hun wil, dat ze daardoor ten prooi vallen aan boze machten, die hen bedriegen en overheersen. Na verloop van tijd doen zich dan verschijnselen bij hen voor die uitgaan boven gewoon menselijk verstand en inzicht. Er treedt een geheimzinnig, ja griezelig denkvermogen bij hen aan de dag, wanneer zij bepaalde dingen weergeven en uitleggen. Daar kan men dan, wanneer men gewoon nadenkt, geen antwoord op geven. Maar, dit scherpe inzicht moet natuurlijk altijd hun eigen weg rechtvaardigen en het is zo diep geworteld in hun eigen opvatting van wat juist is dat zij, zelfs wanneer het lijnrecht ingaat tegen het uitdrukkelijke Woord van God, dat niet willen zien òf niet willen accepteren. Er vertonen zich ook andere symptomen, in het uiterlijk, het gedrag en de stem. Hier is sprake van overheersing. Dit doet zich voor in de ziel en hoewel het een tussenstation is op de weg naar bezetenheid, is het dat laatste nog niet. Zoiets kan verdwijnen zonder dat er boze geesten worden uitgeworpen, maar het gaat gepaard met veel pijn en verootmoediging.

Was dit niet de geschiedenis van Judas Iskariot? In sommige opzichten zal hij altijd een mysterie blijven, maar wat wij wel weten is dat er zich bij hem een bepaalde ontwikkeling voordeed. Eerst liet hij toe dat zijn eigen ziel, zijn ik-leven hem beheerste door gierigheid. Toen hij zich daaraan overgegeven had, deden de altijd aanwezige boze machten hem hun voorstel - in zijn voordeel!(?) Spelend met vuur kwam hij onder de *overheersing* van die machten en smeedde zijn samenzwering. Tenslotte - het onvermijdelijke gevolg wanneer men zo'n weg gaat - 'voer de satan in Judas' (Lucas 22:3). Dit reikt verder dan de ziel. Een boze geest kan in verbinding staan met een *ziel*, maar hij kan een *geest* in bezit nemen, soort zoekt soort ^[2]. Dit is geestelijke boosheid.

Satan's hoogste en uiteindelijke doel is de mens zo in zijn macht te krijgen dat hij hem helemaal in bezit kan nemen - geest, ziel en lichaam. Wij weten dat de boze geesten, die geen lichaam meer hebben, zich tegen die toestand van 'naaktheid' verzetten, meer dan tegen iets anders. Misschien was dit de straf die hen werd opgelegd, toen zij 'hun oorsprong ontrouw werden' (Judas vs 6). vandaar dat het oog van Satan op de mens gevallen is - Gods schepping - en vandaar zijn verlangen om de geest van de mens los te

maken van God, om zelf die geest in bezit te kunnen nemen. Maar zelfs voordat hij hem in bezit gaat nemen wil hij hem al gebruiken.

De sleutel tot het spiritisme

En daarom moeten wij er op wijzen dat de mens contact kan hebben met gevallen geesten, omdat hij zelf een geest heeft. Wij geloven dat dit de verklaring is van het spiritisme. Wij geloven dat de gestorvenen waarmee de spiritisten zogenaamd in verbinding kunnen treden, niet anders zijn dan deze 'boze geesten', die zich uitgeven voor die gestorvenen die zij gekend hebben toen zij nog leefden. Terwijl wij de ontwikkeling van deze dingen en de uitkomst ervan aan het eind van de tijd laten rusten, dienen wij wel te letten op de verschrikkelijke gevolgen in het leven van hen die zich met spiritisme ingelaten hebben. Wij zien vervolgde, voortgejaagde, radeloze zielen, beroofd van hun verstand; overvolle krankzinnigengestichten en gevangenissen; gevallen van zelfmoord en van morele en geestelijke ravage. Dit alles, omdat de geest die God aan de mens gegeven had om met Hem verbonden te zijn, gemeenschap met Hem te hebben en met Hem te kunnen samenwerken, gebruikt is als het middel, het instrument voor deze demonische invasie. De geduchte waarschuwingen en de verschrikkelijke oordelen in verband met allerlei vormen van spiritisme zwarte kunst, toverij, waarzeggerij, enz. - vinden hun aanleiding in de geestelijke medeplichtigheid, het omgaan met gevallen geesten, die er altijd op uit zijn mannen en vrouwen via hun geest in hun macht te krijgen. Dit proberen zij zelfs door zich voor te doen als een engel des lichts en godsdienstige praatjes te verkopen. Is het niet merkwaardig dat de mensen enige tijd geleden het geloof in het bovennatuurlijke in de bijbel van zich afgeworpen hebben en dat zij en hun volgelingen nu zo sterk in beslag genomen worden door het spiritisme? Dit moet wel 'de dwaling zijn die bewerkt dat zij *de leugen* geloven, opdat allen worden geoordeeld die de waarheid niet geloofd hebben' (2 Thess. 2:11,12).

De geestelijke achtergrond in het leven van de Egyptenaren, van de Kanaänieten enz., leidde tot hun vernietiging en die achtergrond was het spiritisme in verschillende vormen. Maar zij kwamen daarin terecht, doordat zij zich hadden ingelaten met boze geesten.

De diepste werkelijkheid in een kind van God

Nu willen wij nog even terugkomen op dat wat de diepe ondergrond is in een echt kind van God. Wij hebben daar een heel boek aan gewijd: 'The battle for life', maar er zou aan de bespreking die wij nu hebben iets essentieels ontbreken, als wij dit punt weglieten. Wij moeten ons altijd weer bewust zijn, dat wat er gebeurd is bij de wedergeboorte, namelijk de vernieuwing van onze geest, die bij die gelegenheid het eeuwige leven, de Heilige Geest en het zoonschap ontvangen heeft, veel dieper gaat dan alle uiterlijke omstandigheden, veel dieper dan ons lichamelijk leven en het leven van onze ziel. Als wij dat niet vasthouden, kunnen wij niet overwinnen. Het is mogelijk dat de ziel van een kind van God in diepe duisternis terechtkomt, in psychische duisternis, zodat hij zelfs zijn verstand verliest en in een inrichting moet worden opgenomen; en in het uiterlijke leven kunnen nog ergere dingen gebeuren; zelfs dan is het nog mogelijk dat de echte verhouding met de Heer niet verbroken is. Zo'n extreem geval maakt misschien geen deel uit van Gods plan met een leven, maar het is wel zo dat God in de opvoeding van zijn kinderen soms wegen gaat waar hun waarnemingsvermogen geheel wordt afgesneden. Als dit gebeurt hebben zij niets om te bewijzen dat zij zijn kind zijn: dat wil zeggen, helemaal niets in hun eigen menselijk bewustzijn. Wat nog over is, is God, zijn Woord, en het feit dat zij hun vertrouwen op Hem hebben gesteld. Nu gaat het er om de strijd van het geloof aan te binden. Niet wat *wij* zijn, maar wat *Hij* is! Niet ons gevoel, maar Gods feiten!

Het zou kunnen zijn dat God het waagt verkeerd te worden begrepen en zichzelf ogenschijnlijk tegen te spreken. De opvoeding van zonen is van het allergrootste belang. Wij moeten immers in ons leven het omgekeerde bewijzen van het ongeloof en de daaruit voortvloeiende ongehoorzaamheid, die er toe leidde dat de geest van de mens werd gescheiden van God. Die verbondenheid met God in de geest moet tot stand komen zonder de hulp van de ziel, zodat de ziel opnieuw de plaats zal innemen die zij tegen Gods wil verlaten had. Zo verkrijgt Christus gestalte in ons - dat wil zeggen: in onze geest (Gal. 4:19).

Geestelijke dienst in een geestelijke veldtocht

Nu wij gezien hebben dat de grondslag van alle gemeenschap en van alle samenwerking met God geestelijk is, in en door de wedergeboren geest,

moeten wij ons bewust worden dat dit ook de aard van onze dienst aan Hem bepaalt. De achtergrond van alle omstandigheden in de wereld en in het heelal is geestelijk. Achter de zichtbare dingen bevinden zich de onzichtbare. De dingen die wij voor ons zien zijn niet de dingen, zoals ze zijn zullen.

'De gehele wereld ligt in het boze'. Er is een geestelijke hiërarchie, een rangorde van elkaar ondergeschikte geestelijke machten die, voordat deze wereld er was, in opstand kwamen tegen de gelijkheid van de Zoon met de Vader in de troon. Ondanks het feit dat zij daarop uit de hemel geworpen zijn en voor eeuwig veroordeeld, hebben zij zich de eeuwen door actief verzet in hun opstand tegen dat 'eeuwige voornemen'. Satan verkreeg een bepaalde juridische aanspraak op deze aarde en op het menselijke geslacht in Adam, doordat de eerste Adam, door wie Gods voornemen op deze aarde verwerkelijkt had moeten worden, de zijde van satan koos.

Daarom zegt Paulus tegen de leden van het lichaam van Christus (de laatste Adam) dat hun strijd geen 'strijd is tegen bloed en vlees, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de wereldbeheersers dezer duisternis, tegen de boze geesten in de hemelse gewesten' (Eph. 6:12).

'Dezer duisternis', wat een inhoud hebben die twee woorden! Wat wordt hier veel over gesproken in de bijbel! Het openen van ogen moet altijd voorafgaan aan de bevrijding (zie Hand. 26:18). Als oorzaak van al 'deze duisternis' noemt de bijbel: 'de boze geesten in de hemelse gewesten'. Letterlijk vertaald zijn het 'de geestelijkheden', de 'geestelijke wezens', de Statenvertaling zegt: 'de geestelijke boosheden'. Boosheid betekent hier niet alleen maar boosheid of het kwaad dat hun eigen is, maar: vernietigende boosaardigheid, die er op uit is schade te berokkenen.

'In de hemelse gewesten' betekent eenvoudig dat zij wonen in een gebied dat buiten deze aarde ligt; niet beperkt door aardse geografische grenzen; zij bewegen zich in het gebied rondom de aarde, rondom de woonplaats van de mensen.

'Wereldbeheersers' betekent dat deze boosaardige geestelijke machten de wereld besturen en beheersen, overal waar zij niet onder de heerschappij van Christus staat, die uitgeoefend wordt door zijn lichaam - de geestelijke gemeente.

'Overheden en machten' betekenen orde, rangorde, een bepaalde

werkwijze, een systeem. Satan is niet alomtegenwoordig, daarom moet hij werken door een georganiseerde indeling van de wereld onder deze overheden en machten, en zichzelf 'doorkruist' deze aarde, en heeft zijn 'troon' hier en daar (Job 2:2; Openb. 2:13, enz.).

De apostel zegt dat de verklaring van bepaalde situaties gezocht moeten worden in de onzichtbare wereld, achter dat wat wij zien kunnen met onze ogen.

Wat er heel natuurlijk uitziet heeft vaak een bovennatuurlijke oorzaak. De mens probeert altijd een natuurlijke verklaring te vinden en de dingen dan ook langs natuurlijke weg op te lossen. Maar wanneer hij voor een situatie komt te staan waarbij de belangen van de Christus Gods op het spel staan, wordt hij omvergeworpen en verslagen. Zulke situaties komen dikwijls voor nee, erger nog - ze zijn aan de orde van de dag onder hen die 'christelijk werk' doen, zowel thuis als op de zendingsvelden. Het is niet onze bedoeling hier uitvoerig op dit onderwerp in te gaan, maar wij constateren het feit en wij willen in het bijzonder Gods kinderen eraan herinneren dat op meer terreinen dan op dat van de goddelijke activiteit 'het zichtbare niet ontstaan is uit het waarneembare' (Hebr. 11:3); maar dat heel veel dingen in het dagelijks leven, die schadelijk zijn voor de geestelijke belangen, vanuit een verborgen achtergrond verklaard moeten worden. Laten wij met nadruk zeggen dat de geestelijke verbondenheid met God in de superkosmische, de boven het heelal uitgaande betekenis van het kruis van Christus met zich meebrengt, dat wij in de eerste plaats in de geestelijke wereld onze dienst moeten verrichten. Wij, die de 'geestelijke wezens' van God zijn, moeten door de Heilige Geest bekrachtigd worden om onze plaats in te nemen boven de 'geestelijke wezens' van Satan, om zo méér te kennen dan alleen maar aardse heerschappij. Met Hem gezeten in de hemelse gewesten (wat onze geest betreft) moeten wij leren heersen in dat grotere 'koninkrijk der hemelen', waarvan het Duizendjarige Koninkrijk hier op aarde slechts een aardse tegenhanger zal zijn.

Wij willen er opnieuw de nadruk op leggen dat al de goddelijke kracht in onze geest gericht is op onze gemeenschappelijke geestelijke eenheid met Christus, waardoor zijn overwinning en zijn soevereiniteit een krachtig effect zal hebben op 'de overheden en de machten', zodat hun heerschappij nu verlamd en tenslotte vernietigd zal worden.

11 'Die Geest getuigt met onze geest' - Rom 8:16

Wij hebben veel gezegd over de geest van de mens, maar als wij alles gezegd hebben wat wij kunnen zeggen, dan hebben wij nog niets bereikt, tenzij wij volledig plaats geven aan de Heilige Geest. De meest volmaakt ingestelde mens zou zonder de Geest van God niets meer zijn dan een prachtige machine zonder kracht. Hij is de 'Geest des levens', de Geest van het licht, de Geest der waarheid en der gebeden, de Geest van wijsheid, van genade, van kracht en van inzicht, ja van alles wat God voor ons is in Christus Jezus. Terwijl het noodzakelijk is dat Hij in de mens een orgaan tot zijn beschikking heeft van dezelfde orde als die waartoe Hij zelf behoort, de geest van de mens, kan dat orgaan op het gebied van de goddelijke dingen zonder Hem net zo min functioneren als het lichaam dat kan zonder lichamelijk leven. Als wij de aard en de vermogens van de menselijke geest hebben ontdekt, moeten wij er toch altijd voor oppassen *onze geest* niet de allesbeheersende factor in ons leven te maken. Wij luisteren niet voortdurend naar *onze geest*, dat zou ons aan ernstige gevaren blootstellen. Wij moeten 'in Christus' blijven en niet leven in onze eigen geest. Voor een kind van God is de Heilige Geest de goddelijke bewoner van de menselijke geest en Hij heeft de leiding en de heerschappij in ons leven. Wij zullen in verwarring komen en beschaamd staan, wanneer wij te rade gaan bij iets of iemand anders dan de Heer zelf, of wanneer wij ons leven ergens anders in zoeken dan in Hem. Er zijn verschillende dingen in verband met de Heilige Geest die uiterst belangrijk zijn voor een leven in zijn volheid. Eén daarvan is dat de zalving met en de werking van de Heilige Geest door ons gemeenschappelijk worden ontvangen en ervaren. Omdat wij daar elders over geschreven hebben, willen wij het hier alleen maar noemen. Maar een vèrstrekkende en wij zouden kunnen zeggen een allesomvattende vraag is: wat heeft de Heilige Geest zich in deze bedeling in de eerste plaats ten doel gesteld? Zijn voornaamste doel is - Christus alles in allen te maken.

Pinksteren was een beweging vanuit de hemel om in de gemeente, bestaande uit mannen en vrouwen hier op aarde, waar te maken wat er in de hemel had plaats gehad. Daar was Christus verhoogd aan de rechterhand van God. Hij was 'gekroond met heerlijkheid en eer'. 'Alle dingen' waren 'onder zijn voeten gelegd'. Hij was geïnstalleerd als de volmaakte Mens, de

Mens die in alles overeenkomt met Gods oorspronkelijke voornemen. Deze verhoging, deze installatie zou voortaan een werkelijkheid zijn, waardoor God zich zou laten *leiden* bij alles wat Hij met de mens doet. Gelijkvormigheid aan het beeld van Gods Zoon zou voortaan bepalend zijn voor de verhouding van God tot de gelovigen. Vanaf de wedergeboorte tot de verheerlijking zou Christus voor hen de kracht, het wezen en het doel van alles zijn. Hij en Hij alleen zou de bron zijn van hun leven, van hun bestaan en van hun dienst. Wat in beginsel waar was geweest van zijn eigen verhouding tot God tijdens zijn leven hier op aarde, moest ook waar worden van allen die met Hem verbonden zouden worden na zijn verhoging. 'Niets van (Grieks: vanuit) zichzelf' (Joh. 5:19) was een vaste regel voor al zijn werk, zijn woorden, zijn tijd en voor de wegen die Hij ging. Hij wilde zich nooit tot iets verplichten wat het voor Hem onmogelijk zou maken snel van koers te veranderen, als zijn Vader de wens daartoe te kennen zou geven. Hij gaf niets om reclame, noch om de publieke opinie. In alle dingen en overal waren de wil en de weg van zijn Vader doorslaggevend voor zijn leven. In dit opzicht vergeleek Hij zichzelf met de zijnen, die Hem zouden volgen toen Hij zei: 'Indien gij mijn geboden bewaart ... gelijk Ik de geboden mijns Vaders bewaard heb', en 'Zij zijn niet uit de wereld, gelijk Ik niet uit de wereld ben' (Joh. 15:10 en 17:16, enz.).

De Heilige Geest is gekomen om ons te leren onszelf in alle opzichten te verloochenen en Christus de alleenheerschappij te geven. De ziel is de zetel van het menselijk '*ik*', de geest is de tempel van de opgestane Christus, die verhoogd is aan Gods rechterhand. Vanuit die tempel moet Hij al onze persoonlijke zaken regelen, zodat Hij in alle dingen de Eerste is. Dit is het allesomvattende werk van de Heilige Geest.

'Om die reden buig ik mijn knieën voor de Vader ... opdat Hij u geve, naar de rijkdom zijner heerlijkheid, met kracht gesterkt te worden door zijn Geest in de inwendige mens, opdat Christus door het geloof in uw harten woning make. Geworteld en gegrond in de liefde, zult gij dan, samen met alle heiligen, in staat zijn te vatten, hoe groot de breedte en lengte en hoogte en diepte is, en te kennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, opdat gij vervuld wordt tot alle volheid Gods' (Eph. 3:14-19).

Aanhangsel

‘De natuurlijke mens’ en ‘de oude mens’

(Hoofdstuk 3)

Er is door een zeker schrijver onderscheid gemaakt tussen de ‘natuurlijke’ mens en de ‘oude’ mens. De oude mens zou dan totaal verdorven zijn, zonder ‘enig kenmerk dat aan God herinnert’, maar de natuurlijke mens zou nog ‘een overblijfsel in zich hebben van zijn goddelijke oorsprong’, zoals ‘natuurlijke genegenheid, vriendelijkheid en dikwijls een grote mate van waarheid en oprechtheid in de omgang met zijn medemensen’. Dit onderscheid is de oorzaak van de onenigheid tussen de humanisten en hen die zeggen dat de mens totaal verdorven is. Wij willen erop wijzen dat de ziel, die deel uitmaakt van het wezen van de mens, niet noodzakelijkerwijze boosaardig hoeft te zijn, maar dat er twee redenen zijn waarom het volkomen uitgesloten is, dat hij zichzelf zou kunnen redden of enige verdienste zou hebben voor God:

1. Hij is aan de vruchteloosheid onderworpen (Rom. 8:20) en aan het ‘niet kunnen’ van 1 Cor. 2:14.
2. De ziel is door zijn medeplichtigheid aan het werk van de boze machten hun bondgenoot geworden en pas wanneer de menselijke geest levend gemaakt is en vernieuwd, kan hij beseffen hoe verschrikkelijk dat bondgenootschap is.

HET KRUIS EN DE NIEUWE MENS

Ten dage dat God
de mens schiep
Gen. 1:1

DE MENS

GEEST { 1. Geweten } Geestlijk
          { 2. Gemeenschap } waarnemings-
          { 3. Intuïtie } vermogen

ZIEL { 1. Verstand } Verlokking
          { 2. Gevoel } van de
          { 3. Wil } geestelijke
                          dingen

LICHAAM { 1. Vlees } Uitvoering
              { 2. Bloed } van op-
              { 3. Beenderen } drachten

De verhouding tot God
in de geest:

1. Gelykenis (in wezen:
geestelijk; Joh. 3:6; 6:63)

Gemeenschap (1 Cor. 6:17)

3. Kennis (Openbaring aan
de geest door intuïtie;
1 Cor. 2:14)

4. Samenwerking
(1 Cor. 3:9)

5. Heerschappij
(Hebr. 2:6)

De Zondeval

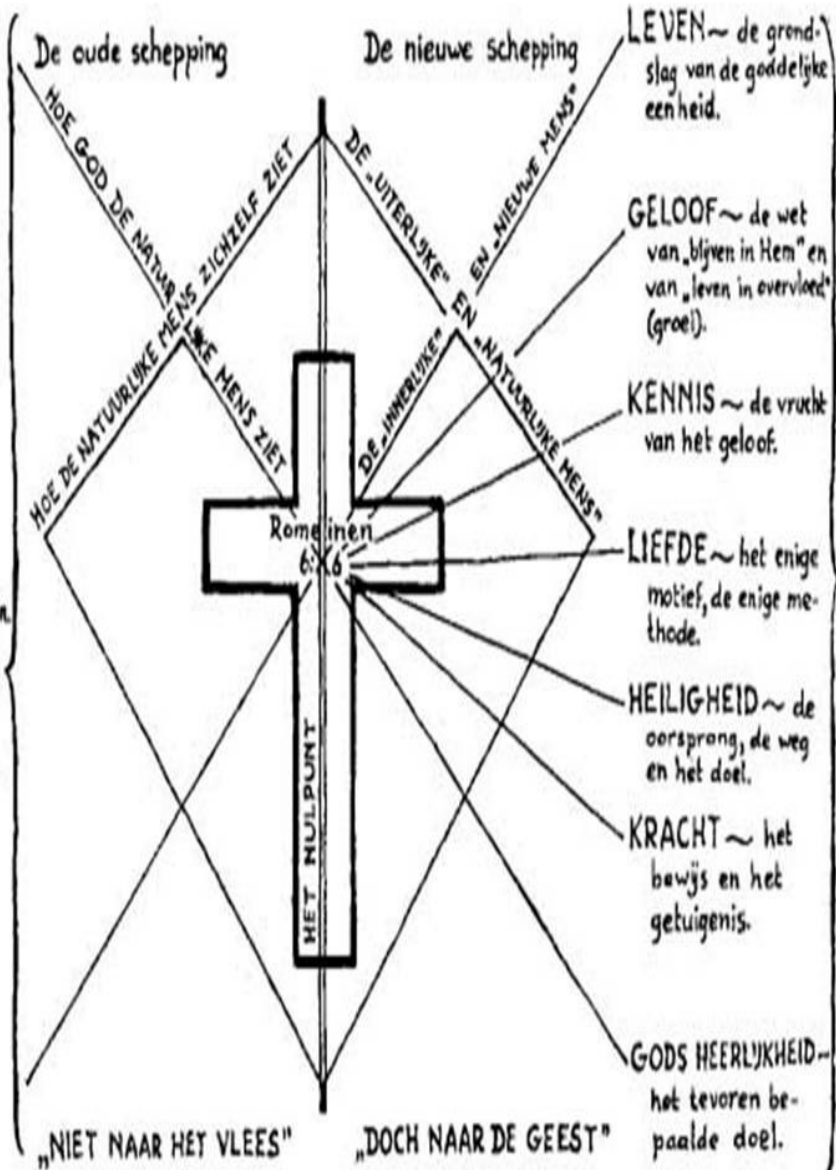
De geest onder-
werpen aan de
ziel.

De ziel de plaats
waar de saten
nangevallen en
overwonnen heeft.

Het lichaam nu
werktuig van de
ziel onder in-
vloed van de saten.

De geest
in de dood -
gemeenschap
onmogelijk.

De dood is
in wezen:
geestelijk ge-
scheiden zijn
van God.

ROMEINEN 8:4

Noten

---

[1] Natuurlijk weten wij dat er ook een andere kant is aan het houden van christelijke conferenties en wel die van het hebben van blijde gemeenschap. Maar wij denken aan het oorspronkelijke doel dat men zich stelde en dat nog dikwijls wordt gepropageerd.

[2] Natuurlijk kunnen boze geesten in een lichaam *wonen*, zoals het geval was bij de zwijnen, maar dit is niet hetzelfde als geestelijke bezetenheid. De vleeswording van satan in het leven van een mens gaat verder dan wanneer hij in het lichaam van een dier woont dat geen geestelijke basis heeft.